

საქართველო

ეროვნული თავისუფლების ზეგავლენით — პიროვნული თავისუფლებისათვის
პიროვნული თავისუფლების ზეგავლენით — ეროვნული თავისუფლებისათვის
ეროვნული თავისუფლებისათვის

საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი. გამოდის სამშაბათობით

№19 (1720)

25 — 31 მაისი, 1999 წ.

● ღირსი 50 თეთრი

უმოთხეადობა:

ზვიადი ნაზიძე და ვაჟა-ფშაველას
15 წუთში დახვდა პრეზიდენტი

«მოქალაქეთა კავშირი»

მეორე გვერდი ნოკაუტები?

ვინ უკავშირდება
ქართულ ჯარს?

26 მაისი - საქართველოს ისტორიული თარიღი

ეროვნული
მოქმედების
გამოჩენილი
მოღვაწე, ნოდარ
ნათაძე 70
წლის ხდება

ნოდარ ნათაძე:
ახალი „ტერაქტი“?

პრეზიდენტობის

ინსტი-
ტუტის
სრულ-
ყოფა

«მოქალაქეთა» კომპარტია

მიზეზი სააკაშვილმა მოქალაქეთა კავშირის დარღვევის შეკრებაზე განაცხადა — მოქალაქეთა კავშირი ყველაზე ეროვნული და ყველაზე პატიოსანი პარტიაა.
როგორ უკავს ბატონი შიშას ეს გამონათქვამი ამხანაგ ლენინის ფრთიდან ფრთას: პარტია — ეს ჩვენი ეპოქის გონება, ღირსება და სინდისია.

ნადით,
იბო, სასლუი!
ურჩევს აგენტებს
აკაკი ასათიანი

მე-11 გვერდი

ქართულ პოლიტიკაში

ნათელაშვილს უკავშირდება
სოციალისტებმა შეუქმნეს

ახალ-ახალი ამბები

რეალია-კომენტარებით

ვერსიონ ასეთ აგებებს!

საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის დირექტორმა ნოდარ ლომოურმა ამას წინათ განაცხადა, ვისაც არ სურს, ამერიკაში მოეწყოს ჩვენი ხელოვნების ექსპონატების გამოფენა, ის შეიძლება რუსეთის აგენტურა არის.

გვეგონა, აგენტომანობას, როგორც იქნა, მოვრჩით და უსაბუთოდ აგენტობის ცილისწამება თავში ვიღვას მოუვა-თქო, მაგრამ შევცდარვართ. ისე, ენა როგორ უტრიალდება ბატონ ნოდარს, რუსეთის აგენტად მონათლოს სიონის ეკლესია!

ის მოძღვარი მამა ზაქარია მასხური, რომელიც წინააღმდეგნი არიან საეკლესიო ნივთების ამერიკაში გამოფენას, ან წრფელი გულით ქართული განძის საქართველოში დატოვების მოშიშმით სტუდენტობას ასეთ შავნელ ბრალს როგორ სდებს. თუ აგენტობაზე მიდგება მაინც და მაინც საქმე, ეს ადამიანები ქართველი ერის ინტერესების და საკუთარი ქვეყნის მამულიშვილობის აგენტები არიან. ემრავლოს ასეთ აგენტებს საქართველოში!

მოქალაქეთა კავშირი ნოკაუზი?

ყველა ოპოზიციური პარტია ერთ მუშტად და კრძე მრავალი მღვდელ-მღვდელს მოქალაქეთა კავშირის დამარცხებას — ამბობს მოქალაქეთა კავშირის გენერალური მდივანი მიხეილ მაჭავარიანი. აქამდე მოქალაქეთა კავშირი ჩვეულებრივი პარტია მეგონა, თურმე ისეთი მოკრეცე ყოფილა, მუშაყმე ალის და როკი მარჩიანოს არ დაესიზმრებოდათ. ისე, მიხეილ ბატონო, მართლა რომ მოახერხოს ყველა ოპოზიციურმა პარტიამ გაერთიანება, მაშინ იმხელა მუშტი შეიქმნება, რომ სასიკვდილო დარტყმა თუ არა, ნოკაუტი გარანტირებული გაქვთ და თქვენი მობრუნება ამ ქვეყნად ძალიან გაჭირდებათ, ყოველ შემთხვევაში, 10-მდე დათვლა არ გიშველიდათ.

რა უთითაო ხელისუფლება გვეყოლაოდა?

ერთ-ერთი იაპონური ტრადიციის მიხედვით, ცოდვის მოსანანიებლად თითს იჭრიან. ეს ადათი რომ საქართველოში ყოფილიყო გავრცელებული, მაშინ ჩვენი ხელისუფლების უამრავი წარმომადგენელი არათუ ხელის, არამედ ფეხის თითების გარეშე დარჩებოდა.

ვენიკაბით ხელისუფლების „გაიკაშობას“?

საპარლამენტო ფრაქცია აღორძინების თავმჯდომარე ჯემალ გოგიტიძე აცხადებს — საქართველოდან უკანასკნელ წლებში 1700000 კაციო გასული. თუ ეს ასეა, აირჩიეთ, ხალხო, კიდევ მოქალაქეთა კავშირი და საქართველო ქართველების გარეშე დარჩება, მაშინ ყველა პრობლემა მოიხსნება, აღარც ხელფასების და პენსიების დაურიგებლობა შეაწუხებს ვინმეს და აღარც უმუშევრობა. უპრობლემოდ დარჩენილი ხელისუფლება კი „იბაიარაგებს“. იქნება ამიტომაც აიძულებს ხელისუფლება ხალხს საქართველოდან გაქცევას.

კარგ მთქმელს კარგი გაგონი უნდა

უნძინდეს და უნეტარესი ილია II ბრძანებს: ბატები არის, პირველ რიგში, სინ-მინდე, რომელსაც აქვს დიდი ძალა და მადლი. ქრისტეშობიდან 2000 წლისთავთან დაკავშირებით შეუძლებელია ეს ძალა და მადლი გავიდეს საქართველოდან.

ეჰ, კარგ მთქმელს კარგი გაგონი უნდაო, უნძინდესო და უნეტარესო, ეს გამგონე კი აღარ არის ხელისუფლებაში. მათზე ნათქვამი ეს წყევლა — „შენი არ გესმოდეს და სხვისი არ გაგეგოსო!“

რა იქნება მოქალაქე?

რუსეთის ელჩი ამ ცოტა ხნის წინ გადაურჩა იმპი-მენტს, რუსეთის დუმის დეპუტატთა სულ რაღაც 17 ხმა დააკლდა პრეზიდენტის გადაყენებას. მანამდე ამერიკის პრეზიდენტს ჰქონდა წყალი შეყენებული მონიკა ლევისკისთან „გაგულავების“ დამალვის გამო. ისე გეოგრაფიულად იმპი-მენტს დაგვიახლოვდა, რა იქნება მომავალში?

ზოთა გორგოძე: ზვიადი ზავიდა და 15 წუთში პაქკაცურად დაშალა მიტინგი

როგორც გაზეთის წინა ნომერში დაგვირდით, ვაჰაჰაჰა ბატონო ზოთა გორგოძესთან — ინტერვიუს ოდნავი შემოკლებით.

— ბატონო ზოთა, 9 აპრილის ტრაგედია და გმირობა მუდმივად დარჩება ქართველი ერის ისტორიულ მემკვიდრეობაში. მომავალი თაობა დიდი ინტერესით წილობას ყველა იმ მოსაზრებას, რომელიც 9 აპრილის მოვლენას შეეხება. აქედან გამომდინარე, თქვენი, როგორც ამ დროს წინაგან საქმეთა მინისტრის და ამ ამბის უშუალო მონაწილის სიტყვა და შეფასება მუდამ ყურადღებასსაქცევია. ამიტომ გთხოვთ კიდევ ერთხელ ილაპარაკოთ 9 აპრილის დეტალებზე ისტორიულად, რამ გამოიწვია იგი და რატომ განვითარდა ასე ტრაგიკულად პროცესები.

— 9 აპრილის მოვლენებს წინ უძღოდა აფხაზეთში მიმდინარე სეპარატისტული გამოსვლები. ეს გახლდათ 1989 წლის 18 მარტს აფხაზეთის სოფელ ლიხნში ჩატარებული მიტინგი და მიმართვა, რომლის ორგანიზატორებიც იყვნენ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის კომპარტიის საოლქო კომიტეტის პირველი მდივანი ბორის ადლივა და გუდაუთის რაიკომის პირველი მდივანი კონსტანტინე ოზგანი. ამ მიმართვაში საქართველოდან გამოყოფას მოითხოვდნენ აფხაზი სეპარატისტები. ადლივას, როგორც თანამდებობის პირს, არ უნდა მიეღო მონაწილეობა ამ საქმეში, მაგრამ თავისი ხალხის გული რომ მოეგო, ეს ნაბიჯი გადადგა. მაშინ საკავშირო უმაღლესი საბჭოს დეპუტატებს ირჩევდნენ და ასეთი იაფვასიანი ავტორიტეტი სურდა მოეპოვებინა. ამ მიტინგის საპროსპოოდ იქაურმა ქართველებმა 1 აპრილს ლესელიძეში დაგვიტანა მშვიდობიანი მიტინგი, და მე, როგორც წინაგან საქმეთა მინისტრმა, ჩემი მოადგილის, ანგარდაცვლილი ვარლამ შადურის და გიორგი ბიჭაშვილის ხელმძღვანელობით აქედან გადავირჩილე ძალბო მდგომარეობის გასაკონტროლებლად. აქ მოხდა ოზგანის მეთაურობით აფხაზი ბოიკეების შეწყობა მიტინგის რიგებში და მათი დარბევა. ჩვენმა მილიციამ ძლივს დააშოშმინა დაპირისპირებული მხარეები და დიდ პროვოკაციას გადავურჩით. მიტინგის დამთავრების შემდეგ, როცა უკან ბრუნდებოდნენ ქართველები, გუდაუთის გზაზე დახვდნენ ისევ აფხაზი „ბოიკეები“ და თავდასხმა მოუწყვეს ქართველების ავტობუსებს. ქვევს უშენდნენ და თოფიც ისროლეს, საბედნიეროდ, ავტობუსისათვის არ უსერიათ. ეს რომ გაიგეს ჩვენი ეროვნული მოძრაობის ლიდერებმა და ამბის მიმართ გულგრილი. მე მითუ-მეტეს, მინისტრი ვიყავი და ვალდებული, ზომები მიმეღო იმათ წინააღმდეგ, ვინც უკანონოება ჩადინა. მე გავიცი ბრძანება, 2 აპრილს დილით შეიქმნა ოპერატიული საგამოძიებო ჯგუფი და გავიდა აფხაზეთში, რათა დაეპატიმრებინათ დარბევის ორგანიზატორები. შევუთხამდი მაშინ ცკ-ს პირველ მდივანს ჯუმბერ პატიაშვილს. ვუთხარი, რომ მიმყავს გარკვეული ძალბო აფხაზეთში ოპერაციის ჩასატარებლად, ისიც დამეთანხმა და 2-ში დილით სვეტის დანიშნული მაქვს თვითმფრინავის, რომ ჯუმბერ პატიაშვილი მირეკავს, ზოთა, აქ ეროვნულ მოძრაობას მიტინგი აქვს განზრახული და შენ წასვლა როგორ იქნება, იქნებ აქ უფრო საჭირო გახდეს;

მე ვუთხარი, მაშინ მომეცე უფლება, მე თვითონ შევხედო მიტინგის ორგანიზატორებს-მეთქი. ვინ იქნებოდა ახლა — ზვიადი, წერეთელი ან ჭანტურია. კი ბატონო, შეხვდითო, ჯუმბერ ილიჩმა მითხრა. ჰოდა, მაშინ პირსპირ პირველად შეხვედი ზვიად გამსახურდიას, ადრეც შეხვედრებო, სალაში მითქვამს, მაგრამ ახლა პირსპირ პირველად შეხვედი 2 აპრილს. გაუგზავნე კაცი და ვთხოვე შეხვედრა, გინდ მე მოვალ თქვეთონ, გინდ თქვენ — მოდით-თქო და ვაჟაკურად მოვიდა ჩემთან კაბინეტში. მე მის გვერდით გადმოვჯექი სკამზე, მაშინ დაბადების დღე ჰქონდა რამდენიმე დღის წინ, 31 მარტს არ დაიბადა? და ვაჩუქე სუვენირი, კაბინეტში მქონდა მერაბ ბერძენიშვილის პატარა ქანდაკება, ძალიან მიყვარს, „კიდევაც დაიზრდებიან“. ეს ემბლემა, სხვათა შორის, იმდენად მიყვარს, რომ აკადემიის ემბლემაზე გავაკეთე, აკადემიის დროშაზეც გავაქვს და კურსანტების სამკლავურზეც მოკლედ, ბატონო ზვიადს ვუთხარი, ჩვენი აზრები ერთმანეთს უნდა ეთხვეოდეს ამ ნუთნში-თქო, რაც თქვენ განსუხებთ, ის ჩვენც განსუხებთ-თქო. ამიტომ მომეცით 10 დღე, რომ მე ჩავიდე აფხაზეთში, იქ ხალხი გაგზავნილი მეყავს, მუშაობენ და მე ყველას დავაპატიმრებ, ვინც ლირსა-მეთქი. თუ 10 დღეში ამას ვერ გავაკეთებ, მაშინ დაეუფლებიან იქ მერაბ კოსტავას (მერაბის, სხვათა შორის, კარგად ვიცნობდი), ის შეგატყობინებს ჩემს ამბავს და მეც თუ გინდა ერთად გავმართოთ მიტინგები, მე გვერდზე დავიდგები. თუ ამ საქმეს ბოლომდე ვერ მივიყვან და იმათ გვაჯობებს, მაშინ აღარც მინისტრობა მინდა და აღარც არაფერი-მეთქი. ბატონო ზოთა, ჩვენ ერთი მიზნები გვეყვია, თუ მაგას გვაკეთებთ, მეტი აბა ჩვენ რა გინდა, ეგ გვანუხებს ჩვენი, წავიდა და ვაჟაკურად 15 ნუთში დაშალა მიტინგი, თავისი სიტყვის პატრონი კაცი ყოფილა, რითაც ძალიან ემყოფილი დავრჩი. შემდგომში ჩვენ კარგი ურთიერთობები გვეყვია. მე სახელშიც მივსულვარ მასთან, როცა დაიბაბებოდა რაიმე სიტუაცია და გამოსავალს ყოველთვის ვპოულობდით. ამის მიწმე იყო ირაკლი წერეთელი, ბათიაშვილი, ირნა სარიშვილი და გიორგი ჭანტურია, რომელიც, სამწუხაროდ, ცოცხალი აღარ არის.

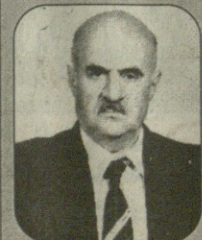
დაეურეკე მერე პატიაშვილს, ვუთხარი, ჩვენ შეთანხმდით, მიტინგი არ იქნება და მე მივდივარ ჩემი დავალების შესასრულებლად-მეთქი. კი ბატონო, და გადავფრინდი სოხუმში. მივედი პირდაპირ ადლივასთან. მივსალმე ცივად. ის ჩამძვრალი იყო, როგორც იტყვიან. ეს ის დროა, როცა სოხუმში სტუდენტობა გავიფლავა და საპროტესტო გამოსვლებია ქართველების. მითხრა-ია ვინაგ-ტო, მე ვუთხარი, ტო, ვინაგ-ტო, ზა ტო ჩტო პრობლემა სვით ნაროდო ი სვითო რესპუბლიკურ-თქო. ამის ლირსა საქართველო, შენ რაც გააკეთე-მეთქი. ტო ობმანულ სვოევო ნაროდო-მეთქი. ხალხი ერთმანეთს გადაკიდებოდა და დეპუტატობა მიიღე, მაგ დეპუტატობა ღირდა ამის ფასად-მეთქი? მაშინ რა იყო იცით, მაგას ხალხი ვერ ტიანდა, ძალიან კორუმპირებული იყო, მთელი აფხაზეთი მაგას და მის ნათესაობას ეჭირა, აფხაზეთში ვერავინ ვერაფერს უთქვამდა, ჩვენ მაგისთვის არ გვეცალა და ვიყავით ამ დღეში. მოკლედ, ასეთი რიხით რომ ჩავედი, შემინდა. ექიმსტენი ვის-

ოდ, ნაპირი ობ ისტატკე მე ვუთხარი, და უხადი. სხვათა შორის, ქართულად კარგად ლაპარაკობდა. მართალია, მასთან ცუდი ურთიერთობა არ მქონდა, ჩვენ როცა სტუმრები ჩამოგვდიოდა რუსეთიდან, ეგ მაშინ გემსასპობდა აფხაზეთში და ცუდად არ გვხვდებოდა, მაგრამ ამას ვინ აპატიებდა და ვუთხარი, უნდა ნახვიდე-მეთქი. კარგო, ია ნაპირუ ზაივლენი ი უხაჟუ, ოლონდ თქვენ ხალხი დაანყარეთო. ისიც მითხრა, სამი გარაჩი მესტო ეტა სუტროპჩესკი ინსტრუქტო. იქნებ ჩახვიდე იქა და დაანყარო. მივედი იქ და დამხვდა მაშინდელი განათლების მინისტრი გურამ ნუტუძე ინსტრუქტის ეზოში დიდი მიტინგი იყო. მითხრეს ჩვენზე გამოდიო. მე უარი ვთქვი, მე აქ საქმის გასაკეთებლად ვარ აქ ჩამოსული-მეთქი, ყველას თავისი მოვალეობა აქვს-მეთქი. იქ რქტორი ნაპოლეონ ქარკაშაძე იყო და მაშინ მე შევკრიბე პედაგოგ-მასწავლებლები აქტრეს კლუბში და იქ ვი საუბროთო. მე დავეთანხმე და ასეც მოხდა. ავედი ტრიბუნაზე და ვთქვი, რომ აქ ჩამოვედი იმისათვის, რომ დამნაშავენი დაისჯონ და არავის შერჩება გუდაუთის გზაზე ქართველი სტუდენტების შეურაცხყოფა-მეთქი, არც ადლივას და არც ოზგანს-მეთქი. ამას სტუდენტებიც ესწრებოდნენ და რომ გავიგე ასეთი მიზნებით ვარ ჩამოსული, მაშინ მართლაც გამწარებული ვიყავი, ძალაუფლება ხელში მქონდა, ქართველი კაცი ვიყავი და მინისტრი და რაზმი მე პატივინა ვილაცხვებოდათის ქართველი ხალხის შეურაცხყოფა. ამიტომ მართლაც იმ განწყობით, რომ რა ძალაუფლებაც მქონდა და კანონი მაძლევდა საშუალებას, უნდა გამეკეთებინა ყველაფერი, თან მოვალეც ვიყავი. სტუდენტობამ ტაშის გრიალით გამომაძილა, ყველაფერი რომ მოიხსინეს, არა იმიტომ, რომ მინისტრი ვიყავი, არამედ იმიტომ, რომ სიმართლე ვუთხარი მათ. მერე შეხვედნი ბორის ადლივას და ვუთხარი, ნავერნა დალაჟილი ჩტო ია ნახალ ნა ვეს-მეთქი, დაო-მითხრა, ნო ია ბოლ შე სასლუეგაიო. აღიარე, იო კალედ, თავის დანაშაული. ახლა, მითხრა, აფხაზეთის უნივერსიტეტში მომხმარეო. როგორ საქმეა ახლა აფხაზეთი სტუდენტობასთან? შეხვედრა და გამაყილა ვალერი კობახია, პირველი ექსტრემისტი, აფხაზეთის ავტ. რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე, კლუბში იყვნენ შეკრებილები პროფესორ-მასწავ-

/გაზრძალვა 30-4 გვერდზე/

ნოდარ ნათაძე - 70

27 მაისს დაბადებიდან 70-ე წლისთავი უსრულდება ბატონ ნოდარ ნათაძეს. კაცს, რომელსაც კარგად იცნობს სრულიად საქართველო, როგორც გულმხურვალე პატრიარქს, უმნიცვლო პიროვნებას, მაშულის კეთილდღეობისათვის დამაშვრად ადამიანს. ცნობილი მეცნიერისა და საზოგადო მოღვაწის, ბ-ნ რევაზ ნათაძის ოჯახში აღზრდილი და 60 წელს

მიტანებული მეცნიერი, პროფესორი, მრავალი შესანიშნავი ნაშრომის ავტორი, ბატონი ნოდარ ნათაძე უყოყმანოდ დადგა იმ ადამიანთა გვერდით, ვინც ეროვნული დამოუკიდებლობის იდეა ნამოსწიეს წინა პლანზე და მისი განხორციელებისათვის სამკვედრო-სასიცოცხლო ბრძოლაში ჩაებნენ. სხვანაირად არც შეიძლება და მომხდარიყო, რადგან კომუნისტების ზეობის ფაშაც, იმ მკაცრი რეჟიმის პირობებშიც ახერხებდა ბ-ნი ნოდარ ქართული საქმეების კეთებას. მართალია, თავისი პოლიტიკური მოღვაწეობის მანძილზე არაერთხელ ატკინეს გული დაუშასხურებელი

ცილისწამებებისა თუ შეურაცხყოფის გამო, მაგრამ მას არასოდეს გადაუხვევია და დღესაც ენერგიულად იბრძვის იმ მთავარი მიზნის განსახორციელებლად, რასაც ჭეშმარიტად დამოუკიდებელი, დემოკრატიული, ეკონომიკურად აუვაგებული საქართველო ჰქვია.

ვულოცავთ დაბადების დღეს ბატონ ნოდარს და ვუსურვებთ კვლავაც დიდხანს ეფიანოს საფიქარი მამულის საკეთილდღეოდ.

გაზეთ „საქართველოს“ რედაქცია

ბატონო ნოდარ, გილოცავთ დაბადების დღეს!

მადლობას გიხდით იმისათვის, რომ ყველასათვის სამაგალითოდ ერთგულად და თავგანწირვით ემსახურებით თქვენს სათაყვანებელ სამშობლოს, ფიზიკად დაგზარტ მისი უფლებების დაცვის სადარჯოზე, შეუპოვრად მიგაქვთ იერიში მის მტრებზე და ორგულებზე, ქედს არ იხრით დაბრკოლების წინაშე და ოპტიმიზმით აღავსებთ თქვენს თანამებრძოლებს.

დაე, კვლავაც ასეთი დაუმრეტელი ენერგიით გელაწიოთ მის საკეთილდღეოდ, წარმატებები მოეტანოს ქართველი ერი-სათვის თქვენს ცოდნას, ნიჭსა და უნარს.

გისურვებთ ჯანმრთელობას, დღეგრძელობას და ბედნიერებას პირად ცხოვრებაში.

ულორმესი პატივისცემით სერგო ეროვნული კომიტეტი

ვინ უპატრონებს ქართულ ჯარს — სახელმწიფოს კლიერების სიგელოს?

თავდაცვის მინისტრად „ეროვნული“ პროცესების დანიშნებას სამხედროთა უმეტესობა სიხარულითა და იმედით შეხვდა.
მათ შორის — მეც!
ვიფიქრეთ — გამოუჩნდა პატრონი სამშობლოს დასაცავად გულანთებულ და თავგადასხმულ ადამიანებს: ოფიცრებს, ზემდეგებსა და ჯარისკაცებს, რომლებსაც ძველი მინისტრი და ხელისუფლება მაინცდამაინც არ სწყალობდნენ და ჯარს თავისი ფუნქცია თითქმის დააკარგინეს!

თანამდებობაზე მოსვლისას ბნელ თევზაქე ვიუტად სდუნდა და ჟურნალისტთა შეკითხვებზე ძუნწად პასუხობდა.
ფეიქრობდით, რომ ასეც უნდა ყოფილიყო — ყველაფერს ჟურნალისტებს ხომ ვერ გადმოუშლიდა!
...სამაგიეროდ სხვადასხვა ფინანსურ მატერიალში გარეული მისი დამა ლამის ტელევიზიკულად იქცენენ(?)!

მინისტრის დუმილი საეჭვოდ და არაბუნებრივად მაშინ გამოჩნდა, როცა სამხედრო მოსამსახურეებზე შვიდი თვე ხელფასები არ გაცადა... მას ერთი სიტყვაც კი არ დასცდენია თავისი უწყებებისა და ქვეშევრდომების დასაცავად(?)!

ხოლო მისი ერთ-ერთი მოადგილის გაქათამაძის განცხადებამ (რასაც თავისი უფროსის ნებართვით გარეშე ვერ გაბედავდა) ალოგიკურობითა და უსამართლობით სამხედროთა გაკიცრება და აღმუშავება გამოიწვია. მან განაცხადა: „მართალია, თავდაცვის სამინისტროში 7 თვეა ხელფასები არ გაცემულა, რის გამო ოფიცერთა შორის აპათია გავრცელებულია, მაგრამ ჯარში მიმდინარეობს წმენდა და ისეთ ოფიცრებს, ვისაც ოპტიმიზმს ვერ შევამჩნივთ... ჯარიდან დავითხოვთო!(?!!)“.

დაიას! თურმე შეიძლება, სამხედრო მოსამსახურეს შვიდი თვე ელემენტარულ ყოფით მოთხოვნათა (კვება, ზის ფული სამსახურში გამოსაცხადებლად) დასაკმაყოფილებლად ხელფასი არ მისცეს, მისი ოჯახი სიღატაკისა და გაჭირვებისთვის გასწიროს და... მასვე დაემუქროს ჯარიდან დათხოვნით იმ შემთხვევაში, თუ უკმაყოფილებას გამოხატავენ „უფროსების“ მიმართ (?!), იმ უფროსების, რომელთა მოსვლით ჯარში არაერთი ცვლილება პრაქტიკულად არ მომხდარა და თუ რამ შეიცვალა — მხოლოდ უარესობისკენ: დაგვი-

ანებას ვინ ჩივის, წესად იქცა ხელფასების გაუცემლობა; ქუჩაში მომრავლდნენ ფორმის დარღვევით, უმისამართოდ მოხეტიალე ჯარისკაცები; ნებისმიერ სამხედრო ნაწილში 30-35% მეტს ვერ ნახავ ადგილზე. დათხოვნის მიზეზად ათას რამეს დაასახელებენ. ფაქტი კი ასეთია — ამ თვალსაზრისით უმეტეს ნაწილებში საბრძოლო მზადყოფნა დარღვეულია!

ვთქვათ პირდაპირ — ვინაა ამაში დამნაშავე: ხელისუფალთაგან უწყურადღებოდ და უხელფასოდ დატოვებული და ამით იძულებით გამოძალავის გზაზე დაყენებული ოფიცრები თუ გამაძლარსივითიანი ხელისუფლების წარმომადგენელი მინისტრები და მათი მოადგილეები, რომლებიც სამი წლის

ასეთ პრობლემაში შეიძლება საერთოდ სამსახურზე საუბარი).

ხოლო თავი რომ გაიმართლონ და შეარბილონ მათ მიმართ გაჩენილი არცთუ უსაფუძვლო ეჭვები, სამინისტროს ხელმძღვანელობა ავრცელებს ხმებს, რომ „ეს კეთდება დაგეგმილად ჯარიდან „მერყევი“ ელემენტთა ჩამოცილების მიზნით“(!).

შეიძლება და ამ ვერსიის სიმართლედ გასაღება, რომ არა მილიონობით გაფლანგული-შეჭმული თანხა და ყადაღადებული მათი ანგარიში ბანკში!

თუნდაც ასე იყოს — რამდენად ადამიანურაა ასეთი ბარბაროსული ექსპერიმენტები ატარონ სამხედროთა ოჯახებზე — ქალებზე და ბავშვებზე?

გარდა ამისა, სადაა გარანტია, რომ ასეთი მეთოდით „შერჩევისას“ ჯარს პირველ რიგში არ მიატოვებს მცოდნე, ინიციატიური და თავმოყვარე მისი ნაწილი, ხოლო იქ არ დარჩებიან სრულიად საპირისპირო — ნაკლები ცოდნისა და უნარის მქონე ოფიცრები?

ასე რომ, მათი ეს ვერსია ნაკლებად ნააგავს სიმართლეს!

ამ კონტექსტში თუ თავდაცვის სამინისტროს მიტმასნილი ე. წ. „ჯარის თანადგომის საზოგადოების“ მიერ ოფიცრთა ხელფასის ფონდიდან 3 მილიონ ლარის „უცნაური“ მითვისებისა და

„უკვალოდ“ გაქრობის(!) სკანდალურ ისტორიას გავისწავნოთ, თითქმის ყველაფერი ნათელი გახდება; ხოლო, თუ იმასაც დავამატებთ, რომ იმ ე. წ. „საზოგადოებას“ მაშინ მინისტრის ძმა ხელმძღვანელობდა, ყველაფერი ადგილზე დგება და ძნელად დასაჯერებელი და უხერხულია იმისი მტკიცება, რომ „მინისტრმა არაფერი იცოდა“, რომ „ის არაფერ შუაშია“ და სხვა. ყველაფერი ეს დიდი კითხვის ნიშნის ქვეშ აყენებს სამინისტროს ხელმძღვანელობის ყოფნის მიზანშეწონილობას ასეთ პასუხსაგებ თანამდებობებზე.

ხელმძღვანელი, რომელმაც „არ იცის რა ხდება მის გარშემო“, რომელიც თავისი უწყებების და ქვეშევრდომთა ინტერესების დაცვას არ ცდილობს, ვერასოდეს რაიმე ღირებულს და სასარგებლოს ვერ მოუტანს ვერც ამ უწყებას და ვერც სახელმწიფოს!

მათ ვერც „გაღმა შედავების“ ფანდი უშველით. ეს მათთვის იგივეა, რაც

/გაზრდილობა მი-5 გვირგვინ/

26 მაისი - ღირსშესანიშნავი თარიღი საქართველოს ისტორიისა

26 მაისი საქართველოს ისტორიის ღირსშესანიშნავი თარიღია. 1918 წლის 26 მაისს თბილისში შეკრებილმა ეროვნულმა საბჭომ საქართველოს დამოუკიდებლობა გამოაცხადა. აღდგა მრავალათასწლოვანი ქართული სახელმწიფოებრიობა, რომელიც რუსეთის იმპერიის მუხთალი პოლიტიკისა და ქართული დიპლომატიის გულუბრყვილობის შედეგად 118 წლის წინათ გაუქმდა. ბედის უკუღმართობით საქართველოს სახელმწიფოებრიობის აღდგენა და მერე მისი მართვა წილად ერგოთ მარქსისტული მსოფლიო იდეოლოგიით ტვინგამოლავებულ ადამიანებს, რომლებმაც მთელი თავიანთი ცხოვრება ქართული ეროვნული თვითმყოფადობის იდეასთან და მის მოძღვართან ილია ჭავჭავაძესთან ბრძოლას შესწირეს, სწორედ ამიტომაც ის სამი წელი, რომელიც ღმერთმა გაიმეტა საქართველოს მშვიდობიანი განვითარებისათვის, ბრძოლისუნარიანი ჯარის შექმნისათვის და დამოუკიდებლობის დასაცავად მომზადებისათვის, არ იყო რაციონალურად გამოყენებული, რამაც 1921 წლის 25 თებერვალს ქართული სახელმწიფოებრიობის კატასტროფა გამოიწვია. მიუხედავად საქართველოს დამოუკიდებელი სახელმწიფოს სამწლიანი არსებობისა, მას მაინც უდიდესი მნიშვნელობა ჰქონდა ჩვენი ერისათვის, რადგან 1991 წლის 9 აპრილს აღდ-

გა სწორედ 1918-21 წელს არსებული საქართველოს რესპუბლიკა და დღევანდელი ჩვენი ქვეყნის სახელმწიფოებრიობა 1918-21 წელს არსებული სახელმწიფოს მემკვიდრეა. ამ კონტექსტში, რა თქმა უნდა, 9 აპრილი არის 1989 წელს ქართველთა გმირო-

გამო, რომელიც ქართველთა ერმა ეროვნულ გმირად აღიარა და ათას ჩირვარამს გადაარჩენილი და უბედურ შემთხვევას შეწირული, მთაწმინდის კალთებს მიაბარა მისი დაღლილი ნეშტი. აღიარებულია, რომ ისტორიულ გმირებზე ზოგჯერ ქვეყნის ბედი დამოკიდებულია და ვინ იცის, მერაბ კოსტავა რომ შერჩენოდა 80-90-იანი წლების ეროვნულ მოძრაობას ცოცხალი, იქნებ სხვაგვარად დატრიალებულიყო საქართველოს ბედის ბოროტალი, მაგრამ უმტყუნა ღმერთმა ქართველ ხალხს, უგმიროდ დარჩენის განსაცდელი მოუვლინა, რის მწარე ნაყოფსაც დღეს ვიმკით ქართველობა.

გმირი ბევრი ჰყოლია საქართველოს და ამიტომაც მოაღწია XX საუკუნეში ეროვნულ-საზოგადოებრივ განვითარებას, მაგრამ XX საუკუნის მეორე ნახევარში ისტორიულ კანონზომიერებათა გამო, ეროვნულ-სულიერ კვლევებში ამდრეულ ქართველ ხალხს გამოსაფხივლებლად, მებრძოლი შემართებისა და ზნეობრივი გმირობის ნიშანსეგად მერაბ კოსტავა მოვედინა და ეს უმიმისი ტვირთი გარდაცვალებამდე ღირსეულად ატარა. იგი იმ დიდებულ ქართველ გმირთა გალერეას შეუერთდა, რომელთა სიტყვა და საქმე დროშად და ფარად მიუღწევია ქართველ ხალხს თავის სავალ გზაზე.

გაზეთ „საქართველოს“ რედაქცია

ახალ-ახალი ამბები რეალია-კომენტარებით

გუგამ მაშულის გზას ვულოცავთ იკლანდისაჟენ

გუგამ მაშულის განუცხადებია — ვისურვებდი, რომ ქართული ეკლესია ყოფილიყო პროტესტანტული.
„უფრო და უფრო ცნებულა, რომ ჩვენი უბედურების თავი და თავი, ეს არის ურწმუნოება, რაც ათასწლიანი ცოდვისა და მკრეხელობისაკენ უბიძგებს კაცს. აბა, რა უნდა დავარქვათ ახლა მაშულის ამ ნაბოვდარს? ათასგზის დამტკიცებულია, რომ ქართული კულტურა და ზნეობა მართლმადიდებლურ ქრისტიანულ რწმენაზეა დაფუძნებული, რითაც ჩადუღაბებულია ჩვენი ეროვნული თვითმყოფადობა და ამ დროს მაშულია გვირჩევს ეს ჩადუღაბებული საძირკველი მოშალეთ და ახალი

რალაც, ალბათ, ბაბილონის გოდოლის მსგავსი ააგეთო. მაშულის ვურჩევდით, ჯერ ახალი თვითონ ააგოს და ძველი და მკვიდრი სულიერი საწყისების მოშლაზე მერე იფიქროს, მაგრამ რომელი რელიგიური რეფორმატორი მაშულიაა, რომ ამ სფეროში რაიმე მნიშვნელოვანი შექმნას?!

მასზე შეიძლება ითქვას — გამოგვიდა ესეც, რა, ლუთერი. ისე, თუ მაინც და მაინც პროტესტანტული ეკლესიის მქონე ქვეყანაში უნდა ცხოვრება მაშულისა, ირლანდიაში ვურჩევდით გადასახლება. ბოლო წლებში საქართველოდან მილიონი ქართველია გადახვეწილი და ერთი მაშულის გარეშეც გაძლებდა ეს ქვეყანა.

სად 4 მილიარდი და სად — 32 მილიონი დოლარი?

ციფრი დაუსახელებიათ — 4 მილიარდი დოლარის გადახდა მოგინებთო. ჩვენი აზრით, ეს თანხა თუ ზუსტი არ არის, მიახლოებით მაინც იქნება, რაც იმას ნიშნავს, რომ ჩალის ფასის დაზღვევით მიაქვთ ამერიკელებს ჩვენი საგანძური. ამ საგანძურს თუ რამე მოუვა, მერე, ალბათ, ხელისუფლება მართლა ჩალას შეიძენს და მეცხოველეობის ერთ ფერმას მოაწყობს, სადაც ფერმის ბინადრად გადადგანილი მნიშვნელობით ქართველი ხალხი იქნება. ამაზე ითქმის, ვაი, ჩვენს პატრონსო!

უერთხილდით ნაეს-ნახათით პეიკალეულ ქალთა გაგალიონს

ბატონი ნოდარ ნათაძე ჩივის, ზვიადისტმა ქალბატონმა ნემსი მატაკაო.
ეჰ, ბატონო ნოდარ, ეს ქალბატონები ნემსს და მახათს კარგად ხმარობენ, მაგრამ მისამართი ეშუებათ და თუ ვის უნდა ატაკონ ნემსი, ამაში ცდებიან. ისე, რჩევას გა-

ძლევთ, უერთხილდით მაგ „მდედრონად“ წოდებულ ნემსებითა და მახათებით შეიარაღებულ ბატალიონს, თორემ აფხაზმა და ოსმა სეპარატისტებმა ვერაფერი დაგაკლეს ტყვეობაში და ნემს-მახათებს რომ შეწირიოთ, სირცხვილია.

თეზურ პლუკივილი — თოვლის გაგა?

თეზურ მღებრიშვილმა, ე.წ. იმონის მეთაურმა, ამას წინათ ჩვეული იუმორით ისუშრა, „დუბინკების“ ნაცვლად ამიერიდან ჩურჩხილებით ვივლი მიტინგებზეო. მივცემ ჩურჩხელას, ვინც ყვიროს, შეჭამს და გაჩერდებაო.

გაკეთება — ამ დამშუულ ხალხს რა ჩურჩხელა ეყოფა ან სად იშოვით მაგდენს. ისე, სამთავრობო კლანებით თუ ამოგადგებიან მხარში, რაც მაგათ ფული აქვთ ნაშოვნი, ცოტა-ცოტას თუ გაიმეტებენ, კახეთში თქვენი სახელობის ერთი დიდი ჩურჩხელების ქრხნის აშენება კი შეიძლება და მაშინ თქვენი ოცნება ნამდვილად ახდება, მაგრამ ეს „ფოტები“ გაიმეტებენ მაგისტრის ფულს?

ყველაზე ბრძნული ფრაზა უკანასკნელ ხუთწლეულში

5 წლის თორნიკე მარგალიტაშვილმა ყველაზე ბრძნული და ჭკვიანური ფრაზა თქვა უკანასკნელ ხუთწლეულში — კარტოფილი დედაა ჩემი, ლობიო კი — მამაო.

ფილიც და ლობიოც დედასავით და მამასავით ძვირფასი გახადეს ხალხის მძარცველური პოლიტიკის წყალობით, არადა, თვითონ დათა თუთაშხიას „კაშკაშია“ არა მარტო კარტოფილის და ლობიოს, არამედ ფილარებებით გამოტენილ ტომრებზე სხედან და გავის გასქელების მეტი არაფერი ადრდებთ.

ახალ-ახალი აპგები

რეალია-კომენტარებით

ოქროს ხანა კი არა, ბრლიანობის ხანაა

— მე ვამაყობ იმით, რომ ვარ იმ ორგანიზაციის წევრი, რომელსაც მოქალაქეთა კავშირი ჰქვიაო — განაცხადა საქართველოს პრეზიდენტმა, მოქალაქეთა კავშირის მიერ საარჩევნო კამპანიის დაწყების გამო გამართულ შეხვედრაზე.

თქვენ კი ამაყობთ, ბატონო ედუარდ, მოქალაქეთა კავშირის წევრობას, მაგრამ ქართველი ხალხი თუ ამაყობს იმას, რომ თქვენ მოქალაქეთა კავშირის წევრი ხართ? აი, ეს არის მთავარი.

ბატონ პრეზიდენტს ისიც განუცხადებია, რომ საქართველოს ოქროს ხანა მოდისო.

სამწუხაროდ, ჩვენ სხვა აზრი გავაჩნია დღევანდელი ხელისუფლების ეპოქაზე, რადგან საქართველოს ისტორიიდან ვიცით, რომ სანამ საქართველოს ოქროს ხანად წოდებული ეპოქა დაუდგებოდა, მანამდე ქართველობამ დავით აღმაშენებლის მეთაურობით თურქ-სელჯუკთა დამპყრობლური არმიები მოსპო, მერე დიდგორის ომი მოიგეს და თბილისიც გაანთავისუფლეს მტერთაგან, ხოლო ჩვენ დღეს ამ ხელისუფლების ხელში, ომებ-ის მოგებას ვინ ჩივის, ვხედავთ ქართული ტერიტორიების დაკარგვას, ქართული მოსახლეობის ეთნოციდს, გადამწვარ ქალაქებსა და სოფლებს, შიმშილისგან დაოსტულ ხალხს ანდა ქვეყნიდან ოტეხულ ასი ათასობით ადამიანს. ამგვარი წინაპირობებით, პრეზიდენტმაც კარგად უნყის, რომ ოქროს ხანა არ დაგვიდგება და ეს ფრაზა, უბრალოდ, საარჩევნო ტრიუკია და მეტი არაფერი.

ისე, ოქროს ხანის მოსვლაზე თუ მიდგება საქმე, ის დიდი ხანია მოსულია სახელისუფლო კლანების ოჯახებისათვის, შეიძლება იქ უკვე ბრილიანტის ხანაც კი დამდგარი.

ქველგაზრდას ახალგაზრდა პაპოპიონი

მსოფლიოს პოლიტიკურ ხელმძღვანელთა გაახალგაზრდავების პროცესი დიდი ტემპით მიიწევს წინ. ამერიკაში — კლინტონის, ინგლისში — ტონი ბლერის, გერმანიაში — შროდერის შემდეგ, ისრაელშიც მოვიდა ახალი თაობა პრემიერ-მინისტრ, პეტიონარის სახით. იგი სულ 37 წლისა ყოფილა, ჩვენს პრეზიდენტზე თითქმის ორჯერ პატარა. იქნებ მიგვებაში ცივილიზებული ქვეყნების მოსახლეობისათვის და ჩვენც აგვეჩინა ახალგაზრდა პოლიტიკური ლიდერები საქართველოს ხელმძღვანელებად. ამ ძველგაზრდა ხელმძღვანელის ხელში ისე დაინგრა ქვეყანა, რომ მის აღდგენას ახალგაზრდული ენერგია და ახალი იდეები თუ უშველის.

სივი წყალის სანაგავი გაგვიხდება

ვისაც საკრებულო არ მოსწონს, ცივი წყალი, ჯერ-ჯერობით, უფრო მეტი გვაქვსო, ვიდრე ცხელი და მიირთვას რამდენიც უნდაო, განაცხადა თბილისის საკრებულოს ფრაქცია „თბილისელი“ თავმჯდომარე გიგი წერეთელმა.

გიგი ბატონო, ცხელი წყალი კი არა, თქვენი პარტიის მმართველობა თუ გაგრძელდა, ცივი წყალსაც მალე დავეშვიდებით, როგორც სამსახურს, ხელფასს და პენსიას.

განაი ქუთაისიდან გააქვთ?

თბილისის მუზეუმიდან ამერიკაში ქართული საგანძურის გატანის საკითხთან დაკავშირებით საზოგადოებაში დიდი აჟიოტაჟია ატეხილი. თუმცა, როგორც საიმედო წყაროებიდან გვაქვს ნიშნები, საგანძურის გატანის ინიციატორები საგანგებოდ მალავენ იმ ფაქტს, რომ გამოფენაზე გასამგზავრებლად ცალკეული მნიშვნელოვანი ექსპონატები ქუთაისის მუზეუმიდანაც არის შერჩეული. მათ შორისაა:

1. ვახტანგ გორგასლის

დედის შეკვეთით შესრულებული სტატუეტკა — X-XI საუკუნე. ზოგი ისტორიკოსი მას V საუკუნით ათარიღებს.

2. საკურთხეველის წინ აღსამართავი ჯვარი XVI ს. შორაპნის ლორთქიფანი, ვერცხლის ფირფიტის X-XI ს. მიწა და სხვა ექსპონატები.

არ არის გამორიცხული, გარდა ქუთაისის მუზეუმისა, გამოფენაში მონაწილეობის მისაღებად სხვა მუზეუმებიც ექსპონატებიც იყოს მომზადებული.

მეორე გვერდიდან

ზვიადი ჟაბიდა და 15 წუთში გაუქვარდა დაუფალა მიტინგი

ლებლები და ამ კაცმა ქება არ მომაკლო, ისე წარმადგინა მათ წინაშე. მე ვთქვი, რატომ მაქვს ეს კაცი, რა მაქვს მაგის საქები, მაგრამ მერე გამახსენდა 1976 წელი, როცა მიტინგი ჩატარდა ბზოში და აფხაზება მოახდინეს აფხაზებმა, მაშინ მე საქართველოს „ობს“-ს უფროსი ვიცაი, ჩავერინდი აფხაზეთში და დავაკავე ორგანიზატორები. გითხარით „ობს“-ს უფროსი ვიცაი მაშინ, და გამოვიჩიერე ბევრი ეკონომიკურ დანაშაულზე, და ამით ჩავაცხრეთ აფხაზების გამოსვლა.

— მაშინ ხომ არ შეეწირა კაკუბა ვაც, ბატონო შოთა, ღორების ქურდობას?

— არა, ეგ მერე მოხდა, სხვა ამბავია. პო, იქაც ხალხი ცუდი განწყობით არ შეგვხვდებოდა. მე მაშინ მქონდა აფხაზი ხალხის მხარდაჭერა. ვხვდებოდი მათ ავტორიტეტულ ადამიანებს, ლიდერებს, ენ. ქართული „უკლონის“ აფხაზებს. მე ამაზე შეიძლება მემუარებზე დავწერო, კალამიც მიჭრის, სხვათა შორის. მოკლედ, ვემზადებოდი ჩემი ამოცანების გადასაჭრელად, ბორის ადელიამ უკვე გადადგომაზე დანერგა განცხადება, თავზე ვადებე, სხვათა შორის, როცა ამას სწერდა და ამ დროს თბილისიდან შემატყობინეს, სასწრაფოდ ჩამოდი, აქ დიდი მიტინგებია მთავრობის სასახლისთან და დაძაბულია მდგომარეობა. გამიკვირდა ძალიან, მე ვთქვი შეთანხმებული ვიყავი და რა მოხდა ახლა ასეთი თბილისში?

არ მინდოდა წამოსვლა, მაგრამ პატიაშვილი გამინანყებდა და იძულებული გავხდი წამოვსულიყავი. მერე გავიგე ილია ჭავჭავაძის საზოგადოებას დაუწყია მიტინგი. მერე იცით, რომ პარტიულმა აქტივმა და ცკ-მ ცენტრიდან დახმარება ითხოვეს, მე რუსეთის ჯარის წინააღმდეგ ვიყავი. დარწმუნებული ვიყავი, რომ ჩვენი ძალებითაც შევძლებდით მშვიდობიანად მიტინგის დაშლას, მაგრამ არავინ დამიჯერა. 9 აპრილის ღამეს რომან გვენცაძეც იყო მომიტინგეებთან, ბატონი ჯუმბერო არ ჩამოვიდა მიტინგზე.

— ამასთან დაკავშირებით, სხვადასხვა აზრი არსებობს, მაგრამ უკეთესი არ იყო, ბატონი ჯუმბერო რომ ჩამოსულიყო მომიტინგეებთან?

— მე მგონი უკეთესი იყო. მე არ მირჩევია ეგ, არც უკითხავს, მაგრამ რომ ეკითხა, მე ვურთხედი, რომ უშუალოდ შეგვედროდა მომიტინგეებს. ეს რომ გაეკეთებინა, ხალხში უფრო ავტორიტეტს მოიხვეჭდა, დარწმუნებული ვარ.

მერე, რომ არ მომხდარიყო უბედურება, რადგან რუსეთის სამხედრო დაჯგუფება შემოსული იყო, კარგად ვიცოდი რა ხდებოდა, რადგან ხშირად გადაცემულ დავიდიო, გადაწყვეტე ხელი შემეშალა სამხედრო აქტივისტებს. ამიტომ მივმართე მერაბ ლულუშაურს, მაშინ ქალაქის სამმართველოში მუშაობდა, პოლკოვნიკი კაცია და ახლობელი უწმინდესისა და უნეტარესის ილია II-ს. პატრონარქს მეც ახლოს ვიცნობდი, მაგრამ მე ვეღარ ვახერხებდი გასვლას და ვთხოვე, რომ მოეყვანა ილია II მიტინგზე. ილია II, გახსოვთ ალბათ, მოვიდა მიტინგზე და მიმართა ხალხს, რომ დაშლილიყვნენ და სალოცავად ეკლესიაში წასულიყვნენ, მაგრამ სამუშაოდ, არ დაუჯერეს ილია II-ს, იქ ირ. წერეთელმაც მიმართა ხალხს არ დაშლილიყვნენ.

მერე იცით, რაც მოხდა, ხალხი მოიმწყდევს ალყაში და შესაძლოა, ჩაფიქრებული იყო, რომ ხალხი თავშესაფრისათვის შეჭრილიყო მთავრობის სასახლეში, მაგრამ ჩვენმა მილიციამ იყავაცა, გააკეთა დერეფანი და ხალხს გამოეყვანა დაიწყეს. ეს რომ ნახა რუსის ჯარმა, დაცხო ჩვენს მილიციას. დაახლოებით 100-მდე მილიციელი პოსტალში გვყავდა გადაყვანილი ამის შედეგად. 9-ში დილით გამწარებული ვარ, უკვე ვიცი დარბევის შედეგები და ქუჩაში მხდებდა როდიონოვი. მე ვუყვირე, პაზდრავლიაუ, პასმატრიტე ჩტო სძელალი ვაში ზემოლიკი, ვი ჩტო რაიხსტაგ ვზალი-მეთქი. ია ტებია ნე დავერიიოუ, წამოიწია ჩემსკენ, მეც ვაგინე და აქედან ჩვენი ბიჭები ჩადგნენ, თორემ როდიონოვის უკან ავტომატური ხალხი იდგა, არც დამინდობდნენ, მაგრამ ისეთ დღეში ვიყავი, რომ არ დავიშალავთ, იმ დროს განჩივლი მქონდა თავი. ამ საშინელების შემხედვარე, ვერც კი ვაზროვნებდი რას ვაკეთებდი, მაგრამ ჩემმა თანამშრომლებმა დამაკავეს და გადამარჩინეს. მერე რომ მივედი ბიუროზე, იქ ვთხარ ბატონ ჯუმბერს, მე რომ იარაღი მქონებოდა, არ ვაცოცხლებდი როდიონოვს-მეთქი და მართლაც ასე იქნებოდა, როგორც ქართული მილიციელები ვერ აპატიებდნენ იმ ჩუქმეებს ცემატყვას.

იმავ დღეს მე რუსულ გაზეთში, მგონი „ზარია ვოსტოკი“ იყო, ინტერ-

ვიუში აღვნიშნე, რომ რუსული ჯარის შემოყვანა და მისი გამოყენება იყო უდიდესი შეცდომა, მე ამის წინააღმდეგ ვიყავი-მეთქი. ეს რომ რუსეთის გენერლებმა ნაიკითხეს, მოვიდნენ ჩემთან კაბინეტში და დამინყეს ჩხუბი, ტი ჩტო, პროტე, ჩტო მი უჩასტევალი ვეტომ ოპერაციო? და, მე ვუთხარი, ია ვას ნი ზვალ, ტემ ბოლგე ვნუ-ტრენის ვოისკ-მეთქი, არადა, ჩემს კომიტეტშია მი შედიოდა მართლა მათი გამოძახება და მე ისინი არ გამოიძახებია. ამის არანაირი დოკუმენტი არ არსებობს. იქ ისეც ვიჩხუბე, მაშინ ფორმის კიტელიც გავისადე და თქვენი პაგონიც მეთქი ვიციციცი და უნდა დავახეთქო, რომ ამ დროს ერთ-ერთი გენერალი დამეტყვა, დამამშვიდა, კოსტუმი ჩამაცვა და წყალიც დამალეცინეს. მაშინ კარგი პოზიცია დაიჭირა პაკატინის მოადგილემ, გენერალმა შილოვმა: ა, ჩტო ვი ხატიტე, ონ სევი ნაროდ ზაშიშეიტო. ესლი ნე მილიცია, ტაგდა სკოლო ტრუბო ბილიბიო. იმ დროს გავიგე სოლოა ქუჩაში რუსი ჯარისკაცები. დადიოდნენ და დასაშინებლად ისროდნენ. დავერეკე როდიონოვს. და ვუთხარი — ვი პროვოკატორ, ტივარიშკი კომანდოში, მოლოდუც, კაკ ბუდტო რაიხსტაგ ვზალი-მეთქი და მაშინ შილოვი მწვადე მაჯაზე და მითხრა: ოსტაე ტეოვო სოლოდაფინა, რადი ბოგაო და გამომგლიჯა ტელეფონი. თურმე როდიონოვს თავის ნაწილებში ბრძანე-

ბა აქვს გაცემული, რომ სადაც დამინახავნ, დამაპაიონ კომენდატის საათის დროს. მე 15 აპრილამდე კაბინეტში ვიყავი, მე ვთქვი, წავალ სახლში, წვერს მაინც გავიპარსავ-თქო და დამაკავეს ივერისათან ღამის სამ საათზე საკომენდატო სამსახურის სამხედრო ნაწილმა. გენერალ-ლეიტენანტის სამხედრო ფორმაში ვარ, საბუთი მაქვს, სახელმწიფო მანქანით ვარ, მალოიც მილიციის ფორმაშია, მაგრამ მი ვამ ვერიმო და მაინც უნდათ დამიყვანონ. მერე ვიციცი, კტო ზვდს სტარში-თქო და მოვიდა ვილაც მალაღი ლეიტენანტი, ნემედლენო ასევაბადიტე-მეთქი, თორემ ია ვას პაკაუ-მეთქი, მერე სადაც ვადარეკვს და გამიშვს, მაგრამ იმ დღეებში ასობით ჩვენს ოფიცრებს ასე აწვალბდნენ. მერე ბიუროზე მე ვუთხარი ბატონ ედუარდს, ჩამოსული რომ იყო, ეს ტელევიზორითაც აჩვენეს, რომ ჩვენ თვითონ დავამყარებთ წესრიგს, არ გვჭირდება რუსეთის ჯარი, თორემ იძაბება უფრო მდგომარეობა-თქო. გახსოვთ, ალბათ, გია ქარსელაძე მოკლეს კომენდატის საათის დროს. ამ ჩვენს მონოდებს ბევრი გამოეხმაურა, მაშინ ავღანელებიც გამოვიდნენ, ქარხანა-ფაბრიკების წარმომადგენლები და უნდა გითხრათ, რომ მთელი თვის მანძილზე მაშინ ერთი დანაშაულიც არ მომხდარა.

ახლა რაც შეეხება კასეტას, მე იქ გამოიტყვემ ვერსიტებს, რომლებიც ითქვა რუსეთის სხვადასხვა სამხედრო ნაწილების ხელმძღვანელების მიერ. მე თვითონ მოვიწამლე იქ, კანზე დამაფორაჯა, აღერგია მომცა და ცუდად გავხდი, რომ ვკითხე რუს სამხედროებს, რა გამოიყენეთ იქ, რა ქიმიური იარაღი-მეთქი, მასუსობდნენ, რომ მხოლოდ ენ. „ჩეროშა“ ერთი-ორი ცალი. კასეტაზე წამოილია ის, სადაც ვამბობ, რომ ასეთი ვერსიები ითქვა. მე შესაძლოა ვამბობდი, რომ ადამიანები დაიღუპებოდნენ ჩამოცემული ცელოფის პარკებითაც, მაგრამ ეს ვერსიების სახით არის ნათქვამი. სხვათა შორის, რუსებმა ჩაატარეს ექსპერმენტი, ჩამოიცივეს ცელოფის პარკი და მისი მოხსნა მერე გაუჭირდათ, ისე მიეკრო სახეზე. მაგრამ მე მაინც დავაგანაშაულე ისინი, თქვენ რომ არ მინოლოდით იმ ხალხს და ისინი არ ნაქცეულიყვნენ და ქვეყანაში არ მოხვედრილიყვნენ, მაშინ ხომ გადარჩებოდნენ-მეთქი.

— ბატონო შოთა, ეი, თქვენ აზრებით, რომ ხალხი უნებოდ გაზეთში წამოიღეს, რის გამოც ბევრი დღესაც ინგლისიდან და რომ იმავე დროს ხალხი დაუნებლად ჩაბოცეს ნიშნებით.

— რა თქმა უნდა. ალბათ, დამონ-

ტაჟებულისა ისე ჩემი ნათქვამი კასეტაზე, რომ სხვაგვარად იქნა გაგებული. მე უფრო მეტსაც გეტყვით, იქ იყო ჩამოყვანილი სადესანტო ნაწილის ჯარისკაცები, რომლებიც კაცის კვლის მტე არაფერი უსწავლიათ, და ისინი ხალხს დახოცავდნენ, აბა, რას იზამდნენ, მითუმეტეს, უმეტესობა ქალებია დახოცილი. შეიძლება მე შევეცდი, რომ ასეთ ვერსიებს გამოეთქვამდი და ამისთვის ბოდიშის მოხდაც არ გამოიჭრებოდა, მაგრამ დამბრალდეს ის, რაც არც კი გამოიჭრება, უსამართლობა იქნება. იმ დროს რუსეთის ერთი გენერალი ჩამოვიდა, პანკინი იყო გვარად და ის ამბობდა, არის ვერსიები, რომ თქვენი ხალხი წამლავდა გავებით მომიტინგეებს, რომ მერე ჩვენ დაგებრალბოდაო. მე ვუთხარი, თუ ერთ ფაქტს მასეთს ჩაიდებთ ხელში, მე ვაგებ მაშინ პასუს-მეთქი.

ეს კასეტა არის ჩანერლი ორ-სამი წლის წინ ჩვენს აკადემიში სამეცნიერო კონფერენციაზე. ხომ იცით, ყველას აინტერესებს რა მოხდა 9 აპრილს და მეც ვილაპარაკე, როგორც ამ ამბებში უშუალო მონაწილემ, გამოეთქვამდი ათასწარი ვერსიები და ეს არ იყო ფართო საზოგადოებისათვის ნათქვამი სიტყვა. მეც დიმაში შეიყვანეს ტელეკომპანია „რუსთაუ 2“, თითქმის ეს განცხადება გავაკეთე 9 აპრილის 10 წლისათვის, რაც სინამდვილეს არ შეეფერება. თუ უნდათ ჩემი გამოყვანა ტელევიზიით, მაშინ მიმინვიონ, კაცო, და შემეცითონ, მაგრამ ეს კასეტა მოტყუებით ჩაიგდო ხელში ერთ-ერთმა ჩემმა ოპონენტმა, რომელიც მე განთავისუფლებული მყავს სამსახურიდან და ამჟამად მმტრობს. მერე მთელი წელი ჰქონდათ ეს კასეტა, ლმერტმა უწყისი როგორ დაამონტაჟეს და ეს არის მტრობით გაკეთებული და არა იმ მიზნით, რომ არჩეს, მტერი ყოფილა შოთა გორგოძის და ეს არის გომე ქართველი ხალხის და გავყრათ ბოძეო შოთა გორგოძის, რაც 9 აპრილს გადახდა, ბევრს არც დასიზმრებია.

— ბატონო შოთა, ბოლოს ერთი შეკითხვა და ამით დაგასრულოთ. თქვენ, როგორც ბრძანეთ, მზად იყავით და ძალბოც გავაწადით, ბოლოს და ბოლოს ამხელა შინაგან საქმეთა სამინისტროს ხელმძღვანელობით, რომ თავად დაგეგმავდნენ სასურთ რესპუბლიკაში წესრიგი და თუ საჭირო იყო, მიტინგიც დაგეგმავდნენ. აბა რა მოხდა, ვინ შემოიყვანა რუსის ჯარი?

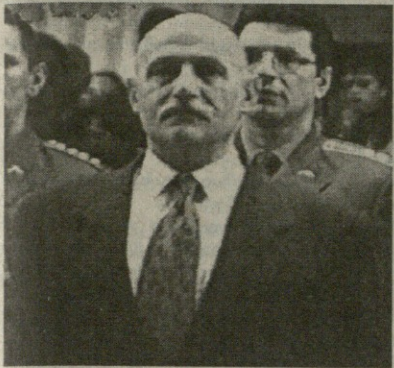
— ვერ გეტყვით იცით, მე როცა ჩამოვედი აფხაზეთიდან, აქ რუსის ჯარი დამხვდა. ჩემგან, ადრეც ვთქვი და ახლაც ვიმეორებ, ერთი ტელეგრამა არ გავაგავილა მოსკოვში — ჯარებმა გომეზავნენ, გამიჭირდა ჩემი მოვალეობის შესრულება-თქო. ეს, როგორც ვიცი, რესპუბლიკის ხელმძღვანელობის თხოვნით მოხდა. მე ისიც კი ვუთხარი პატიაშვილს, მე რაღაზე ჩამომიყვანეთ თბილისში-თქო. დღეების უცნობა იყო ძაღნებით მოხდა რუსთაველზე მთაწარის სასახლის წინ მომიტინგეებთან, რუსეთის ჯარების ტანკებით შემოსვლა, რამაც მომიტინგეთა საოცარი მღელვარება და გაღიზიანება გამოიწვია, რამაც ჩემს მიერ რესპუბლიკაში, გვემის ჩაშლა გამოიწვია, რაც მდგომარეობდა იმაში, რომ ღამის 4 საათზე მიტინგზე რჩებოდა 150-მდე კაცი და ძალიან ადვილი იყო მათი მშვიდობიანი გზით, მოლაპარაკებით დაშლა ამის შემდეგ, რუსებმა აიღეს ინიციატა მიტინგის დაშლის, რაც შეცდომა იყო, მაგრამ ეტყობა, უკვე მათ ვერაფერ შეიკრებდა, მითუმეტეს, როდიონოვს, რომელიც ძალიან აგრესიულად იყო განწყობილი.

გაზეთ „საქართველოს“ რედაქციაში: ბატონო შოთა გორგოძის შინაგან საქმეთა მინისტრობა მეტად რთულ პერიოდში მოუწია. აქეთ აბოპოქრებულ ეროვნული მოძრაობა, იქეთ ჯერ კიდევ პროვოცირებული მოაზროვნე კომუნისტური ხელისუფლება ერთმანეთზე ძალად და კატასავით იყო წაკიდებული. ამ დროს ძალოვანი სტრუქტურების ხელმძღვანელთა პასუსისმგებლობის გრძნობაზე ბევრი რამ იყო დამოკიდებული, უნდა ითქვას, რომ ამ ორი ძალის შორის დაპირისპირებამ 1988 წლიდან თითქმის 1991 წლამდე, თუ არ ჩავთვლით ჯარების წლის 9 აპრილს რუსეთის ჯარების დამსჯულ ოპერაციას, უსისხლოდ ჩაიარა ეს კი შემთხვევითი არ ყოფილა, რასაც აღიარებენ მამხიფილი ეროვნული მოძრაობის ლიდერები. ამავე დროს, ჩვენი გაზეთის გამოცემა, თუნდაც მას ცხოვრებაში ჰქონდეს რამე გადაცდომა ან დაუფორმებლად ნათქვამი სიტყვა.

აქედან გამომდინარე, ბატონო შოთა გორგოძისთან დღევანდელი ინტერვიუს შემდეგ, სადაც ის თავიდან ბოლომდე ეთანხმება ქართველი ერის ჩამოყალიბებულ მტკიცე პოზიციას 9 აპრილის მოვლენების შესახებ, ვეცდებით ამ თემაზე საუბარს.

მესამე გვერდიდან

ვინ უპატრონებს ქართულ ჯარს — სახელმწიფოს კლიერების სიბოლოვს?

წყალნაღებულისთვის ხავსი!

დაფარული არაა — ქვეყანას პოლიტიკის გენერლები მართავენ, რომლებიც ზრუნავენ პოლიტიკაზე, ზრუნავენ მის რაოდენობას 80 ათასამდე!

თავდაცვის მინისტრს კი თევზი ერთი სიტყვაც არ დასცდენია თავისი უწყების ინტერესების დასაცავად! პირიქით — ამტკიცებს, რომ ჯარი შეიძლება იყოს „მშვიდი, ჩაუცმელი, ოღონდ... მორალურად ჯანმრთელი და ძლიერი“ (!!!). როგორც ჩანს, მან „ახალი გზა“ აღმოაჩინა ამ ურთიერთგამომრიცხავი ცნებების (მით უმეტეს — ახალ პირობებში!) შესათავსებლად და ამტკიცებს, რომ ასე მას ახალი, ეროვნული არმიის შექმნა აქვს გადამწყვეტილი (!!!). ...და იწყებს ჯარის კიდევ უფრო შეცირებაზე ზრუნვას (!).

ფაქტი კი ასეთია: ჯარი, ფაქტურად, დაშლილი და დემორალიზებულია, ხალხი მის მიმართ უკიდურესად უარყოფითი განწყობითაა და ჯარში სამსახური სათაქილოდაც ითვლება, რადგან იქ მხოლოდ ღარიბთა და ე. წ. „უპატრონოთა“ შვილები მიყავთ!

ნელინადში სამინისტროს ხელმძღვანელობამ ტყვია-წამლის მარაგიც კი ვერ შექმნა (გაიხსენეთ გალისი მოვლენები); რუსეთთან „ლაიციათ“ არაფერი გამოვიდა — შეიარაღების „უთუნელი წილი“ მათგან ვერ მიიღეს; სახმედრო პირებს, მათ შვილებს თითქმის სიღატაკში უხდებოდა არსებობა. ამისი შემხედვარე ყველა მშო-

ბელი, ბუნებრივად, ცდილობს არ გაუშვას შვილი ჯარში, რადგან იქ სამსახური არაპროსტიტუტულია და დაკარგულ დროდ ითვლება.

სამხუხაროდ, დღეისთვის მდგომარეობა ასეთია!

ის, რაც ხდება თავდაცვის სისტემაში და ქართულ ჯარში, ჩვენი სახელმწიფოს სახელის გატეხა და სირცხვილია!

სამხედრო პირთა ჩაყენება ასეთ დაუსველ მდგომარეობაში ყოველად მოუთმენელია და ხელისუფლება ვალდებულია ამაზე რეაგირება გააკეთოს: ობიექტურად გამოიძიოს მათი ხელფასების ფონდის არამზნოვრივი გამოყენებისა და მითვისების ფაქტი და დამნაშავე პირებს პასუხი აგებინოს. თანხა კი კანონიერად არესატებს დაუბრუნოს!

სხვა შემთხვევაში სამართლებს ემსგავსება მტკიცება, რომ ეს და მსგავსი დატაცების ფაქტები ხელისუფლებითა წაყრუებითა და ხელშეწყობით გამოიწვევს კეთდება ყოველგვარი ეროვნული (ამ შემთხვევაში — ჯარის) ბოლომდე დასანგრევად, რასაც დიდი ხანია ამტკიცებენ გარკვეული პოლიტიკური პარტიები!

დღეს-დღეობით რეალურად რეფორმები ჯარში იმაში გამოიხატება, რომ ის თითქმის დაშლილია: ოფიცრები ბაზრებს არიან მოდებული, რათა სახლიდან გამოტანილი ნივთები გაყიდონ, პურის ფული იშოვონ და ოჯახები შიმშილს გადაარჩინონ ხელისუფლება კი ვითომ ვერაფერს ხედავს!

ზოგიერთს ოჯახი სიღებრ-სიმამრთან ყავს გაბარებული, თვითონ რომ ვერ იხსავს, ზოგს ოჯახი საერთოდ დაეწვრა!

და მაინც არ წყდება „ექსპერიმენტები“ მათ თავზე!

ამ დროს კი აფხაზები, რუს „მშვიდობისმყოფელები“ ერთად, გალში ქართველებს ხოცავენ ხელისუფლება კი ისევ დუმს!

ე. წ. „სამხრეთ ოსეთის რესპუბლიკაში“ არჩევნები ჩატარდა და ოსები თავის მთავრობას ირჩევენ. მათი „სახელმწიფოებრივი“ მანქანები (IOO) კი ჩვენ გზებზე შეუფერხებლად დასრიალებენ! ხელისუფლება ჯიუტად

დუმს (!). ექსპერიმენტები ჯარზე გრძელდება!

მათ ყოველგვარი კომპენსაციისა და გარანტიის გარეშე ბარბაროსული მეთოდებით აიძულებენ სამსახურის დატოვებას!

დასანანია და არაცივილიზებული ქვეყნებისთვისაც კი სამარცხივოდ ითვლება ის, რაც ჩვენთან ხდება: სამშობლოსადმი თავდადებისა და ერთგულების სანაცვლოდ ასე უხდის ხელისუფლება თავის ქვეშევრდომებს სამაგიეროს!

ალბათ, ამიტომ იქცა ჯარი უქონელთა და უპატრონოთა თავშესაფრად!

ყველაფერში ამერიკელებს რომ ბაძავენ, იქნებ ღირს მიზანში „თელასის“ გენერალურ დირექტორს მაიკლ სკოულის, რომელმაც ქართველ ნუკლეარებს ხელქვეითებისადმი ადამიანური მოპყრობის შესანიშნავი მაგალითი მისცა: „თელასიდან“ დათხოვნილ მის ყველა თანამშრომელს ალუთქვა კომპენსაცია — 2000 ლარი, რაც ბიზნესის წამოსაწყებად და ოჯახის სარჩენად წაადგება თითოეულს.

ყოველივე ეს ნამდვილად უჩვეულოდ გამოიყურება მგლისმადიანი ჩვენი ხელისუფლებისა და ბიზნესის წარმომადგენელთა ფონზე!

თუკი რეფორმების მიზნით ჯარიდან ვინმეს დათხოვნაა საჭირო, იქნებ მსგავსი ცივილიზირებული წესი თავდაცვის სამინისტროშიც გატარებულიყო? თუნდაც ეტაპობრივად. დარწმუნებული ვარ, კადრების ცვლის პრობლემა ეს უმტკივნეულოდ მოხსნიდა!

ერთი რამ ცხადია — ქართული სახელმწიფო ნამდვილად არ იმსახურებს ასეთ ჯარს, ხოლო ქართული ჯარი — ასეთ უყურადღებობასა და გულგრილობას ხელისუფალთა მხრიდან! ჯარისადმი ასეთი დამოკიდებულების პირობებში იქ სამსახური ყოველთვის იქნება იძულებითი და არასოდეს გახდება პრესტიჟული!

პასუხისმგებლობა ამაზე მთლიანად ხელისუფლებას ეკისრება!

ბოლოს და ბოლოს, ვინ უპატრონებს ქართულ ჯარს — სახელმწიფო ძლიერების სიმბოლოს?

ნუგზარ ხიდაშელი

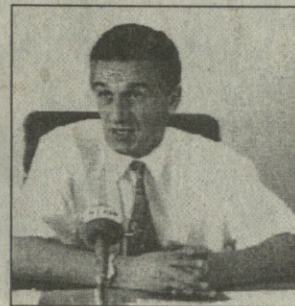
ახალ-ახალი ამბები

რეალიკა-კომენტარებით

უპლური მუგლუკები

აფხაზ სეპარატისტებს უკვე ორი თვეა ტყვეობაში ჰყავთ 10 ქართველი მეზადური, რომლებიც თავიანთ სენიერადად დააპატიმრეს. აფხაზები მათი განთავისუფლებასათვის 4 აფხაზ ტყვეს ითხოვენ, მაგრამ საქართველოს ხელისუფლება აცხადებს, რომ ტყვეები მათ არ ჰყავთ ქართველებში გასაცვლელად.

სასაცილოა, საჭიროა რომ არ იყოს, იმ მეზადურების ბედი, რომლებიც თევზის მაგივრად თვითონ გაეზნენ ბადეში, ხოლო ხელისუფლება კი ისეთი აღმოაჩნდათ, რომ არც ფული აქვთ თანამოქალაქეთა გამოსახსნელად და არც ტყვე ჰყავთ ქართველებში გასაცვლელად. ტყვე არ ჰყავთ იმ მტრისა, რომელსაც მთელი ბოლოს თვითონაც უწოდებს ამ ომს სამამულო ომი. ამ ფაქტითაც კარგად მუდგანდება თუ რა ომი უწარ-

მოებია თავის დროზე საქართველოს ხელისუფლებას. უორდანის ხელისუფლება შევარდნადის ხელისუფლებასთან ბაყბაყდები ყოფილა. რუსეთთან ომის ერთი კვირის თავზე თბილისში გოლოვინის პროსპექტზე 2000 რუსი ტყვე ჯარისკაცი ბადრატის ქვეშ ჩამოატარა, ხოლო დღეს შევარდნადის ხელისუფლებას 4 აფხაზი ტყვე არა ჰყავს, რომ გაუბედურებული მეზადურები შინ დააბრუნოს.

სოფა პაპრონსა გაღანლი

საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკის დირექტორმა, ბატონმა ლევან ბერძენიშვილმა განაცხადა, რომ საზოგადოებამ ბოლოს და ბოლოს უნდა ისწავლოს ცივილიზაციის წესები, რაც ნიშნავს დადებული ხელშეკრულების შესრულებას, რომ ხელშეკრულების შეუსრულებლობა იწვევს ჯარისა, რომელიც უნდა იქნას გადახდილი. სხვა ყველაფერი დემაგოგია. ბატონ ლევანს ლაპარაკის უნარი ნამდ-

ვილად გააჩნია, მაგრამ სანამ ტელევიზიით ამ ელემენტარულ ჭეშმარიტებებს გავაქადაგებოდა, იქნებ მანამდე თავიანთი პატრონის, ანუ ხელისუფლების შესახებაც ეთქვა, ორიოდ სიტყვა, რომ როცა რამე მნიშვნელოვან გადაწყვეტილებას იღებს ხელისუფლება, მანამდე აუცილებელია საკუთარ ხალხს გააცნოს თავისი პოზიცია და ხალხის რეაგირების შემდეგ გადაწყვიტოს ესა თუ ის საკითხი. თორემ გამოვა, რომ ხალხი არსებობს ხელისუფლებისათვის და არა პირიქით — ხელისუფლება ხალხისათვის, განსაკუთრებით ეს მაშინ ხდება შესამჩნევად, როცა ხელისუფლება ხალხთან მოუთხოვრებლად, აქტურებით იღებს მცდარ გადაწყვეტილებას და დიდ ზიანს აყენებს თავის ქვეყანას. მაგრამ არ გაემტყუნება ბატონ ლევანს, ლამის მთავრობაში მყოფი კაცია და თავის მთავრობას ხომ არ დაუპირისპირდებოდა.

ახალი «ტერაქტი»?

გლიც-ინტერვიუ პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების კომისიის ყოფილ თავმჯდომარესთან ნ. ნათაძესთან.

„საქ“. იყო თუ არა, თქვენის აზრით, მორიგი შეთქმულება?

ნ. ნათაძე. რუსეთი შევარდნადის მოკვლას არ ეცდებოდა, ტერაქტის ორგანიზებას და დროზე „ჩაშტებას“ — კი. შევარდნაძე ერთადერთი და უკანასკნელი პრესტიჟიანი პიროვნება საქართველოში. დანარჩენებს პრესტიჟი არა აქვთ და ვერ ექნებათ. რუსებს ესმით, რომ დასავლური ორიენტაციის ის ცალკეული ელემენტები, რაც საქართველოს საგარეო პოლიტიკას დღეს აქვს, არასოდეს არ გაქრება, პირიქით, უფრო და უფრო მომძლავრდება.

„საქ“. რას იტყვით სამხედრო პირთა მიმართ ბრალდებებზე?

ნ. ნათაძე. სტალინს ჰყავდა ნიჭიერი მარშალი ტუხაჩევსკი,

„შემოუდგეს“ კომპრომატი და დაახვედრეს. შესაძლოა, ემა კიდევ ეს მოტყუება, რადგან ტუხაჩევსკი დადგენილ ნორმაზე ცოტა ზემოთ იყო გაზრდილი. გუჯარ ყურაშვილი ერთი ძალიან მკირეთავანია არმიში, ვინც ნამდვილი პროფესიონალი მეთაურია. ამასთანავე, იგი ამერიკაში ნამყოფია. რუსებს მისი „გაუფტება“, ცხადია, ხელს აძლევს. არ არის გამორიცხული, ეს შევარდნაძესაც ხელს აძლევდეს არმიის დასუსტების მიზნით უახლოეს ხანში მოსალოდნელი გართულებების წინ. ასე, რომ, „სტალინი — ტუხაჩევსკის“ ვარიანტი შესაძლებელია. ჩემი უნდადგობის საფუძველზე ბევრჯერ მქონია ლაპარაკი და მის მოტივებს აღარ გავიმეორებ.

კომუნარკი პრეზიდენტის 17 მაისის რადიოინტერვიუზე

თავარ მფის თება

პრეზიდენტი მართალი ბრძანდება, როცა აღნიშნავს, რომ ერის მიერ თავის სახელოვან შვილთათვის ძეგლების დადგმა ერის სიჯანსაღის ნიშანია. მაგრამ თამარ მეფის ძეგლი ახალციხეში ერს არ დაუდგამს (ეთქვათ, იდეის გამოთქმის სახით, შემონიშნულობათა შეგროვების სახით და ა. შ.). იგი დადგა ხელისუფლებამ, რომელიც ეროვნული ინტერესისა და ეროვნული გრძნობის დაუძინებელი მონინალმდევია. კითხვა ისმის: რატომ? რა მიზნით? იმიტომ, რომ ხელისუფლება მიხვდა, რომ ისტორიის მომავალი ხეული, რომელიც ძალიან მალე დაინერება, ნაციონალიზმის ეპოქა, ეროვნულ სახელმწიფოთა ეპოქა, მსოფლიოს, როგორც ეროვნულ სახელმწიფოთა სამართლიანი სიმრავლის, მოწყობის ეპოქა? ნუ-რას უკაცრავად! საქართველოს დღევანდელ ხელისუფლებას ამდენი ანალიზის, როგორც იტყვიან, „რესურსი“ არ გააჩნია.

იმას თუ მიხვდა, რომ „კომკავშირული ინტერნაციონალიზმის“ დრო წავიდა, ამაზეც დიდი მადლობა უნდა ვთქვათ, თორემ იმის მიხედვით, რომ სხვა „ზენაციონალიზმის“ და „დენაციონალიზმის“ პოლიტიკაც განხორციელდა, მის ინტელექტუალურ შესაძლებლობათათვის მიუწვდომელი ფუფუნებაა.

ამგვარად, პასუხი ერთია: პრეზიდენტის პატრიოტული ფრაზეოლოგია მხოლოდ საპროპაგანდო სვლაა არჩევნების კვირამდელი.

საპარკნათის თება

პრეზიდენტის მიერ მრავალჯერ განცხადებული სწრაფვა საბერძნეთთან თანამშრომლობისაკენ ყოველმხრივ მოწინააღმდეგე იმსახურებს, მაგრამ ფორმულირება, რომ ეს ხდება ბერძნების მიერ ჩვენთვის „კერძოდ, ევროპული და საერთაშორისო ინტეგრაციის პროცესებში მხარდაჭერის თვალსაზრისით“, მეტსმეტად ვინარა. არსებობს ჩვენი ძველების თანამშრომლობის ბევრად

უფრო დამოუკიდებელი, უფრო „შემტყვი“ (თუ შეიძლება ასე ითქვას) და უფრო პერსპექტიული მიმართულებებიც.

იაპონიის თება

მისასალმებელია და მხარდასაჭერა საქართველოს ეკონომიკის იაპონიასთან თანამშრომლობის ყოველი შემდგომი ნაბიჯი. შენიშვნა მხოლოდ ერთი შეიძლება იყოს, მაგრამ, ალბათ, არსებითი: ურთიერთობათა სპექტრში, ალბათ, უნდა იყოს ამ განგანტთან საქართველოს მეცნიერულ-ტექნიკური შემოქმედებითი დავაობების ამოცანებიც, რაც — ხაზს ვუსვამ — დღემდე საქართველოს ხელისუფლების მოქმედებაში არ ჩანს.

„ინდიკატორი გაგვის“ თება

პრეზიდენტის მსჯელობაში ამ თემაზე კიდევ ერთხელ ჩანს მისი ეკონომიკური პოლიტიკის აბსოლუტური უპერსპექტივობა. არსებული საგადასახადო სისტემის და განუკითხავი კორუფციის პირობებში შეუძლებელია წარმოების ყველა დარგის, მათ შორის — მეჩაიეობის განსვლა. „გადაამწყვეტი მნიშვნელობა“ ჩვენთვის, ნინალმდევ პრეზიდენტის აზრისა, „სავალუტო ფონდის მისიას“ კი არა აქვს, არამედ, პრეზიდენტის ყოვლისა, საგადასახადო სისტემის შეცვლას, რასაც — სათანადო ნინასწარი შრომის ბაზაზე (რომელიც ჭკვიანსა და გულშემატიკივარ ადამიანებს უკვე განუვლი აქვთ) — მხოლოდ პატიოსანი პარლამენტის ერთი სხდომა სჭირდება.

სასამართლო თება

პრეზიდენტიც, უთუოდ, მართალია (მთელი ამ თეგების მანძილზე) ყველაფერში, რასაც იგი სასამართლო რეფორმის აუცილებლობის შესახებ ბრძანებს, მაგრამ ამას ვერ ვიტყვით ყოველივეზე, რაც რეალურად მოხდა და ხდება. ჩანაფიქრის იმ ნაწილს, რომ მოსამართლეებად მართადი პირები მოვიდნენ ან დარჩნენ, პრეზიდენ-

შემატიკივარ.

პრეზიდენტობის ინსტიტუტის სრულყოფა ქართულ პოლიტიკაში

ვაგრძელებთ გაზეთის წინა ნომერში დანერგულ საუბარს პრეზიდენტობის ინსტიტუტის სრულყოფაზე ქართულ პოლიტიკაში.

დღეს გესაუბრებით, თუ რა მიზეზები განაპირობებენ „პრეზიდენტობის ინსტიტუტის სრულყოფისათვის“ საზოგადოებრივი მოძრაობის ანუ პრეზიდენტობის კანდიდატა ფონდის შექმნის აუცილებლობას საქართველოში, რაში გამოიხატება ამ მოძრაობის ძირითადი ფუნქციები და თუ როგორი შეიძლება იყოს ამ მოძრაობის მოსალოდნელი შედეგები.

მოკლედ იმ მიზეზების შესახებ, რომლებიც განაპირობებენ ამ მოძრაობის აუცილებლობას საქართველოში. ასეთი მიზეზები მრავალია, მათ შორის ობიექტური და სუბიექტური, შინაგანი და გარეგანი, დავსახელებთ მხოლოდ ზოგიერთ ძირითად, განმსაზღვრელ მიზეზს. სახელმწიფოებრივი და საზოგადოებრივი განვითარების თანამედროვე პირობებში სულ უფრო რთულდება და მრავალფეროვანი ხდება. მასთან ახლავს კონფლიქტური სიტუაციები, დაპირისპირებულობა შრომასა და კაპიტალს შორის, ძველ და ახალ მენარჩევებს, ცალკეულ რეგიონებს, ქვეყანაში არსებულ სხვადასხვა სოციალურ ფენებსა და ეროვნებების წარმომადგენლებს შორის. ამას ემატება დაპირისპირებული სხვადასხვა ქვეყნის სახელმწიფოებრივ და ეროვნულ ინტერესებს შორის, რომელიც ზოგჯერ სხვა ქვეყნის შინაურ საქმეებში ჩარევის, მასთან სამხედრო დაპირისპირების სახეს იღებს. ყველა დასახელებული კონფლიქტური სიტუაცია ობიექტური ხასიათისაა, რადგანაც ინტერესთა დაპირისპირებულობით არის გამოწვეული.

მსოფლიო გამოცდილებამ, განსაკუთრებით საქართველოს გამოცდილებამ 90-იან წლებში გვიჩვენა, რომ ქვეყნის უმაღლესი ხელმძღვანელობის პოლიტიკური ნებას, უნარს და ინტელექტუალურ ძლიერებას აქვს გადამწყვეტი მნიშვნელობა დროული და გადაწყვეტილი ღონისძიებების განხორციელებისათვის, ქალის, ნერვითი ხასიათის პროცესების თავიდან აცილების მიზნით. მაშასადამე, ქვეყნის პროგრესისათვის, კეთილდღეობისათვის, განვითარებისათვის შინაგანი და გარეგანი გარემოს გართულების პირობებში განუხრელად მალდდება უმაღლესი ხელისუფლების, პრეზიდენტის როლი და იმის მნიშვნელობა, თუ ვინ იქნება იგი და რა თვისებების მატარებელი იქნება მქონე ქვეყნის პრეზიდენტი, ამასთან დაკავშირებით, ცხადია, ძალიან აქტუალური ხდება სხვადასხვა კანდიდატს შორის საუკეთესოს არჩევის პრობლემა, ამისათვის აუცილებელი მექანიზმის არსებობის და ფუნქციონირების პრობლემა. ამგვარად, ობიექტური მიზეზებიდან მთავარია კონფლიქტური ურთიერთობების რეალურად არსებობა. ხოლო სუბიექტური მიზეზებიდან მთავარია ის, რომ ჯერჯერობით არ არსებობს პრეზიდენტობის კანდიდატების მომზადებისა და გამოვლენის ეფექტური მექანიზმი, რომელიც მაქსიმალურად გამოიყენებდა დროის მოთხოვნისადმი შესაბამის პრეზიდენტის არჩევას საქართველოში.

პრეზიდენტის არჩევის კონსტიტუციური, სამართლებრივი მექანიზმი არსებობს. იგი ემყარება სხვადასხვა პარტიის, მათი ლიდერების ავტორიტეტის ინსტიტუტს, მაგრამ ეს საკმარისი არ არის. პრეზიდენტის არჩევის ოფიციალური კონსტიტუციური მექანიზმის გარდა ქვეყანაში აუცილებლად უნდა დამკვიდრდეს მისი საზოგადოებრივი მექანიზმი, რომელიც უზრუნველყოფს მუდმივ საზოგა-

დობრივ კონტროლს პრეზიდენტობის კანდიდატების მომზადებაზე და შერჩევაზე. საზოგადოებრივი მოძრაობის — „პრეზიდენტობის ინსტიტუტის სრულყოფა“ ძირითადი ფუნქცია სწორედ ამით გამოიხატება, თუმცა მას სხვა ფუნქციები ექნება ამ ძირითადი ფუნქციების განხორციელებისათვის.

მაინც რაში გამოიხატება სხვა ძირითადი ფუნქციები?

ჩვენი აზრით, ძალიან მნიშვნელოვანი ფუნქციების შესრულებას საქართველოში, რისთვისაც ფართო საზოგადოების აქტიური მონაწილეობა იქნება მიზანშეწონილი. მათ შორის აუცილებელია სპეციალური გამოკვლევების ჩატარება, საზღვარგარეთის გამოცდილების შესწავლა, პრეზიდენტობის კანდიდატების მომზადების მექანიზმის, მასზე საზოგადოებრივი აზრის ზეგავლენის ქმედითი საშუალებების, ორგანიზაციის ფორმების შემუშავება. ეს ძალიან რთული საკითხია და შესწავლის პროცესში, თუმცა ზოგიერთი მექანიზმი უკვე მოფიქრებული გვაქვს და თუ საზოგადოება აქტიურად გაითავისებს ამ უმნიშვნელოვანეს პრობლემას, ბევრი რამის განხორციელება უახლოეს მომავალშიც შეიძლება. კერძოდ, ინფორმაციული, საგანმანათლებლო საქმიანობის გაფართოება, მათ შორის გაზეთის და სპეციალური ინტერაქტუალის გამოშვებით, თემატური დისკუსიების, სიმპოზიუმების, კონფერენციების ორგანიზაცია, რისი საბოლოო მიზანი უნდა იყოს ისეთი პრობლემების მეცნიერული გადამწყვეტა, როგორიც არის:

— პრეზიდენტობის კანდიდატის მომზადების სისტემა, მისი არსის, სტრუქტურის, ორგანიზაციის, ფუნქციონირების, განვითარების მიმართულებების განსაზღვრა;

— პრეზიდენტობის კანდიდატის ხარისხის განსაზღვრა: მისი მთლიანი, ინტელექტის, ცოდნის, ტიპების დაზუსტების, განვითარების, კონფლიქტების მონესრივების, პრობლემების გადაწყვეტის უნარის დაზუსტება, სტრატეგიული, კონცეპტუალური აზროვნების უნარის დადგენა და ა.შ.

— პოლიტიკური, ბიზნესური, მეცნიერული, სტრუქტურული ელემენტების განსაზღვრა, რომლის წარმომადგენელი შეიძლება გახდეს პრეზიდენტობის კანდიდატი და საზოგადოებრივი კონტროლის ობიექტი, შეიძლება ბევრი მათ შორის დღეს არ ჩანს, ჯერ არა აქვთ საზოგადოებაში დიდი ავტორიტეტი და არ არიან პოპულარული. სწორედ ამ ფონდის ერთ-ერთი ძირითადი დანიშნულებაა — ქვეყანაში, რომელშიც არ არის მთავარი ჩინოსი ყველა ნიჭიერი ადამიანი, რომელიც ქვეყნის სიმდიდრეა და წარუდგინოს ისინი საზოგადოებას;

— პრეზიდენტობის კანდიდატებს შორის ჯანსაღი კონკურენციის ფორმების შემუშავება და დანერგვა საზოგადოებრივ სამსახურზე;

— პრეზიდენტობის კანდიდატების საზოგადოებრივი შერჩევის ორგანიზაციის მექანიზმის განსაზღვრა;

— პრეზიდენტის არჩევის წესის სრულყოფის ნინადადების შემუშავება და ა.შ. საზოგადოება უნდა აღინიშნოს, რომ ყველა ამ შემთხვევაში საქმე ექნება მხოლოდ საზოგადოებრივი აზრის მეშვეობით ამ პროცესის სრულყოფას, ისეთი არასახელისუფლო, არასამთავრობო მექანიზმების დამკვიდრებას, რომელიც შეავსებს, გაამდიდრებს კონსტიტუციურ მექანიზმს და საბოლოო ანგარიშით უფრო ეფექტურად გახდეს პრეზიდენტობის ინსტიტუტი.

ხშირად გვეკითხებიან, თუ როგორი შეიძლება იყოს ამ მოძრაობის მოსალოდნელი შედეგები.

დარწმუნებული ვართ, რომ შედეგები იქნება ფრთხილად დადებითი, მაგრამ გასათვალისწინებელია, რომ ეს პროცესი, პრეზიდენტობის ღირსეული კანდიდატების კონკურენტული საზოგადოებრივი მექანიზმის გამოყენებითი ფორმირების პროცესი, ჯერ ერთი, ხანგრძლივი იქნება, უცებ მათი შემუშავება, დახვეწა და დამკვიდრება ვერ მოხერხდება, მეორეს მხრივ, ეს პროცესი, როგორც ძალიან საპასუხისმგებლო, მეცნიერების თანამედროვე მიღწევების, სოციალური მართვის ღრმად ცოდნის საფუძველზე უნდა განხორციელდეს. აქედან

გამომდინარე, ყველაზე უფრო მთავარი შედეგი იქნება: 1) პრეზიდენტობის კანდიდატების, საზოგადოებრივი აზრის გათვალისწინებით და კონტროლით, ფორმირების სისტემის დამკვიდრება და 2) ამის მეშვეობით მართებაში მოსახლეობის, ფართო საზოგადოებრივი აზრის მუდმივი მეთვალყურეობის პრობლემა, ამავე დროს, მათ შორის მწვავე და რეალური კონკურენციის გამო, ყოველმხრივ ეცდებიან ამაღლონ თავისი პროფესიული მომზადების ხარისხი; 4) თითოეული მოქალაქე ამ საზოგადოებრივ მოძრაობაში მონაწილეობით რეალურად იძენს უმნიშვნელოვანეს ფუნქციას — შემოქმედება მოახდინოს პრეზიდენტობის ღირსეული კანდიდატის გამოვლენაზე და მისი არჩევაზე; 5) მნიშვნელოვანი შედეგი იქნება აგრეთვე ფსიქოლოგიური და პოლიტიკური სიტუაციის გაკეთილშობილება, გაჯანსაღება. პრეზიდენტობის ინსტიტუტის ერთიანი სისტემის ჩამოყალიბება მისი კონსტიტუციური და საზოგადოებრივი მექანიზმების დაბალანსების, ურთიერთდამოკიდებულების, გამჭვირვალობისა და შერწყმის საფუძველზე. ფაქტურად, ეს იქნება სრულიად ახალი მიდგომა პრეზიდენტის ინსტიტუტის ფუნქციონირებისადმი, რადგანაც მისი არჩევა და საქმიანობის შეფასება აღარ იქნება დაფუძნებული მხოლოდ კონსტიტუციურ და პოლიტიკურ მექანიზმებზე, არამედ დაფუძნებული იქნება აგრეთვე მოსახლეობის, მოქალაქეების, საზოგადოებრივი აზრის აქტიური მონაწილეობაზე.

ამასთან, არ შეიძლება არ აღინიშნოს, რომ თავდაპირველად შეიძლება წარმოიშვას გარკვეული სიძნელეები და უსერულდობანი ამ მოძრაობის საქმიანობასთან დაკავშირებით. ეს შეესება, უწინარეს ყოვლისა, პრეზიდენტობის ინსტიტუტის კონსტიტუციური მექანიზმისა და მისი საზოგადოებრივი კონტროლის მექანიზმის ფუნქციების გამიჯვნას, გათვითცნობიერებას ყველას მიერ. ეს ძალიან სერიოზული საკითხია. ეს მექანიზმები, ცხადია, ერთმანეთს ფუნქციებში არ უნდა შეიჭრან. ისინი მხოლოდ უნდა თანაარსებობდნენ და ერთმანეთს ავსებდნენ. ამჟამად მოქმედებს უპირატესად პირველი მექანიზმი. მოქმედებს პოლიტიკური პარტიები წამოყენებენ პრეზიდენტობის კანდიდატად თავის აღიარებულ ლიდერს, არჩევენ ში კი ვლინდება გამარჯვებული. მეორე მექანიზმი თითქმის არ მოქმედებს, მისი ამოქმედება გამოიწვევს იმას, რომ საზოგადოებრივმა აზრმა, და არა მხოლოდ ცალკეული პარტიების საქმიანობამ, ინტერესებმა, ქმედითი ზემოქმედება მოახდინოს ამ პროცესზე. უპირატესად საერთო სახელმწიფოებრივი და ეროვნული ინტერესების უკეთესად რეალისაციის უზრუნველსაყოფად, პრეზიდენტობის კანდიდატების მომზადებისა და მათგან საუკეთესოს არჩევის დემოკრატიული მექანიზმის დამკვიდრებით. მაშასადამე, აქ იგულისხმება საზოგადოებრივი აზრის ფორმირების პროცესი პრეზიდენტობის კანდიდატებისა და საერთოდ პრეზიდენტობის ინსტიტუტის შესახებ, რაც საკმაოდ რთულია და ორგანიზაციული, ინტელექტუალური, პოლიტიკური და ფსიქოლოგიური თვალსაზრისით,

მოითხოვს ძველი სტერეოტიპების, აზროვნების დაძლევის, ახალ აზროვნებას, კულტურის, ზნეობრიობის მაღალ დონეს თითოეული მოქალაქისა და საერთოდ მოსახლეობის მხრივ. უნდა დამკვიდრდეს აზრი, რომ პრეზიდენტობის კანდიდატობა არის მთელი ერის, ქვეყნის ინტელექტუალური, კულტურული, ზნეობრივი, პოლიტიკური განვითარების დონის გამომატველი, რომ იგი ძალიან მაღალ მოთხოვნებს უნდა პასუხობდეს. მეორე მხრივ, თითოეულმა მოქალაქემ უნდა გაითვითცნობიეროს, რომ იგი პასუხისმგებელია, მოვალეა აქტიურად მონაწილეობდეს პრეზიდენტობის კანდიდატების მომზადებისა და შერჩევის პროცესში, რადგან უკანასკნელი იმდენად მნიშვნელოვანია ქვეყნის ბედისათვის, მისი განვითარებისათვის, რომ არ შეიძლება მხოლოდ კონსტიტუციური მექანიზმის და პარტიული საქმიანობის ჩარჩოებში განხორციელდეს. საზოგადოებრივი აზრი უდიდესი წარმმართველი ძალაა და მისი გამოთქმა ამ პროცესიდან არ შეიძლება. ეს იქნება საქართველოს ძლიერებისათვის უმნიშვნელოვანესი ნიშნადამდებული ნაბიჯი. ბევრი რამ ჯერ გასარკვევია, მაგრამ თანდათან ყველაფერი გაირკვევა, დაიხვეწება და მოძრაობაც თავის როლს შეასრულებს ძლიერი საქართველოს ჩამოყალიბების ისტორიულ პროცესში. სიძნელეებიც უამრავი იქნება, ამის გარეშე არ შეიძლება, მაგრამ ერთობლივი ძალისხმევით საქმიანობა გაფართოვდება და დედებითი შედეგებიც არ დაყოვნდება.

გაზეთის წინა ნომერში დავინყეთ საუბარი ვილიამ ა. დიკერგორის წინააღმდეგ პრეზიდენტობის სრული შემადგენლობა — შესახებ

ახლა ხაზი მინდა გავუსვა იმას, თუ ნინის ავტორი რა მომენტებს აქცევს განსაკუთრებით ყურადღებას პრეზიდენტის ცხოვრებასა და საქმიანობაში, რადგან მიაჩნია, რომ სწორედ ეს მომენტებია დიდად მნიშვნელოვანი საზოგადოებისა და ისტორიისათვის:

1. გვარი, სახელი
2. ფიზიკური აღნაგობა
3. პროფესიონალური მომზადება
4. წინაპრები
5. მამა
6. დედა
7. ძმები, დები
8. გამოჩენილი ნათესავები
9. შვილები
10. შთამომავლობა
11. დაბადება
12. ბავშვობა
13. განათლება
14. რელიგიური აღმსარებლობა
15. დასვენება და თავისუფალი დროის გამოყენება
16. ადრეული სასოციალური აზრები
17. ქორწინება
18. არასაქონლო კავშირები
19. კავშირები ქორწინების შემდეგ
20. ჯარში სამსახური
21. კარიერა პრეზიდენტად არჩევაზე დაკავებული თანამდებობები
22. რომელი პარტიის მიერ იყო წამოყენებული პრეზიდენტობის კანდიდატად
23. მისი მონაწილეობა დედებითი პლატფორმა
24. წინააღმდეგობა კამპანია და მისი პლატფორმა

25. საპრეზიდენტო არჩევნების მიმდინარეობა, კანდიდატის მომზადება

26. საინაუგურაციო მიმართება

27. ადმინისტრაციული კაბინეტი, მნიშვნელოვანი პროგრამები და მოვლენები

28. უზენაესი სასამართლოს დანიშვნა

29. 1962 წლის ისტორიული რეიტინგი

30. გადადგომა

31. სიკვდილი

32. პრეზიდენტის მოღვაწეობის დადებითი შეფასება

33. პრეზიდენტის კრიტიკა

34. პრეზიდენტის გამოჩენილი მომენტები

35. პრეზიდენტის მიერ დანერგილი ნივთები

36. პრეზიდენტის შესახებ დანერგილი ნივთები

აქედან ჩანს, რომ პრეზიდენტის პიროვნებისადმი და მისი, როგორც პოლიტიკური და საზოგადო მოღვაწის მიმართ მოთხოვნები ძალიან მაღალია. ეს ბუნებრივია, რადგან პრეზიდენტის პიროვნული თვისებები და მისი ცხოვრების გამჭვირვალობა, მისი საქმიანობის შედეგებთან ერთად, ძალიან დიდ გავლენას ახდენს ქვეყნის განვითარებაზე.

სწორედ ეს გამჭვირვალობა არის ძალიან მნიშვნელოვანი, რადგან იგი მოიცავს იმ მექანიზმს, რომ პრეზიდენტის პიროვნება მალაღობა პასუხისმგებლობა ამომრჩევლების, თავისი ქვეყნისა და ხალხის მიმართ, თუ გნებავთ, სხვა ქვეყნების მიმართაც, ხალხმა ყველაფერი იცის მისი პრეზიდენტის შესახებ და იგი პასუხს აგებს თავის ყოველდღიურ ქცევით, პატიოსნებით და საქმიანობით.

პრეზიდენტი წინამძღოლია, ლიდერია, ეტალონია მოქალაქეობის, პიროვნული და ინტელექტუალური სიძლიერის.

მაშასადამე, ამ კრიტერიუმებში ვლინდება პრეზიდენტის ყოველდღიური საქმიანობა, როგორც ჩვეულებრივი ადამიანი, ისე პოლიტიკოსი. ამავე კრიტერიუმებით განისაზღვრება მისი საქმიანობის შედეგები.

ამ მოთხოვნების გათვალისწინება მნიშვნელოვანია, რადგან პრეზიდენტი და პრეზიდენტობის კანდიდატი არის საზოგადოებრივი სიმდიდრე, მთელი ხალხის საკუთრება, ამიტომ მოსახლეობას აქვს მორალური უფლება, რომ პრეზიდენტის ინსტიტუტი იყოს გამჭვირვალე და საზოგადოებას პერსონალს მასზე ზემოქმედების საშუალება.

აქედან ჩანს, რომ საუკეთესო პრეზიდენტის არჩევა ძალიან რთული პროცესია. მისი წარმართვა შესაძლებელია მხოლოდ ერთი გზით: პრეზიდენტობის ინსტიტუტის სრული გამჭვირვალობის უზრუნველყოფით, რომლის ერთ-ერთი უმთავრესი შედეგად ელემენტარული პრეზიდენტობის კანდიდატების მომზადების ინსტიტუტის საზოგადოებრივი მექანიზმის ჩამოყალიბება.

ამ მასალის გამოქვეყნებით გვინდა მოვალეობა პრეზიდენტობის კანდიდატებზე გათვითცნობიერონ თავიანთი ცხოვრებისა და საქმიანობის უდიდესი მნიშვნელობა ხალხის, ქვეყნის, ისტორიის წინაშე და პასუხისმგებლობით მოვიკიდოთ მათ.

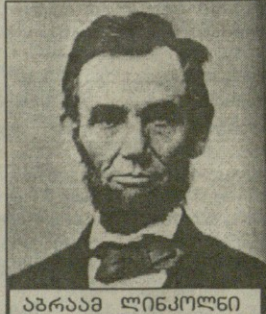
ნარბიზი გვალისა

გაგრძელება იქნება

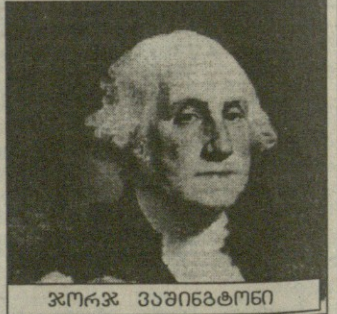
ქიკრასო კითხვაზე!

ბოდიშს გიხდით წინა ნომერში გაპარული უზუსტობებისათვის, რაც ამერიკის პრეზიდენტების 1962 წლის საისტორიო რეიტინგის მიხედვით ამერიკის 5 დიდი პრეზიდენტის ფოტოსურათებზე წარწერებს შეეხება.

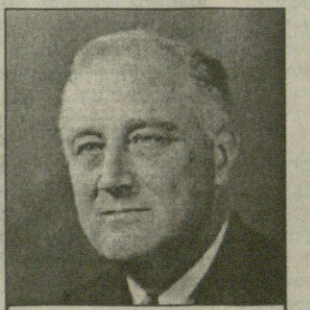
შეგახსენებთ, რომ ამერიკის ეს ხუთი დიდი პრეზიდენტი:

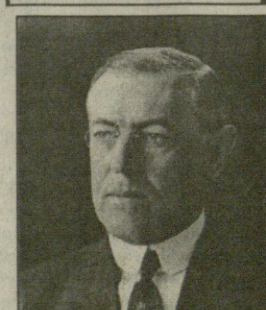
აბრაამ ლინკოლნი

ჯორჯ ვაშინგტონი

ფრანკლინ დელანო რუზველტი

უოდროუ ვილსონი

თომას ჯეფერსონი

პიპლარის ანდერძი, ანუ „საუბრები გუნაქრში“

სახლში დაბრუნების შემდეგ მისი დედასანი მიერ ჩემთვის გადმოცემულმა სტალინის წინადადებაზე ანგარიში არ მომეცა. სტალინი, ეს შეუდარებელი და ცივისსხლიანი შანტაჟისტი, ესწრაფოდა დროის მოგებას, რათა განემტკიცებინა თავისი მონივრე ბაზები ფინეთში და ბალკანეთში. ჩვენ იგი კატა-თავგობანას გვეთამაშებოდა.

ჩემი თვალსაზრისით ტრაგიკული იყო ის, რომ ვერ მოვახერხე 15 მაისზე ადრე თავდასხმა, პირველი მძლავრი დარტყმა. წარმატების მისაღწევად აუცილებელი იყო საბრძოლო მოქმედებების დაწყება არა უგვიანეს ამ ვადისა. თუმცა, სტალინს შეეძლო დარტყმის მოყენება ბევრად ადრე.

1940 წელს მთელი ზამთრის განმავლობაში და განსაკუთრებით 1941 წლის გაზაფხულისათვის მე მანვალდებოდა იმის კომპარო, რომ რუსები პირველები დაიწყებდნენ შეტევას. ამასობაში იტალიელების მარცხმა ალბანეთში და კირენაიკაში პატარა ამბოხი გამოიწვია ბალკანეთში. იტალიელების წარუმატებლობებმა ერთგვარად შეარყიეს ჩვენი დაუმარცხებლობის რწმენა, რომელსაც იზიარებდნენ, როგორც მტრები, ისე მეგობრები.

სწორედ ამით აიხსნება იუგოსლავიის ფრონტის გაჩენა, რამაც გვაიძულა ომში ბალკანეთის ჩათრევა. თუმცა ყველაზე მეტად სწორედ ამის თავიდან აცილებას ვცდილობდი. საკმარისი იყო ამ მიმართულებით გაეჭრილიყო, რომ ჩნდებოდა სულ უფრო და უფრო შორს წინსვლის ცდუნება. თუნდაც 1941 წლის გაზაფხულისათვის ჩვენ შეგვეძლო მასობრივი აღმოჩენისათვის გათავისუფლება რუსეთის წინააღმდეგ ომისათვის შეკრებილი მთელი ჯარების მცირეოდენი ძალებით. მაგრამ ამ მიზნით, რუსეთზე გამიზნული ჯარებიდან შენარჩუნების მოხსნა ნიშნავდა ირბი საშიშროების შექმნას, ანუ რუსეთის ეძლეოდა თავდასხმის სიგნალი. იგი ამას იზამდა ზაფხულში. უკიდურეს შემთხვევაში, შემოდგომაზე, თანაც ჩვენთვის ისეთ კატასტროფულ პირობებში, რომ ჩვენ გამარჯვების იმედი აღარასდროს არ უნდა გვექონოდა.

როდესაც ლაპარაკია ებრაელების გავლენის ქვეშ მოქცეულ დემოკრატიებზე (ქვეყნებზე გ.ბ.), რუსები იჩენენ საოლსნაირ მოთმინებას. ისინი აბსოლუტურად დარწმუნებული არიან, რომ ადრე თუ გვიან ომის გამოუყ-

ენებლად ისინი შეძლებენ იქ თავიანთი ბატონობის დამყარებას იმ შინაგანი წინააღმდეგობების შედეგად, რომელსაც გამოიწვევენ ის ეკონომიკური კრიზისები, რომლებსაც ვერ აიცილებენ. ამას ერთვის მარქსიზმის ძლიერი მიმზიდველი ძალა, რომლის წინაშეც ისინი განსაკუთრებულად მოისუსტებენ. თუმცა, რუსებმა იცინა, რომ მესამე რაიხის მიმართ საქმე

რხემალია, რუსები გულზე-ელდაკრეფილი ვერ იხსდებოდნენ ბრიტანეთის იმპერიის შემუსვრის მაცქერალნი. ასეთ შემთხვევაში აშშ და იაპონიას ერთმანეთს წაეკიდებოდნენ, რუსები კი ეულად ჩვენს პირისპირ აღმონდებოდნენ. ეს კი უდაოდ ნიშნავდა იმას, რომ სადაც გვინდოდა და როცა გვინდოდა, მათთან დიდი ხნის დავას ჩვენს სასარგებლოდ გადავწყვეტიდით.

რომელიც მხოლოდ შხამადლა დაიკოვა საგარეო სარგებლობისათვის. ჩემს ამ რწმენას განამტკიცებდა ის გარემოება, რომ სტალინი მკაცრად გაუსწორდა მას უზარმაზარი დახმარება გაუწია მეფის რუსეთის დანგრევაში. მე ვიმედოვნებდი, რომ იგი არ მისცემდა იმავე ებრაელ ინტელიგენციას მის მიერ აშენებული ტოტალიტალური

ადევენენ ერთმანეთს თვალყურს.

ბორმანთან საუბრებში პიტლერი დაჟინებით იმეორებდა თეზისებს გერმანიის „მშვიდობის მოყვარულ“ დამოკიდებულებაზე ინგლისის მიმართ, ინგლისურ-გერმანულ ინტერესების „ერთიანობაზე“, რომ ინგლისისა და გერმანიის კავშირის ხელი შეუშალა მხოლოდ ერთმა რამემ — ინგლისის ხელისუფლების პოლიტიკამ, რომელმაც ვერ შეაფასა ფაშისტური გერმანიის „ანგლოფილობა“. 4 თებერვალს პიტლერი ამბობდა: „ჩერჩილს სურს თავის თავში მეორე პიტი (ინგლისის პრემიერი XVIII-XIX სს. მიჯნაზე. გ.ბ.) ისილოს. რა სიცილისმომგვრელი პრეტენზია! 1793 წელს პიტი 34 წლის იყო, ჩერჩილი, სამწუხაროდ, მოხუცია, რომლის ნიჭი და უნარი იმაზე შორს არ მიდის, ვიდრე ამ გადარეული რუხველტის ბრძანებების შესრულება.

მაშინდელი მდგომარეობა არანაირად არ შეიძლება შევადაროთ დღევანდელს. ნუთით გადავიდეთ პიტის საუკუნეში. ინგლისის ინტერესების თვალთახედვით იგი საფესებით მართალი იყო, როდესაც უარი უთხრა ნაპოლეონს ნებისმიერ გარეგნაზე. შეინარჩუნა რა მტკიცე პოზიცია წარმოუდგენლად მძიმე პირობებში, პიტმა თავის ქვეყანას შესაძლებლობა მისცა ის როლი შეესრულებინა შემდგომში, რომელიც მას ერგო XIX საუკუნეში. ეს იყო მისი ქვეყნის არსებობის შენარჩუნების პოლიტიკა. ჩემთან შეთანხმების მიღწევაზე უარის თქმით, ჩერჩილმა თავისი ქვეყანა გასწირა თვითმკვლელობისათვის. მან იმ გენერლების შეცდომა გაიმეორა, რომლებიც ამ ომს ეწვეიან, თანაც წინა ომების კანონებს ეყრდნობიან. მაგრამ შეუძლებელია ძველ საქმეებში ახალი ელემენტების ჩატენვა. ახალი გადამწყვეტი ფაქტორია ორი გოლიათის, აშშ-სა და რუსეთის არსებობა. პიტის დროინდელი ინგლისი მსოფლიოში ძალთა ბალანსს უზრუნველყოფდა, იგი არ უშვებდა ევროპაში ერთი ქვეყნის პეგემონიას, ნაპოლეონის თავისი მიზნის მიღწევაში უშლიდა ხელს. მეორეს მხრივ, ჩერჩილის ინგლისის ხელი უნდა შეეწყოს ევროპის გაერთიანებისათვის, რათა იგივე ძალების ბალანსი შეენარჩუნებინა მსოფლიოში.

მოამზადა
გიორგი გაბუაშვილმა

/გაგრძელება იქნება/

სულ სხვაგვარადაა. მათ ესმით, რომ ნებისმიერ საქმეში, უფრო მშვიდობიანობისას, ვიდრე ომის დროს, ჩვენ მათ ყველაფერში ვაჯობებთ.

რუსების მოთმინება მათი იმ ფილოსოფიით აიხსნება, რომელიც არ არისკინებს და ურჩევს მოიცადონ წელიწადი, მთელი თაობა, საუკუნე და თუ საჭიროა მანამდე, სანამ მათი გეგმების განხორციელების დრო არ დადგება. მათთვის დრო არაფერს ნიშნავს. რა თქმა უნდა, მარქსიზმი მათ შეჰპირდა სამოთხეს ადამიანზე, მაგრამ არა დღეისათვის, არა ხვალისთვის, არამედ სადაც ბურჟუთმოცულ მომავალში.

მიუხედავად ასეთი მოთმინებისა, რაც მათი სიძლიერის ხე-

თუკი მე იძულებული ვიყავი ბოლშევიზმთან ანგარიში გამეხსნო, იმპერიის დამხობის შესაძლებლობას. ეს იმპერია ხომ ყველა განზომილებაში პეტრე დიდის იმპერიის საქმის სულიერი გამგრძელებელი იყო.

ორვე მზრიდდა უკომპრომი-სო რეალიზმის სულისკვეთებით ჩვენ შეგვეძლო ისეთი ვითარების შექმნა, რომელშიც შესაძლებელი იქნებოდა ხანგრძლივი თანხმობის მიღწევა. მასში ჩვენ ზუსტად განვსაზღვრავდით თითოეული მხარის გავლენის სფეროს, მკაცრად შემოვფარგლავდით ჩვენს თანამშრომლობას ეკონომიკის სფეროში, იმგვარად, რომ ორივე მხარეს სარგებელი ენახა. მოკლედ რომ ვთქვათ, ეს იქნებოდა თანხმობა, როდესაც ჩახმაზე თითმიბჯენილი მხარეები გაფაცვიცებით

იმპერიის დამხობის შესაძლებლობას. ეს იმპერია ხომ ყველა განზომილებაში პეტრე დიდის იმპერიის საქმის სულიერი გამგრძელებელი იყო.

ორვე მზრიდდა უკომპრომი-სო რეალიზმის სულისკვეთებით ჩვენ შეგვეძლო ისეთი ვითარების შექმნა, რომელშიც შესაძლებელი იქნებოდა ხანგრძლივი თანხმობის მიღწევა. მასში ჩვენ ზუსტად განვსაზღვრავდით თითოეული მხარის გავლენის სფეროს, მკაცრად შემოვფარგლავდით ჩვენს თანამშრომლობას ეკონომიკის სფეროში, იმგვარად, რომ ორივე მხარეს სარგებელი ენახა. მოკლედ რომ ვთქვათ, ეს იქნებოდა თანხმობა, როდესაც ჩახმაზე თითმიბჯენილი მხარეები გაფაცვიცებით

ხაა ხალხიდან

იქნებ, სტრასბურგში გვპირვლა

პრეზიდენტისა და ხალხისუფლებებისათვის?

ჩვენ ევროსაბჭოს წევრი ქვეყანა გავხდით და ეს ამბავი დიდი სიხარულით აღინიშნა პარლამენტის სესიის სადროსა თუ სხვა მაღალ ჩინოსანთა სატელევიზიო თუ რადიო გამოსვლებში. მე კი რატომღაც მ. მაჭავარიანის ლექსი ამეკვიტა: „რაც შეიტანა, ისევ იგივე გამოიტანა, იმ სახელგანთქმულ ვერსილიდან, ელჩმან ქართლისამ“.

მარტო ევროსაბჭოში განწევრანება არ არის საკმარისი, იქ ღირსეული ადგილის დასამკვიდრებლად საქართველოში არ უნდა ირღვეოდეს და მტკიცედ უნდა იყოს დაცული მთლიანი ერისა თუ ცალკეული ადამიანების ღირსებები და უფლებები.

თავისუფლება, გაბატონებული კლასის მიერ სპეციალურად შექმნილი ქაოსი, ანარქია და კორუფცია კი არაა, არამედ უდიდესი პასუხისმგებლობა და მოვალეობა საკუთარი ქვეყნისა და ხალხის წინაშე, რადგან „ადამიანს არა

აქვს უფლება, აირჩიოს ვისგან, სად და როდის გაჩნდეს... რადგან დედისა და სამშობლოს არჩევა არ შეიძლება, მათი სიყვარული და მათზე ზრუნვა უნდა იყოს ადამიანის ცხოვრების გამჭოლი მოქმედება და მიზანი“ (მ. ანთაძე).

დღესდღეობით ჩვენ, ქართველები, ღირსებააყრილი, დამცირებული და შეურაცხყოფილი ერი ვართ.

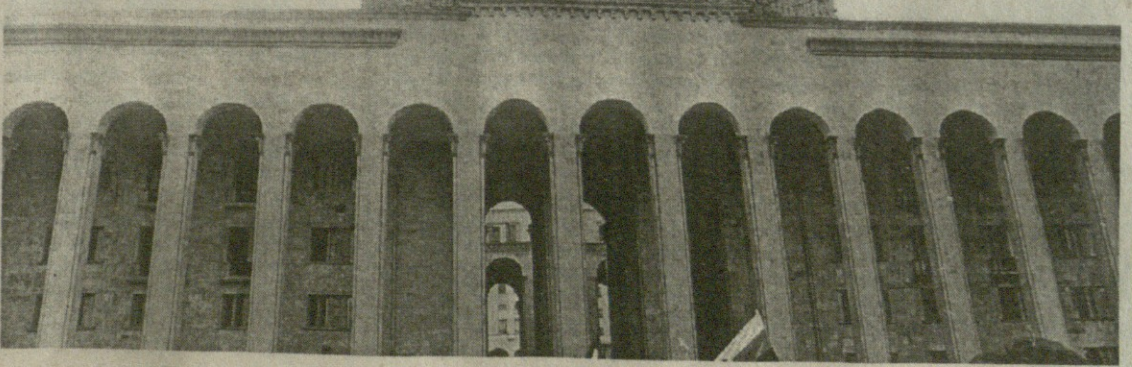
ჩვენი ღირსება მაშინ შეილახა, როდესაც ქართველები ჯერ სამაჩაბლოდან, შემდეგ კი აფხაზეთიდან გამოდევნეს და სრულიად საქართველო, განსაკუთრებით კი თბილისი, ერთ დიდ ლტოლვილთა ბანაკად აქციეს.

სოსუმის დაცემიდან 5 წელი გავიდა. დასაწყისში იყო გულისამაჩუყებელი სიტყვები, გულზე მჯილის დარტყვით, პათეტიკურად წამოსროლილი „ჩვენ ღირსეულად დაგვბრუნდებით სოსუმში“, მაგრამ ამ ხნის განმავლობაში ერთი ნაბიჯით მაინც წავინიეთ წინ? თ. ნადარეიშვილი ვ. არძინას ნიურნბერგის პრო-

ცტის მოწყობას უპირებს. ამ დროს ვ. არძინა თბილისში ჩამოდის, მას ოფიციალური თბილისი საზეიმო შეხვედრას უწყობს. ვ. არძინა ე. შევარდნაძის სადღეგრძელოს სვამს და ამის გამგონე საქართველო, ანუ ლტოლვილთა დიდი ბანაკი, თურმე სიხარულით ცას უნდა ეწიოს და ცალ ფეხზე იცეკვოს.

გეკითხებით — არის ეს საქართველოს სულში ჩაფურთხება და იმ საუკეთესო ქართველი ვაჟკაცების შეურაცხყოფა, რომლებიც ალალი გულით ნავიდნენ და სიცოცხლე შესწირეს საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის ბრძოლას, თუმცა მხოლოდ მათ ეგონათ, რომ ეს ასე იყო, თორემ საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობა რომ არაფრად უღირდა, ვინც ეს ომი წამოიწყო და ამ ომში ხელს ვარგად მოითბო, შემ-

/გაგრძელება გვ-8 გვპირვლა/

ნოდარ ნათაძე:

რას ვიცი

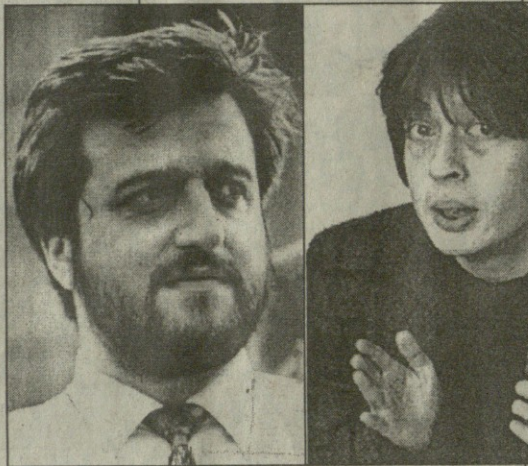
ის, რასაც საკუთრად სიმბინ-ჯედ ვთვლი და რასაც არ შემიძლია ეს სახელი არ ვუწოდო, ორგანიზაცია. პირველი არის შური, რომელიც — დღეს მინც — ამ გრძნობით შეიქმნა ადამიანთა პოზიციის სიწინარისგან მოდის. ადამიანის მისწრაფება თვითდაპყრობისაკენ თავის მსგავსთა შორის ბუნებრივი მისწრაფებაა და ისიც ბუნებრივია, რომ ეს თვითდაპყრობა იმ ადამიანთა შორის და იმ ადამიანთა ფონზე ხდება, რომლებიც მეტ-ნაკლებად ცოცხლად არიან მოცემულნი ჩვენს ცნობიერებაში. ყოველდღიურ ცხოვრებაში ესენი არიან მეზობლები, თანამშრომლები, ჯგუფის წევრები, უბნის, ქუჩის, ან შორიდან ნაცნობები საერთოდ. მაგრამ თუ ადამიანს ამბიცია ანუ სხვა ადამიანებზე რაღაცით მაღლა დგომის ცხოველი მისწრაფება შეეყარა (რაც, თავისთავად, აგრეთვე ნორმალურია) და თუ ამავე დროს იგი უსწავლელი, შეზღუდული, პროვინციალი ამ სიტყვის ყველაზე უარესი აზრით, რომლისთვისაც ერთადერთი საინტერესო ამოცანა მისი ადგილი თავის ამ უშუალო გარემოში, და არა მისი ამ გარემოს — მისი უბნის, დასახლების, ქვეყნის ადგილი დანარჩენ მსოფლიოში და დანარჩენი კაცობრიობის მთლიან სტრუქტურაში — მაშინ მისი თვითდაპყრობის ეს სწრაფვა საშიშ ძალად იქცევა, რადგან ორიენტაციას ასეთი კაცი მხოლოდ საკუთარ გარემოს შემადგენელ ადამიანებზე იღებს და რაკი მისი „მეტოქე“ ამ გარემოში უშუალოდ ცნობილი კონკრეტული ადამიანები არიან, მათ წინააღმდეგ გაღიზიანება, მათთვის „შარის მოდების“ სურვილი, მათდამი სიძულვილის გრძნობა უფროა რეალური. თუ, მაგალითად, იგი მინიმალური ნიჭის ქართველი პოეტია, მას სძულს თავისი ქართველობის თანამოაზრე, რომელსაც ასეთივე მინიმალური, საშუალო ან საშუალოზე დაბალი ნიჭი აქვს, და სრულყოფილად არ მოსდის აზრად, რომ მისი მეტოქე თანამოაზრის გარდა არსებობს ბარათაშვილი, გაყვნილი, მალაქტიონ ტაბიძე საქართველოში, რომლებიც დღეს ცოცხლები აღარ არიან, შექსპირი, გოეთე საქართველოს გარეთ და ა. შ., რომლებთანაც იგი აუცილებლად წაგებული იქნება, თუ საკუთარი თავისადმი პატივისცემა მხოლოდ თავისი გარემოს შემადგენელ „კოლეგებს“ შორის პრევილიგიის მოპოვების იმედზე ააგო. პოლიტიკური ლიდერობის ასპარეზზე (თუმცა, ხაზს ვუსვამ, არა პოლიტიკური რეგითობის ასპარეზზე, ანუ იმ სფეროში, სადაც, როგორც ზემოთაღნიშნული, რეგითად ყოფნის კულტურით აღჭურვილი ადამიანები მოქმედებენ) პოზიციის ეს შეზღუდულობა, გასაგები მიზეზების გამო, განსაკუთრებით სახიფათოა. იგი მივინიშნავ სტიქიად იქცევა იმ შემთხვევაში, თუ „პოლიტიკოსს“, ამ გრძნობის საპირისპიროდ, მძლავრი ზნეობრივი (და, მაშასადამე, პირადულზე ამაღლებული) მუსტი არ მოსდევს.

პოზიციის სიწინარით გამოწვეულ ამ შურს, რაღა თქმა უნდა, ათავსებს ის გარემოება, რომ ელიტარულობის ქართველ პრეტენდენტს იმის საშუალება და აუცილებლობა კი არ ჰქონდა (თავისი ჩაქვითა და დათრგუნულ საზოგადოებაში ცხოვრების გამო) — და, იმავე მიზეზთა ძალით, არც ახლა აქვს — რომ თავისი შესაძლებლობები თავის კონკურენტს საქმით შეუტოვოს; იგი ხომ, ფაქტობრივად, თავის პოტენციალს თავისუფლად ვერც ერთ ასპარეზზე ვერ შლის — თუ პოეტია, ცენზურის

ქვეშ წერს, თუ კომერსანტია, ქურდულად ვაჭრობს. თუ პოლიტიკოსია — დიქტატურისადმი მილიტარული იფარგლება (ათნეულების მანძილზე) და ა. შ., რის გამოც მისი ეს მეტოქეობა იშლება მისივე ფანტაზიის სფეროში („რა ვიქნებოდა, საშუალება რომ მქონდეს“) და არა მკაცრი რეალობის სფეროში. ისევე უყვარს, როგორც შემიძლია ვთქვა, რომ მისგან სავსებით თავისუფალი სხვა ლიდერთაგან თითქმის არაფერია. გადამწყვეტ როლს თამაშობდა, ჩემი დაკვირვებით, პოლიტიკური და სახელმწიფოებრივი დახელოვნების საერთო დაბალი კლასი, რომელიც ძალიან აადვილებდა (ფსიქოლოგიურად) მეტოქეობას ამ სფეროში და, სხვათა სისუსტის შემდეგვრეს, მეტოქეობის პრეტენდენტს უნერგავდა იმ აზრს, რომ „თხა, თხაზე ნაკლები, მგელმა უნდა შეჭამოს“. მოქმედებდა თუ არა იგივე ფაქტორი დავით აღმაშენებლის დროს, რომლის ისტორიკოსიც დიდი სიმწრით ლაპარაკობს „ქართველთა ნათესავის“ (ანუ ქართველთა მოდების), რეალურად — ქართველი ელიტის ანუ აზნაურობის „ქვე გამხედვარობასა“ და ურთიერთშურზე? ანუ: იყვნენ თუ არა ის ქართველი დიდებულები, რომლებიც მუდამ მზად იყვნენ მეფის სალაღატოდ, იგივე პროვინციული მაშინდელი მსოფლიოს მიმართ, რაც დღეს უნიჭო ქართველი პოეტები, პატრე მოყვარე მიკროპოლიტიკოსები და სხვანი არიან? ალბათ, არა, რადგან, ჯერ ერთი, ქართველი ერი მაშინ მსოფლიო მოსახლეობის დაახლოებით ერთ პროცენტს შეადგენდა და, როგორც კ. კეკელიძე აზროვებს, არა მხოლოდ მსოფლიოს სანაირში და სტრატეგიული ტექნოლოგიის დონეზე იდგა, არამედ კულტურის სფეროშიც იმ დროს მსოფლიოში მიმდინარე პროცესების „კურსში იყო“. მეორეც, ქართველი ერი მაშინ რეალურად ქმნიდა თავის ბედს და, საკუთარი პატრიოტული მოტივების რეალიზაციის გარდა, სხვა ცოცხალი ამოცანებიც ჰქონდა თავის თავს. ასე რომ, საფიქრებელია, იმ ეპოქაში ელიტაში გატყვევებულ „ქვეგამხედვარობას“ ტრადიციული ზნეობის მიერ ჯერ მოუთხოვია, რეალური ძალაუფლების მოყვარეობის სტიქია განაპირობებდა, რომლის ფონზეც ჯერ მხოლოდ ყალიბდებოდა ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი პოლიტიკის ის ტრადიცია, რომლის კლასიკური ნიმუშებაც შემდგომი საუკუნეებიდან ვიცნობთ.

მეორე სიმბინჯე უფრო რთულია, ანუ მრავალგანზომილებიანია და იგი, მე მგონი, ასე შეგვიძლია დაგვახსიათოთ და ავსნათ: ადამიანის დიდებასთან აქტიურობას, განსაკუთრებით და გამოჩენულად კი — პოლიტიკურ აქტი-

ურობას უზრავლეს შემთხვევაში ქმნის არა მეტ-ნაკლებად მძლავრი და დროში გამძლე ემოცია, როგორც ასეთი, არამედ პოზიტიური ამოცანის რეალური მოღწევაობის (გადაჭრადობის) განცდა ამგვარ ვითარებას კარგად გამოხატავს ფორმულირება „სამკალი ფრიად არს, ხოლო მუშაკი — მცირედ“. თორემ ლაპარაკი რომ იყოს არა ისეთი ამოცანაზე, რომელიც უკვე წარმატებული გადაჭრის პრეზიმიყვანილი — არა მკაცრ, არამედ ხედას და თესვას, — მაშინ მასში მონაწილეობისათვის კაცის მიზიდვას შინაგანი მობოლიზაციის სხვა მექანიზმებიც დასჭირდება. საქართველოს ჯერ დამოუკიდებლობის მოპოვების, ხოლო შემდეგ — ეროვნული სახელმწიფოებრიობის აღდგენის პოზიტიური ამოცანა გრძელვადიანი და მრავალსაფეხიანი ამოცანა იყო და არის. ამიტომ ის ადამიანები, რომელნიც ამ ამოცანასთან შეჭიდების მზაობას ნამდვილად თავისი პიროვნების მთელი სიღრმით გრძნობენ, რაოდენობრივად ბევრად ნაკლებნი იყვნენ და არიან, ვიდრე

ისინი, ვისაც სხვებთან ან თავისთავთან ოდესმე გულწრფელად უთქვამს, საქართველოსთვის თავის დამდებნი ვართ, მიუთმეტეს, ნაკლებნი არიან — იმათზე, ვისაც ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის აგორებულ პროცესში ტექტიკური უნდა არა უნდა. სიზარმაცე (ან, თუ გნებავთ, ინერტულობა) ადამიანის ცნების ერთ-ერთი ყველაზე ძლიერი განმსაზღვრელია, და ტვირთის არიდების მოთხოვნილება, საკუთარი თავის არაკომპეტენტურობისა და უძლურების დათრგუნულ ცნობიერებასთან ერთად, მაშინვე ნესით, ქმნიდა წლების მანძილზე და ახლაც ქმნის ჩვენს თანამემამულეებში (სხვებზე მსჯელობის უფლება და საფუძველი მე არა მაქვს) იმ მისწრაფებას, რომ „სახის დაუკარგავად“ ანუ სხვის თვალში და საკუთარ თვალში საკუთარი თავისადმი პატივისცემის შეუღებად თითქმის და ამპიური და ნებისყოფიანი პოლიტიკოსი სადაც ზუაზზე შეჩერდეს და ამოცანის დაძლევა-ფერადილევის საკითხს გადაწყვეტა გაურკვევლობის მდგომარეობაში დატოვოს. თუ მტკიცე მიზანსწრაფვა და მისი ყველაზე ბუნებრივი ფსიქოლოგიური საფუძველი — ამოცანის გადაჭრადობის უშუალო განცდა — გაქვთ, ასეთი ცდუნება არ გაგიჩნდებათ, მაგრამ თუ ეს განცდა არა გაქვთ, ცდუნე-

ბა ძალიან დიდია. ამიტომ ჩვენში, ჩემი დაკვირვებით, ძალიან ხშირია შემთხვევა, რომ ასეთი პოლიტიკოსი სადაც ზუაზზე ეთიშება ამოცანას და ამ დებურტურობისთვის უკეთესი გზა არ მოეძებნება, ვიდრე თავის გუნდთან კონფლიქტის შექმნა და გუნდის დაშლა. გაუზვიადებლად შემძლია ვთქვა, რომ ამგვარ დაშლათა, ურთიერთწაშლებათა, წარუმატებლობის ურთიერთდაბრალბათა და ამ დაბრალბებით სულიერი სიმშვიდის პოვნათა არაერთი მაგალითი, რაც ქართული ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის შიგნით მინახავს, სწორედ ასეთი ეტიოლოგიისა ყოფილა. არ გამოცხადებ, რომ სწორედ ამ დედაკაცურ მოტივაციასთან (მოგესხებოდათ: ქალმა თუ მოახერხა, რომ ხანძრის განგნა თქვენს გაუფრთხილებლობას მიანეროს და ბრალი დაგდოთ, იგი ისე კმაყოფილია, თითქმის სახლი არც დამწვარიყოს) არის ზოგჯერ დაკავშირებული — ისევ და ისევ მაშინჯაღ

და ირაციონალურად — ჩვენი ერისთვის ისეთი ტრადიციული და ფუნდამენტური ზნეობრივი მოდრეკილბაც კი, როგორც იცავთ თავისი თავის ერთგვრად ღვანლში, ერთგვრად გიმოიბაში („საპარაკი საქმეში“) — და არა ყოველდღიურ და ხანგრძლივ ნაყოფიერ ძალისხმევაში — რეალიზაციის კულტი, რომელიც ისტორიულად, რასაკვირველია, მხოლოდ მაქსიმალური თვითმოზილზაციის, თავისი თავის მთლიანად ერთ თავში ჩადების საყოველთაოდ გავრცელებული ძლიერი განწყობის გამოხატულებაა, მაგრამ ახლა — დაცუ-მისა და ამ დაცემულობის ფაქტზე მრავალსაუკუნოვანი თვალის ხუჭვის შემდეგ — ერთგვარი ტყულის, სერიოზული ხელმოცარვის „უფარგის თანამებრძოლზე“ გადაბრალბების ელემენტს შეიცავს.

ამ ანალიტიკურ ნიაღვრას იმ-იტომ ვაყვები, რომ იმ სამარცხი-ნოდ მარცხი და გულუბრყვილო შეცდომათა ფონზე, რომელთა გადმოცემა ახლა მინევს, ამგვარი ანალიზური ნიუანსებისათვის ვეღარ მოვიცლო, აგრეთვე იმ-იტომ, რომ ეს დევეტები, რომელსაც ჩვენს საუკუნოვარ „სიმბინჯებს“ ვწოდებ, ძალაშია და მოსალოდნელია ძალაში იყოს ჩვენი ისტორიის უახლოეს შემდგომ ეტაპზე, სადაც შეიძლება კიდევ მრავალი უბედურება მოიხატოს.

ამის შემდეგ მოვლენები, როგორც იტყვიან, კალენდოსკოპური სიჭარბით განვითარდება და ჩვენც მათი თანმიმდევრობა, მათი უშუალოდ წინმსწრობი ეპიზოდების ჩათვლით, მოვლედ და უნაღიზოდ უნდა დავმოვცუთ.

მანამდე რამდენიმე ხნით ადრე პრეზიდენტმა დაპატიმრებინა გია ჭანტურია და მისი მეუღლე ირინე სარიშვილი, რომელნიც მოსკოვს მიემგზავრებოდნენ. ამ ოპერაციის ჩასატარებლად უსაფრთხოების წესების დარღვევით დასვეს სანგავით გამართული ახალაფრენილი თვითმფრინავი მგზავრებითურთ, რაც, რა

თქმა უნდა, მკაფიოდ გამოხატული დიქტატორული ნაბიჯი იყო. (სად და რამდენი პრეცედენტი არსებობს ანალოგიური „ოპერაციისა“ საცხებიტ დემოკრატიულ ქვეყნებში, არ ვიცი). ცნობილი იყო, რომ მეუღლენი მოსკოვში მიდიოდნენ პოლიტიკური შეხვედრებისა და პრესკონფერენციებისათვის, როგორსაც ამ ყოველი დისიდენტებსა და საქართველოს განთავისუფლებისათვის მებრძოლებს სო-მოვნებით უწყობდნენ ხოლმე სო-ციალიზმის ყოფილი დედაქალაქში და საქართველოს პრეზიდენტის კრტიკის ნიშნის ქვეშ ატარებდნენ (ძირითადად, ასე ითვლებოდა, ადამიანის უფლებათა დაცვისა და დემოკრატიის დარღვევების თემაზე). ბუნებრივია, რომ საზოგადოების ინტელექტუალურ ზედაფრებაში ასეთი პრაქტიკა დაეჭვებას იწვევდა. მიუხედავად ამისა, გ. ჭანტურისას გასამართლებისას (მას, მგონი, ოთხი წელი მიუსაჯეს) საზოგადოების უდიდეს ნაწილს მისი მხარე ეჭირა. მისი რეპრესირება უკიდურესად უარყოფითად აისახა ზედად გამსახურდიას რეიტინგზე სასამართლოზე მეტ ვიყავი რამდენჯერმე და ერთიორი სიტყვა მეც შევანიე (რა ფორმით — აღარ მახსოვს). დააპატიმრეს თემურ ჟორჯიშვილიც (რისთვის — დეტალურად არ მახსოვს) და კინოაპერატორი გოგი ხაინდრავეც (რა მუსიკის მიუყვანეს, აღარ მახსოვს. ხოლო არსებითი მიზეზი მისი დაპატიმრებისა, — ასე იყო ცნობილი, — იყო მისი რეპორტაჟები ზედად გამსახურდიას პიროვნების თემაზე). ჭანტურია და ხაინდრავეც ციხეში ენახე რამდენჯერმე, რადგან მოხდა პატიმართა ამბოხება (ან, შესაძლოა, მისი სიმულაცია), რომლის დროსაც, ამ ორი ტყვესაღის აზრით, განზრახული იყო მათი ეზოში გამოტყუება და მოკლე ზედუტატების მოზრდილი ჯგუფი („მრგვალები“ ჩათვლით) რომ ამ საქმესთან დაკავშირებით რამდენიმეჯერ ციხეში მიევიდნენ, ჭანტურია და ხაინდრავეც წამდაუნებლად შემოდიოდნენ და გადიოდნენ ადმინისტრაციის ოთახში, სადაც ესეხედით ციხის უფროსობასთან და მილიციის ჩინოსნებთან (მათ შორის — რ. გვენცაძესთან) ერთად. ისინი ძალიან აქტიურად საუბრობდნენ როგორც სადავო პოლიტიკურ საკითხებზე, ისე სხვა თემების გამო, რომლებიც, რა თქმა უნდა, მრავლად გამოჩნდა ციხეში დებუტატების მისვლასთან დაკავშირებით. ამათში ერთ-ერთი იყო სიკვდილმსჯილბთან საუბარი (გარდა თ. ნამგალაურისა. იგი არ გამოიყვანეს), რომელთაც დებუტატებთან თავთავიანთი პროცესუალური პრობლემები ჰქონდათ გადამოსაცემი.

„პოლიტიკურ“ მოვლენასთან ამ დროში აღსანიშნავია უზენაეს საბჭოში ფრაქცია „დემოკრატიული ცენტრის“ შექმნა, რომლის ინიციატორი და თავმჯდომარე მე ვიყავი და რომელსაც უზენაეს საბჭოს თავმჯდომარე ა. ასათიანი მიესალმა პრეზიდენტის დასწრებით, როგორც ჩვენს უზენაეს საბჭოში ამ დემოკრატიული ინსტიტუტის პირველი ნიმუში. თავმჯდომარის მოადგილე იყო რ. გოცირიძე, რომელმაც, ჩემად მოულოდნელად, უცებ ძალიან ცხოველი, მაგრამ ჩემის აზრით, ზედმეტად ხმაურიანი აქტიურობა განავითარა. სხდომები ტარდებოდა ჯერ კინოს სახლში (უზენაეს საბჭოში ოთახი არ გვექონდა და, საბჭოს გამოსვლებისათვის გამო, არავის მოსვლია აზრად არც მისი შემოთავაზება, არც მისი თხოვნა). მასზე ცოტა გვიან უზენაეს საბჭოს წევრთაგან და მის არანეერთაგან შეიქმნა „დემოკრატიული კავშირი“ (მგონი,

/გაბრძოლა 80-10 გვარდუა/

მეზოდა გვარდუა

ხაა ხალხიდან

იქნებ, სტრასბურგში გვარივლა პრეზიდენტისა და ხალხის უფლებებისათვის?

დევნე ეს კარგად დაეინახეთ.

მოდის საპარლამენტო და შემდეგ საპრეზიდენტო არჩევნები. რა მიიღო ე. შევარდნაძის 7 წლიანი მოღვაწეობისა და არსებული ხელისუფლებისაგან საქართველომ, ქართველმა ხალხმა?

საქართველოდან განდევნილი ინტელექტუალური პოტენციალი, გამათხოვრებული, გალოთებული, გამეცეცებული, თორიქით გაბრუნებული საქართველოს გენოფონ-

დი. შიშხილისაგან გონებადაკარგული ადამიანები, რომლებიც ცხოველებისა და ფრინველების ლეშთან ერთად ადამიანის ლეშსაც მიერთებენ („კვირის პალიტრა“ 26 აპრილი-2 მაისი №17 (209)).

ტერიტორიადაკარგული, ნაკუნ-ნაკუნ დახეივნილი, კლანებად დაყოფილი და გაყვდილი საქართველო. იქ კახეთის, ქვემო ქართლის, რაჭა-ლეჩხუმის, სვანეთ-სამეგრელოს, იმერეთისა თუ გურის პრეზიდენტის რწმუნებულები, გუბერნატორები, საკრებულოსა თუ გამგეობის თავმჯდომარეები, თავიკი განუსაზღვრელი უფლებებითა და, რა თქმა უნდა, ყველგან შელახული ადამიანის უფლებე-

ბით. სილატაკის ზღვარს კარგა მანძილით დაშორებული ადამიანების გაუსაძლისი ყოფა.

ქართველი ხალხის ღირსებას და პატივს დასცინის ყველა მომხდური თუ შინაური (რა თქმა უნდა, ვისაც ფული აქვს), დასცინის და აბუჩად იგდებს.

მაგალითად და სირცხვილად 6 უდანაშაულო პატივს 8 თვე თურქეთის საპრობილემში თუ ციხეში ყოფნა და ორი ახალგაზრდა ქართველი კაცის მკვლელობა მარნოვის დაუსჯელად საქართველოდან წასვლა საქმარისა.

გვიცავს საქართველოს ხელისუფლება და პრეზიდენტი?

ჩვენ, როგორც პროვინციები,

ვღირვართ რამედ ხელისუფლებასა და პრეზიდენტისათვის?

არა, არა, და კვლავ არა! მაშ, რა ვქნათ ამ შეურაცხყოფილმა, დამცირებულმა და ღირსებადაკარგულმა ხალხმა? ვინ დაიცავს ჩვენს უფლებებს?

იქნებ, სტრასბურგში გვეჩივლა სრულიად საქართველოს პრეზიდენტისა და ხელისუფლებისათვის? სერიოზულად გვმართებს ამ საკითხზე დაფიქრება საპარლამენტო და საპრეზიდენტო არჩევნების წინ.

შ. გოგუაძე
თბილისი

ჩეჩენი «ჩუბასტონი» და ამბიგობრება

ხელფასების საკითხთან დაკავშირებით მიწა გაუზიარა ერთი ძალზე მძიმე ტერესო ამბავი:

მეშვიდე ბარაკიდან ახალი წამოსული ვიყავი, რომ ჩუმად სახელზე რაღაც სასწაულად იქნა ჩვენს ლაგერში და თავის შეუპოვარი საქციელით იგი ქურდების ხელშეუხებელ კასტას დაუპირისპირდა. ეს კი ასე მოხდა: ერთ დღეს ჩუმად 120 კაციანმა ბრიგადამ ხელფასები (ათონი მანეთი) მიიღო, მერვე დღეს კი, დილაადრიანად, მძინარეებს ბარაკში ქურდი ანატოლი პანტელევი დასდგომა თავზე.

ბრიგადირი ჩუმად გაუღვივებია და უთქვამს: — შენმა ხალხმა გუშინ ხელფასები მიიღო და იქიდან ჩემი წილი უნდა მომცეთ. გააღვიძე შენი ხალხი და ეს ამბავი გამოუცხადეო.

ჩუმად ფიზიკურად ძლიერი პიროვნება გახლდათ, შეეძლო პირადად გასწორებოდა პანტელევს, მაგრამ უფრო გონიერულად მოქცეულა და ასე უთქვამს: — ჩემი ხალხი ერთი კვირის მანძილზე დღედაღამ მუშაობდა ვაგონების დატვირთვაზე (სინამდვილეში ასეც ხდებოდა: ვაგონები რომ ჩამოგდებოდა დასატვირთად, ორი კვირაც რომ გასულიყო, მაინც არა პქონდა უფლება ჩუმას ბრიგადას, რომ წარმოებიდან გასულიყვნენ, იქვე სჭამდნენ საჭმელს და იქვე იძინებდნენ რიგრიგობით, ასეთი მუშაობისგან რაღაც უზიანები, ელვრებოვით იყვნენ გამხდარი და მათთან დაპირისპირებას ყველა ერიდებოდა) ძლიერ ეღირსათ ადამიანური ძილი, მე არ შემძლია მათი გაღვიძება, შენ კი, როგორც ქურდი, ლაგერში განუსაზღვრელი უფლებები გაქვს და თუ თვითონ გააღვიძებ, მე საწინააღმდეგო არაფერი მაქვს, სათქმელი შენ თვითონ უთხარი.

გათავებდებოდა პანტელევმა ბრიგადის გააღვიძების ეს შრომით გაწამებული ხალხი და როდესაც ისინი ძილისგან გაიღვიძებოდნენ, ტოლიკას (პანტელევს) მათთვის გამოუცხადებია, რომ მიუღებელი ათ-ათი მანეთიდან თითოეულს მათთვის უნდა მიეცა ხუთ-ხუთი მანეთი, ისეთი ანგარიშით კი 120 კაცზე 600 მანეთი, რაც კარგად დიდი თანხა იყო იმ დროს.

ადვილი საფიქრალია, რომ ჩუმას ხალხს წინდაწინვე პქონდა ჩაფიქრებული შვავის რამე, ან თვითონ ბრიგადირმა დაარბა ისინი ადრევე, თუ როგორ მოქცეულიყვნენ ასეთ შემთხვევაში. პანტელევს რომ თავისი „ულტრამაქტივი“ გამოეხატა, ახლავს გაგისტურებით უთქვამთ, ყველა, როგორც ერთი, ზეზე წამომდგარა, ორნი კარგები ჩამდგარან, რომ არ გაქცეოდნენ ეს თავხედი მოძალადე, დანარჩენებს მიუყვითა ხელი თუ ფეხი და იმდენი უცემით, რომ სიკვდილის პირზე მიუყვანათ. მერე გრძნობადკარგული აუყვანიათ და ჯიუჯიანით ბარაკიდან მოშორებით გადაუგდიათ, მორიგე ზედამხედველებს უნახავთ და ლაგერის სტაციონარში მოუყვანიათ, მაგრამ ველაფერი უშედეგო, სისხლი აღებინა და ასე წამებაში დალია სული. მართალია, აღმინსტრაციის ჩაერია ამ საქმეში, მაგრამ არც ძალიან შეუწუხებიათ თავი, ან რომელი ერთი დასჯილდენ ამ ას ოცი კაციდან.

(ანატოლი პანტელევს ჩემთვის ცუდი არაფერი გაუკეთებია, მაგრამ რატომღაც მძულდა, მეკავრებოდა ეს ტიპი. რა თქმა უნდა, მას შემდეგ უფრო, რაც კოსტია კომრედანოვი ასე სასტიკად გაანადგურა და სასიკვდილოდ გაიმეტა).

ეს ამბავი ქურდების თავზე მეხის გავრდნას გაედა. ამის საპასუხოდ ორმო ერთი გზა უნდა აერჩიათ: ან სამაგიერო გადაეხადათ ჩუმასთვის და მისი ხალხისათვის, თუ არა და სადმე უნდა გამგზავრებულიყვნენ ეტაპით (გასცლილდნენ ამ ლაგ-პუნქტს).

პირადად ჩუმასთან, ან მის ხალხთან ბრძოლა თვით ქურდებისთვისაც წარმოუდგებელი იყო. ამიტომ დაიწყო მათი გასვლა ჩვენი ლაგერიდან. ბანაკის უფროსის სახელზე წერდნენ განცხადებებს, დაყინებით მოითხოვდნენ ეტაპში გამგზავრებას. ლაგერის უფროსსაც დიდად არ ეპტნავეოდა ეს ხალხი და საიმპონებით აკმაყოფილებდა მათ მოთხოვნას. გზავნიდა სხვადასხვა ლაგერებში. ბოლოს შევიდნენ რომ დარჩნენ, ზონაში ხმა გამოვიდა, თითქოს, რომელიღაც ბანაკიდან სხვა ქურდებისაგან მივიდა ამ შეიდეულს „ქსიკა“ ე. წ. „ფოსტა“-შეტყობინება იმის შესახებ, რომ ანატოლი პანტელევი დიდი ხნის წინათ მოკლეს კოფილია ქურდების „სიდიან“ იმის გამო, რომ შემწეული ყოფილა აღმინსტრაციის პერსონალთან სიახლოვესა და კავშირში, რისი უფლებაც თურმე სასტიკად ეკრძალება კანონიერ ქურდს.

ამავე „ქსიკის“ ადრესატები ჩვენი ლაგერის ქურდებისგან მოითხოვდნენ, ანგარიში გაესწორებინათ ე. წ. „გაფუჭებული“ ქურდისათვის, ანატოლი პანტელევისათვის, რომელიც უკვე ფიზიკურად აღარ არსებობდა ამქვეყნად, თავისმა სიზარბებ მოულოდლო.

ამ საინტერესო „ფოსტის“ მოწოდებით აქ დარჩენილ ქურდებს ერთგვარი რეაბილიტაცია მიეცათ, ჩუმასთან ანგარიშსწორებას აღარავინ მოსთხოვდა მათ. ასე რომ, შედეგით სრულიად დამშვიდებული ყოფილიყვნენ და აღარც ეტაპში გამგზავრებას ელოდებოდნენ.

ნარსულს გახსენება

ერებაზე ეფიქრათ.

ჩუმას სახელი ამ ამბამდეც საკმაოდ ქუხდა მიუღს ჩვენს ლაგერში, მაგრამ ამის შემდეგ, რაღა თქმა უნდა, უფრო გაიზარდა მისი პოპულარობა. ფიზიკურად იგი იყო საშუალოზე მაღალი, ტანსრული, მზარბეჭიანი, ვიწრო, მოგრძო პირისხისი, ხშირი, შავი წარბები, მოუსვენარი თვალებით, ერთთავად აქეთ-იქით რომ ატყებდა დახმრთხალი ნადირით. საოცრად ენერგიული, გამუდმებით მოძრაობდა, უსაქმოდ ვერცხულს ვერ ნახავდათ. ასაკით, ასე ამბობდნენ, ოცდაათ წლამდის არისო. თუმცა შეხედულება უფრო მეტს გაფიქრებინებდა. როგორც პატიმრებთან, ასევე უფროსებთანაც სულ ერთნაირი „ღრუნი“, უხალისოდ ლაპარაკობდა, ისიც აუცილებლად საქმის შესახებ. ასევე ცხოვრებას ეწეოდა. მეტისმეტად უხასიათო იყო, მასთან შეკამათებას თვით უფროსებიც ერიდებოდნენ, მაგრამ არც ისეთი შემთხვევა ყოფილა, რომ უშიშროდ ვინმე დაეჭვებინათ ან დაემცირებინათ.

აი, ყოველივე ის, რაც მის შესახებ შემეძლო მეტყვა, სანამ მას დაეუახლოვებოდა და კარგად გავიცნობდი. ეს გაცნობა კი ასეთ ვითარებაში მოხდა:

1951 წლის ზამთარი იდეა, სამუშაოზე ავად გავხდი, საღამოს ლაგერის სანტარულ ნაწილში წავიდი. სიცხე რომ გამოსინჯეს, სტაციონარში უნდა დაწვეო, გამოიცხადე ექიმმა. მე ვიოყრე, დაწვლით არ დაწვევები, ისე კი, რამდენიმე დღით სამუშაოდან გამათავისუფლებო-მეთქი; უარი მითხრა: — სიცხე 39-ზე მეტი გავქვს და შენ ჯანმრთელობაზე პასუხი მე უნდა ვაგო, თუ დაწვევები დაწვევები, თუ არა და კარცერში ჩავასმეინებ შენ თავს.

გავეციუტდი, ბარაკში წამოვედი და სიცხიანი მივეგდე ჩემს საწოლზე. დილით, სხვებთან ერთად, მეც ავდექი და საუზმის შემდეგ „რაზვოლზე“ გავედი სამუშაოზე წასასვლელად. მენარიადენ დამიძახა და მითხრა: — სტაციონარზე ირიცხები და აქ რისთვის გამოხვედი, მე შენი სამუშაოზე გავყვანი უფლება არა მაქვს, სანამ სტაციონარი არ ჩამოგწერსო.

რადღა ვიხამდი, ჯიუტობისათვის მართლაც ჩამსვამდნენ კარცერში, წავიდი ბარაკში. შევახვეი ჩემი თეთრეული, მოვავროვე წიგნები და საწერი მასალა, შეეკარი ერთად, ამოვიჩარე ყველაფერი ილიაში და სანაწილს მივაღვიქი.

— როგორ არის საქმე, მოხვედი გონზე? — მკითხა ექიმმა.

— ჰო, მეტი გზა არ არის, უნდა დაწვე-მეთქი — ეუპასუხე გათანგულმა.

— ჰოდა, ახლა ისეთი კაცის გვერდზე დაგაწვენ, რომელიც ყურებს ავიწვევს და ჭკუას გასწავლის, რომ შემდეგისათვის ასეთი სიკეთე აღარ გაბედავ. თუცა ისიც კაცისილი „მხეცია“, მაგრამ მაგისთვის სულ ერთია ყველა და მე მგონია არც შენ გადაგისვამს თავზე ხელს — ეს მითხრა და უკან გაყოლა მიბრძანა.

სტაციონარის სექციამი რომ შევედი,

ექიმმა ხმამაღლა დაიძახა:

— დერკიზანოვ, შენს გვერდით უნდა დავაწვინო ავადმყოფი, თორემ მეტი ადგილი აღარა გაქვს.

— ვინ არის, რა კაცია? — იკითხა ვილადამ სექციის ბოლო საწოლიდან, რომელშიც ჩუმას ღრუნა შევიცანი.

— რა ვიცი, ვილადამ ქართველია, კავკასიელი — უპასუხა ექიმმა.

— დაწვე, ჯანდაბას მაგის თავი, აბა გარეთ ხომ არ დააწვენ — უპასუხა იგივე ხმად.

ექიმმა მიმიყვანა იმ საწოლთან, რომელზეც ჩუმა იწვა. მის გვერდით თავისუფალ ნარზე მიმითითა. — აგერ შენი ადგილი, თეთრეული ხომ გაქვს წამოღებული? დააფინე, გაასწორე და დაწვე. მეზობელი კარგი მოლაპარაკე გეყოლება. არ მოგაწყენს, ნუ გეშინია — მითხრა მან დაცივებით. თვალთ ჩუმაზე მანიშნა და უკან გაბრუნდა.

— რეპლიკებს თავი დანებე და შენს საქმეს მიხედ — წამოუღრინა ჩუმამ ექიმს.

ჩემი წიგნები და საწერი მასალა ტამბურზე დაგაწვე და ლოგინის წესრავში მიყვანას შეუდგენი. თივის ლეიზე ზეწარი დაფიქრე, საბანი შალითაში ჩავსვი, ბალიშიც, გავიხადე ტანსაცმელი და ჩავწექი.

ამ ხნის მანძილზე თავის ლოგინზე წამოწოლილი ჩუმამ ხმათაღმდეგ ბლაგ, მაგრამ როგორღაც დამაბულად მამტკრებოდა, ერთი-ორჯერ საწოლიდანაც წამოიწია, თითქოს რაღაცას იხსენებდა, თითქოს რაღაც უნდა ეთქვა ჩემთვის, რატომღაც ასე წვალობდა ერთხანს, მაგრამ როგორც კი ლოგინში ჩავწექი, ეტყობა, აქ უკვე ვეღარ მოუთმინა გულმა — რომელი ბრიგადიდან ხარო — მკითხა.

— ლიხაშერსტოვის-მეთქი, ეუპასუხე უგულოდ.

— ეგ ის არ არის, რკინიგზაზე ხეტყის შტაბელებს სტანდარტულ ზომაზე რომ ზერხავს?

— ის არის-მეთქი, დაეუდასტურე.

ჩუმამ ცოტა ხანს კიდევ იფუნა, მერე კვლავ გამომელაპარაკა.

— რა დაგემათია, რაღა ხარ ავად?

— არ ვიცი, მაღალი სიცხე მაქვს — ეუთხარი კვლავ უხალისოდ.

— ვა, ამ ორმოცდაათწლიანად ყინვაში მაღალი სიცხე ცუდი არ უნდა იყოს — ირინით ჩაილაპარაკა მან.

— ცუდი თუ არ არის, შემძლია დავით-მო-მეთქი, ეუპასუხე მე.

ამაზე აღარ მიპასუხა, მცირე ხანს რაღაცას ფიქრობდა, მერე სადაური ქართველი ხარო? — მკითხა.

— ქართველი, საქართველოდან ვარ-მეთქი.

— ქართველი საქართველოდან რომ ხარ ეგ დიდი მინიშნება არ არის, საქართველოს რომელი რაიონიდან ხარ? — წამომიღრინა მან.

— რომელი რაიონი იცი საქართველოში, ასე გულდაგულ რომ კითხულობ? — შევეღრინე მეც.

— შენზე მეტი თუ არა, ნაკლები მაინც არ მეცოდინება — უარესად აღრინდა იგი.

— აბა, მამ მიპასუხე, თიანეთის რაიონი თუ იცი? — შევეკითხე მე.

— თიანეთი? ეგ ის არ არის, ახმეტის რაიონს რომ ესაზღვრება?

— დიახ, ის არის, მაგრამ სადღან იცნობ მაგ მხარეს? — კვითხე გაოცებულმა.

— ეე, რამდენი სული ცხვარი და ძროხა მანდღან გაგვიყვანია, იმდენი დღე დააკლდით კომუნისტებს — ამოვიმინა მან.

აღარაფერი მიპასუხია, მივხედი, რომ წარსულის გახსენება ამოტივტივდა მის ხსოვნაში. არც ლაპარაკის ხასიათზე ვიყავი, თავი მტკიოდა.

ჩუმამ ცოტა ხანს იფუნა, მერე ტამბურაზე დახევაკებულ ჩემს მასალებზე გადაიტანა მხერა და ახლა მათ შესახებ მკითხა:

— რა არის ეგ, რა ამბავი ქაღალდები წამოვიდა?

— ეგ წიგნებია და ჩემი ნაწერები.

— მერე და რას წერ, საჩივარს? — ჩამეძია იგი.

— არა, საჩივარი არ არის, მანდ სხვა რაღაცებია ...

— ჰო, მიგვიხედი. ალბათ, შეეყარებულთან გასაგზავნი წერილებია?

— არა, არა, კაცო, რის საჩივრები და რა შეეყარებულ. ჩემი ნაწერებია, ლექსები, შთაბეჭდილებები და სხვა მითხანია.

— ეუპასუხე უგებურად, თან ის მიკვირდა — რა ჯანდაბამ ალაპარაკა-მეთქი, სხვა დროს, ალბათ, მთელი დღის განმავლობაში არ ილაპარაკებდა ამდენს.

— რა ლექსები, რის შთაბეჭდილებები, რაღაა ბოდავ, კაცო. გამაგებინე წესიერად. ალბათ, რაც ლექსები მოგეწონება, იმეებს იწერ, აგროვებს, ხომ? — არ მომეშვა იგი.

— არა, არა, რის შეგროვება, მე თვითონ ვწერ ლექსებს. თვითონ ვთხავ, მეტი როგორღაც ვითხრა? — წაეღრინე შეტყრებულიმა.

— კი მაგრამ, შენ მართლაც შეგიძლია ასეთი რამე? — დაინტერესდა იგი და ლაპარაკის კილო შეაბილა.

— ჰო, როგორღაც ვახერხებ ჩემთვის, გასართობად.

— ეგ კი საინტერესო ამბავია, ან რომელ გართობაზე ლაპარაკი, მაგაზე კარგი რაღა უნდა გააკეთო ამ დასაქცევ ტაიგაში, შე დალოცვილო — ჩაილაპარაკა მან და იქვე გააგრძელა. — მაშინ გავიცნოთ ერთმანეთი, თუ საწინააღმდეგო არაფერი გაქვს.

ეს რომ თქვა, ლოგინში მწოლიარეს ხელი გამომიწვდა, თანაც გამეცნო — დერკიზანოვი იუსუფ მუსას ძე, ეროვნებით ჩქენი, თქვენებურად ქისტები.

დასიციულმა უხალისოდ გაეუწოდე მარჯვენა და ჩემი ვინაობაც ეუთხარი: — ჭოლიკაური შალვა ალექსანდრეს ძე, ეროვნებით ქართველი-მეთქი.

— ბიჭოს, ეს რა მაგარი სიცხე გქონია მართლა — წამოიძახა ჩუმამ, როცა ხელი ჩამომართვა და ექიმის მიმართ შევიგნა. — ამ უპატრონომ, რომ მოგიყვანა და თავი მოგანება, აქ რა, მარტო ჩემს გვერდით წოლა ხომ არ მოგარჩენს, წამლები ხომ გინდა, ან სხვა რაიმე საშუალება.

ეს რომ თქვა, სანიტარი გამოიძახა (ექიმიც და სანიტარიც იქ ყველა პატიმარი იყო) და ექიმთან მოსვლა დაავალა. თანაც დაუბარა: ასე ვადაცი, დერკიზანოვი გეძახის-თქო.

სანიტარი მალევე დაბრუნდა ექიმთან ერთად. ექიმი მორიდანვე გაეპასუხა ჩუმას, — რაზე მეძახდი.

— ბიჭოს, რატომ გეძახდი კი არა, ეს სიცხით გათანგული ავადმყოფი რომ მომიწვინე გვერდზე, წამლები ან მიხედვა არ უნდა, რომ მოკვდეს, ვინ უნდა აგოს პასუხი? — შეუღრინა ჩუმამ.

— იცი, რას გეტყვი დერკიზანოვ, ჩემი საქმისა მე ვიცი, წამლებიც აგერ მოვიტანე და თუ მაინც მოკვდება ეგ შენი „კაცო“, მაგთ ქვეყანა არ დაიქცევა და არც ეს ლაგერი დაიხურება, მაგრამ ერთი ამაზე მიპასუხე, როდღან გახდის ასეთი კაცთმოყვარე. შენ არ იყავი ერთი საათის

„ლაბაირი“ ბიზოგრაფი. შუაში მ. ლიხაშერსტოვი

წინ მოუსაველეთი რომ აგზავნიდი მაგ ავადმყოფს? — შეედავა ექიმი.

— ეგ წელან იყო, ახლა სხვა არის, შენი მოვალეობა უნდა გახსოვდეს — ხმას აუწია ჩუმამ.

ექიმი აღარ შეპასუხებია, წამლები დამაბედა, ისედაც დამიტოვა, თანაც დამარცხა, თუ როგორ უნდა მიმეღო ისინი.

მეორე დღესვე მიწყო სიცხემ დაწვეა, თავიც იმდენად აღარ მტკიოდა. ჩუმამ დიდი ყურადღება გამოიჩინა ჩემს მიმართ, მივლიდა, როგორც ახლობელს და რადგანაც ის მატრონობდა, სხვა ავადმყოფებიც (ვინც

გამოკეთებული იყო) მისი ხატობით და შიშით დიდი ყურადღებით მეპყრობოდნენ, თანაც გაკვირვებულნი იყვნენ ჩუმას საქციელით და ვერაფრით აეხსნათ მისი ასეთი შემობრუნება.

მესამე დღეს მომგონებია რომ შემატყო, ჩუმამ კვლავ ლექსების წერაზე ჩამომიგდო საუბარი.

— კალმის კაცი მიყვარსო — მითხრა. ოდესღაც ჟურნალისტობაზე ვოცნებობდი, მაგრამ სხვაგვარად შეტრიალდაო ბედი მუხთალი. ეს რომ თქვა, ერთი ღრმად ამოიოხრა და წვეწის ჩრდილმა დაუფარა სახე. აშკარად ჩანდა, საღვთო უდროოდ გასწირა ბედმა.

— მერე რამ შეგიძალა ხელი? — შევეკითხე გულუბრყვილოდ.

— ეს, ეგ გრძელი ამბავია, შალვა, სალაპარაკოდ ძნელია ჩემი წარსულის გახსენება, მაგრამ შენ თუ შეგიძლია, რომ რუსულ ენაზე დაწერო ლექსი. აბა, მე ქართული ენა არ ვიცი, შენ კი — ჩქნური. ისე, ნამდვილად მინდა ვიცოდე, როგორ სტილში წერ ლექსებს, ამიტომ ნუ დამზარდები. დაწერე რამე, — თითქოს მუდართი მითხრა მან.

მიკვირდა ამ კაცის ასე ამეტყველება და გამოცოცხლება, თუმცა, აშკარად ეტყობოდა, მხატვრულ ლიტერატურასთან უცხო არ უნდა ყოფილიყო. არ მინდოდა ხატობის გატება, მაგრამ არც ისე სუფთად ვიცოდი რუსული ენა, რომ ლექსი დამეწერა, ხომ უნდა დამეხვეწა იგი ნაწილობრივ მაინც. ბოლოს გადაწყვიტე, რომ დამეწერა, ოღონდ გავაფრთხილე: — დაწერე, მაგრამ გრამატიკულად სუსტი იქნება-მეთქი. დამიანხნდა, შენ ოღონდ დაწერე, ლექსის შინაარსში ჩამახედე, დანარჩენზე მერე ვილაპარაკოთ და ყინდებიც გავხდეთო. მეც შევპირდი: — რაღაცას მოვიფიქრებ-მეთქი, მაგრამ იმ დღეს სუსტად ვიყავი და წერის თავი არც მქონდა, მეოთხე დღეს, ნასადილეგ ჩავუჯექი. დაწერე რაღაც სახელდახლოდ. მერე უფრო დავხვეწე.

სალამო ხანს ჩავაბარე ჩუმას ლექსი, რაც თავისთავად მინანიშნებდა, რომ იგი ჩემს მიერ იყო შეთხზული.

რუსულ ანბანში ძალზე ცუდი ხელწერა მქონდა, ამიტომ ჩუმამ ზოგ რამეს ვერ არჩევდა და მე მკითხებოდა, ბოლოს ლექსი მთლიანად თვითონ გადაწერა და ასე წაკითხა გამართლად.

წარმოიდგენეთ, რომ იგი ალტაცებული დარჩა ლექსის შინაარსით, თუმცა ბევრი არაფერი იყო, მაგრამ რატომღაც მოეწონა მას. ცხოვრებაში ჭკუის სასწავლებელია, მითხრა. მართლაც იმ დღიდან იგი ჩემი განუყრელი ყოინალი (მეგობრები) გახდა. მასწავლა თავის ენაზე მის ალმება (მარშალილი), ასევე თვითონაც ისწავლა ქართულად „გამარჯობა“. დილით რომ გავგეღვიძებოდა, მე ჩქნური ენაზე ექსალმებოდი, ის კი ქართულად. ერთმანეთს ვეუბნებოდით, რომელი დავასწრებდი, უხაროდა, რომ მის მშობლიურ ენაზე ექსალმებოდი. საგრძნობლად გამოიცვალა. ხასიათი უფრო ლმობიერი გაუხდა. პატიმრები გაკვირვებულნი იყვნენ, რომ იგი ასე ალაპარაკდა და ხალისიანი გახდა. იმასაც ამბობდნენ, რომ ჩუმას ექიმის წამლებმა ვერაფერი უშველა, მაგრამ „კაცოს“ მოსვლა კი უეცარ წამლად ექცაო.

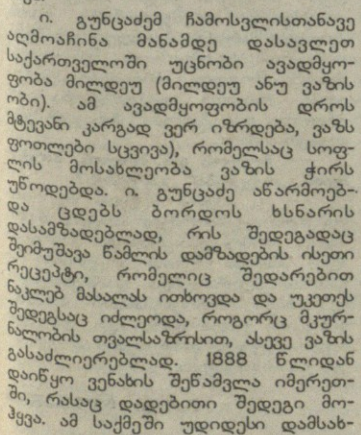
მეტისმეტად უცნაური მსჯელობა პქონდა ამ ბედით უბედურ ჩქნეს, მაგრამ სიმართლე უნდა ითქვას, არ ყოფილა ისეთი შემთხვევა, რომ მას ჩემთან უაზრო, უშინაარსო საკითხის შესახებ ემსჯელოს ოდესმე. ძალზე განიცდიდა იმ ამბავს, რომ დედამიწის ზურგზე ათასნაირ შერეულ ენაზე ლაპარაკობსო ხალხი, რაც ძალზე გვიშლისო ხელს ბოროტისა და კეთილის ამოცნაში.

ერთიმეორის ლაპარაკს თუ ვერ ვგებულობთ, დამწერლობა მაინც უნდა იყოს საერთაშორისო და ყველასთვის ერთი გაგებით ამოსაწერი, ისევე, როგორც მათემატიკური ციფრები და მათი ანგარიშის შინაარსი არისო საერთაშორისო.

გარდა ამისა, ერთ რამეს ყოველთვის ვოცნებავდები, ამტკიცებდა, რომ დღერთი შენიც, ჩემიც და ყველასი ერთი არისო მთელ ქვეყანაზე, რომ ადამიანებს ერთმეორის შურისა თუ გაუტანლობის ნიადაგზე პირად წარმოვსდები შექმნილ კერპებში, თორემ სინამდვილეში დღერთი არაიის უნახავს, მუსლიმანური ჩაღმით დადის თუ ქრისტიანული ანაფორა აქვსო მოსხმული.

/გაგრძელება მომდევნო ნომერში/

ნაღით, ქვეო, სანღუი! — ჩრევეს აქღვეს
ქაქო ასათიანი უცხო ქვეყნის აგენზებს

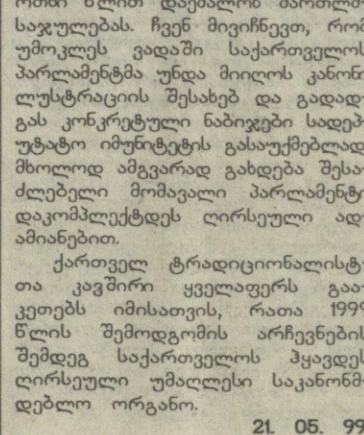

დაგრძელებულიყო 1974 წელს დაკმაყოფილი სოფ. კვადლოში. განა აირე შეიძლება, რომ ისელებ პრესანდრეს ძე გუნცაძის ძეგლი დადგმულიყო მის შობილი ურ ეზოში? საქართველოს ეროვნულ აკადემიაში ქართული ვაზის გადამრჩენი ერთ-ერთი მოღვაწის, იოსებ გუნცაძის მამულიშვილური ღვაწლის უკვდავსაყოფად, მითუმეტეს დადეს, როდესაც ყოველგვარი ეროვნული იდეაცა და ყველავფრო თითქმის „საქართველორიო საზოგადოებრივებ, შექმენა კომისია, რომელსაც ხელმძღვანელობს აკადემიის დამფუძნებელი ნეკერი ბ-ნი გაგულის განუადი.

ლი მძიმე ვითარება ადასტურებს, რომ სამომავლოდ ქვეყნის ხელისუფლებაში სერიოზული საკადრო და სტრუქტურული ცვლილებები უნდა მოხდეს. სწორედ ამ მიმართულებით სხვადასხვა პოლიტიკური ძალები მარკვეულ ნაბიჯებს გვთავაზობენ. მაგალითად, ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია ცდილობს შეიღწროცენტიანი ბარიერის დაწესებას. ქართველ ტრადიციონალისტთა კავშირი გაგებით ეკიდება ასე ნაბიჯს, თუმცა ჩვენ მივიჩნევთ, რომ არსებობს გაცილებით უფრო მწვავე საკითხები, რომელთა გადაწყვეტილება შემთხვევაში სწრაფად გაუმჯობესდება ვითარება.

პრობლემად ჩვენ მიგვაჩნია ლუს ტრაციის კანონის სასწრაფოდ მიღება. დასამალი არ არის, რომ საქართველოში პირველი თავის უფალი არჩევნების დროიდან ხელისუფლებაში მრავალი უცხო ქვეყნის სპეცსამსახურებთან მჭიდროდ დაკავშირებული ადამიანები მოვიდნენ, რამაც უქედის ზიანი მიაყენა ჩვენს ქვეყანას.

ამასთან, დღეს უკვე ნათელია, რომ მომავალ პარლამენტში საქართველო ადგილს დაბეჯითებით ეტევენ აშკარა კორმინალები და ხაზონის ქურდები. ისინი დაუფარავად გამოვიდნენ პოლიტიკურ არენაზე და პარლამენტში ადგილის დაკავებით სურთ სულ მიკრო

ქართულ ბრადიციონალიზმთან კავშირის განსხილვა

საქართველოში დღეს შექმნილი მძიმე ვითარება ადასტურებს რომ სამომავლოდ ქვეყნის ხელისუფლებაში სერიოზულ საკადრო და სტრუქტურულ ცვლილებები უნდა მოხდეს სწორედ ამ მიმართულებით სხვადასხვა პოლიტიკური ძალების გარკვეულ ნაბიჯებს გვთავაზობენ მაგალითად, ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია ცდილობს შეიღწეოს კონკრეტული ბარიერის დასაგეხებას. ქართველ ტრადიციონალისტთა კამპირო გაგებით ეკადება ახლადახლა, თუმცა ჩვენ მივიჩნევთ რომ არსებობს გაცილებით უფრო მწვავე საკითხები, რომელთა გადაწყვეტის შემთხვევაში სწრაფად გაუმჯობესდება ვითარება.

ერთ-ერთ ამგვარ სეროზულ პრობლემად ჩვენ მიგვანია ლუს ტრაციის კანონის სასწრაფოდ მიღება. დასაბლი არ არის, როგორ საქართველოში პირველი თავის უფალი არჩევნების დროიდახელისუფლებაში მრავალი უცხო ქვეყნის სპეციალურებთან მჭიდროდ დაკავშირებული ადამიანები მოვიდნენ, რამაც უდგინეს ზიანი მიაყენა ჩვენს ქვეყანას. ამასთან, დღეს უკვე ნათელია, რომ მომავალ პარლამენტში საკუთარ ადგილს დაბეჯითებითი უბედნე აშკარა კრიმინალები და ხაზინის ქურდები. ისინი დაუფარავად გამოვიდნენ პოლიტიკურ არენაზე და პარლამენტში ადგილის დაკავებით სურთ სულ მცირე

ოთხი წლით დაემალონ მართლმ-
საჯულებას. ჩვენ მივიჩნევთ, რომ
უმიჯნოვლად ვადაში საქართველოს
პარლამენტმა უნდა მიიღოს კანონ-
მდებარეობის შესახებ და გადამ-
გას კონკრეტული ნაბიჯები სადგ-
უთავით იმუნიტეტის გასაუქმებლად
მხოლოდ ამგვარად გასაღება შესა-
ძლებელი მომავალი პარლამენტ-
დაკომპლექტდეს ღირსეული ად-
ამიანებით.

ქართველ ტრადიციონალისტ-
თა კავშირი ყველაფერს გაა-
კეთებს იმისათვის, რათა 1999
წლის შემოდგომის არჩევნებში
შემდეგ საქართველოს ჰყავდეს
ღირსეული უმაღლესი საკანონ-
მდებლო ორგანო.

21. 05. 99

[illegible][illegible]

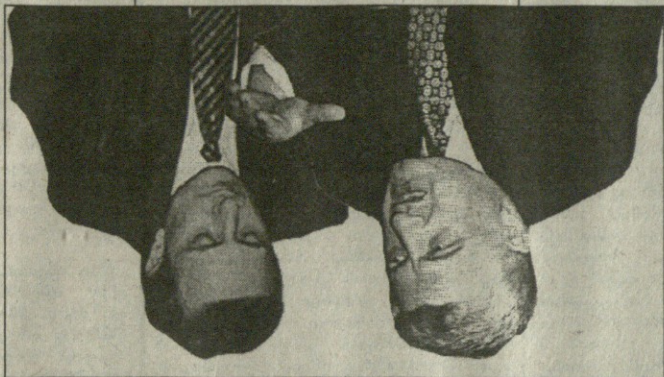
“ဟိန်းလူကလေး” ရှမ်းပင်
 မြို့မိလေးက ပြောသည်။ ရှမ်းပင် ကိုယ်က “ဒွါးသွယ်”
 မြို့မိ ပုဂံလေးက ပြောသည်။ ရှမ်းပင် ကိုယ်က “ဒွါးသွယ်”
 မြို့မိလေးက ပြောသည်။ ရှမ်းပင် ကိုယ်က “ဒွါးသွယ်”

[illegible]

ရပေါ်ငွေမရှိဘဲ ရတနာများကိုလည်း ယူဆောင်
-ရတနာ ယူဆောင်ပုံ 'ဝင်္ကရီ' ပေါ်ရပ်ပေါ် ယူဆောင်
ရတနာယူဆောင် ရပေါ်ငွေမရှိဘဲ 'ဝင်္ကရီ' ယူဆောင်
ရတနာယူဆောင်ယူဆောင် ခွင့်ရရရရရရ ရတနာယူဆောင်
-ရတနာ ယူဆောင်ယူဆောင် ယူဆောင် 'ဝင်္ကရီ' ယူဆောင်
ငွေ 'ရတနာယူဆောင်' ယူဆောင် ရတနာယူဆောင် ယူဆောင်

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

1-ආර්ථික ප්‍රවර්ධනය සඳහා වන ප්‍රවර්ධන මණ්ඩලය
 2-සෞඛ්‍ය සේවා සංවර්ධන මණ්ඩලය
 3-විද්‍යා සහ තාක්ෂණ සංවර්ධන මණ්ඩලය
 4-විද්‍යා සහ තාක්ෂණ සංවර්ධන මණ්ඩලය
 5-විද්‍යා සහ තාක්ෂණ සංවර්ධන මණ්ඩලය
 6-විද්‍යා සහ තාක්ෂණ සංවර්ධන මණ්ඩලය
 7-විද්‍යා සහ තාක්ෂණ සංවර්ධන මණ්ඩලය
 8-විද්‍යා සහ තාක්ෂණ සංවර්ධන මණ්ඩලය
 9-විද්‍යා සහ තාක්ෂණ සංවර්ධන මණ්ඩලය
 10-විද්‍යා සහ තාක්ෂණ සංවර්ධන මණ්ඩලය

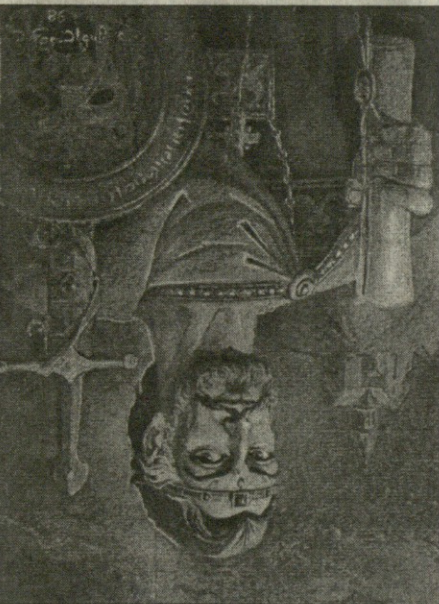
[illegible]

‘**Լժպ** ԲԵՂԻՆՆԵՐԸ ԵՄԱՆՄԻՐԱԿ —
ԿԱՄԱՍՅԱՆ
 ԿԻՍԵՎԻՆԿԱԿՆԵՐ ԵՄԱՆՄԻՐԱԿ ԳՐԱԿԱՆ
 ԲԵՂԻՆԻ ԶԵՐ ԶԵՄԱՆԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲԵՂԻՆՆԵՐԸ
 ‘ԵՄԱՆՍԵՐՆԵՐԻ ԵՄԱՆՄԻՐԱԿ’ ԳՐԱԿԱՆ
 ԿԱՄԱՍՅԱՆԵՐԸ ԿԱՄԱՆ ԴՐԱԿ

[illegible][illegible]

„**ԴՇԵՔԸ ԴԵԶԹԻՍՈՎԱԿԱՆ ԸՍՌԻՄՔ ԴՄԵՆՈՒՄԷ՝**

ဖုရပ်သဲ
ရက်စိုရ ရေဆင်ငြိမ့်မှာ ရပ်သွယ်
ရေဆင်ငြိမ့်ပရိသတ် ပရိသတ်
ရေဆင်ငြိမ့်ပရိသတ် ပရိသတ်

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

არჩევნული
ბიზნისი

საბირისა და იუმორის ბზერდი

მგონი, მგროვულ მოდელით ჩვენი სამარე გათხარეს!

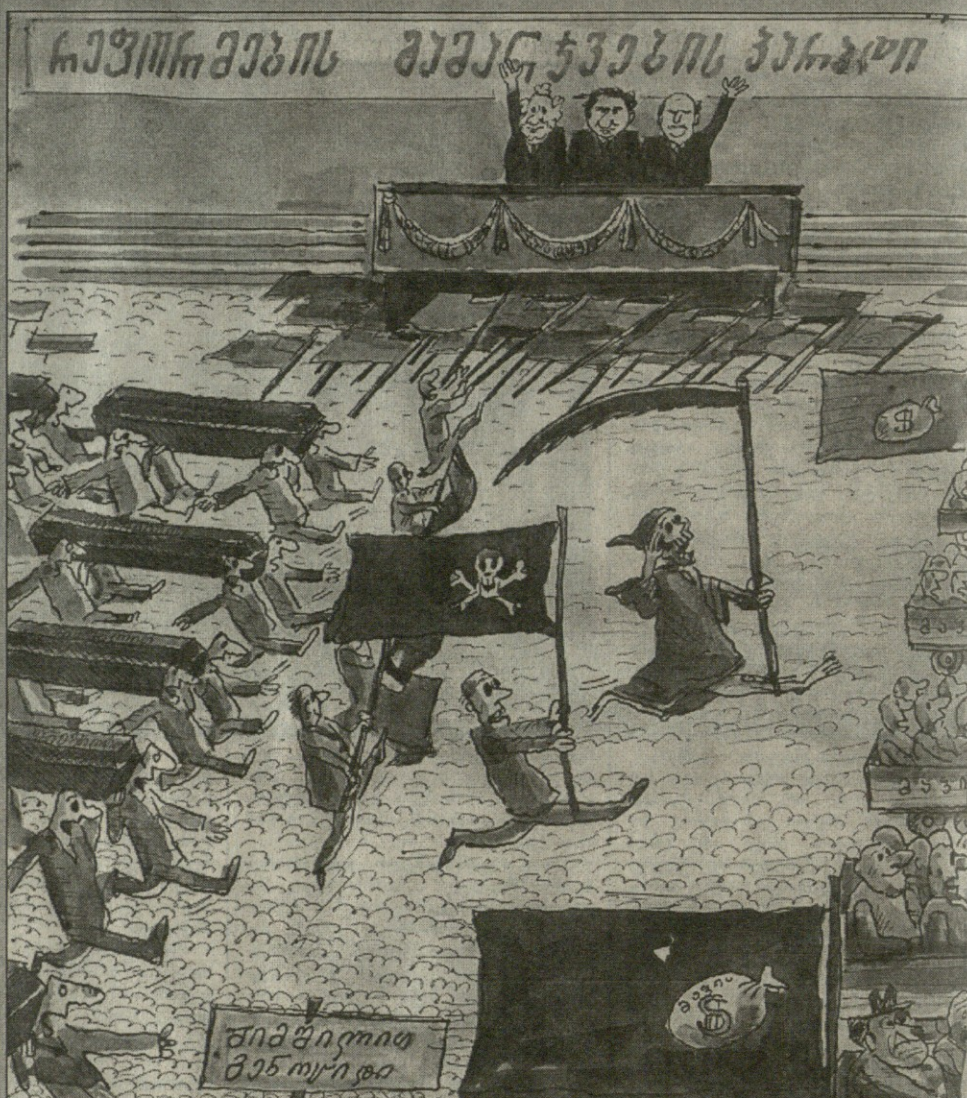
რუბრიკა მიჰყავს
ნიკოლოზ
იოსებოძესგული რომ გულობს, მლოცველი
ჩოქელა მიდის მუქაში

ის დრო გვერჩია, მოშურნე,
რომ გვიყურებდა შურითა,
ვცხოვრობდით ჩვენი ცხოვრებით,
თუმცა ომით და ურევითა.
ეფუკაცი ხმალს რომ იქნევდა,
დედაკაცი რომ ქალობდა,
მაშინ მაღალი ღმერთის და
ხატების მაღლიც გვწყალობდა.
დღეს ანტიქრისტეს ხელებით
შეეხნენ ხატებს, წმინდა ჯერებს,
საუბედუროდ, ხანდახან,
უწმინდურება იმარჯვებს.
ეს ეროვნული საუნჯე,
ჯერ სულიერი განძია,
ისევე როგორც ყინწვისი,
სვეტიცხოველი, ვარძია,
როგორც საფლავი გორგასლის,
დადი დაეითის, თამარის,

ამიტომ მათი გატანა
გამართლებული არ არის!
თუ მართლა აინტერესებს
ვინმეს ქართული კულტურა,
ყველას სახლებში მივართვათ,
ვისაც რა მოეხუშტურა?!
გული რომ გულობს, მლოცველი
ჩოქელა მიდის მუქაში,
„ვეფხისტყაოსანს“ კითხულობს
ვიეტნამელი დედანში.
ამიტომ, აქ ჩამობრძანდით,
ხელგაშლილები მოველით,
ქართულად, მამაპაპურად,
არავერობულ მოდელით.
მთლად საქართველოს გაგაცნობთ,
ხალხს, ღვთიერიკურთხეულ ბუნებას,
მერე კულტურის ძეგლებით
გავიმზიანებთ გუნებას.

ცირკისა შემოგარენი.
ველარც კიბეზე აივლი,
ვერც ბილიკ-ბილიკ ბუჩქებში,
ცისფერი ცისფერს ეხვევა
და ენებით კოცნის ტუჩებში.
მიწის ქვეშ გადასასვლელში
სიბილწე სუფევს აშკარა,
გამთხრელმა გადასასვლელი
განა მაგისტრის გათხარა?!
საქმეს შერებთან უზნეოს
ცოლ-შვილიანი, უცოლო,

მიწაში უნდა დატოვო
და უნდა ამოუქოლო.
როგორც ჩანს, ცუდად მოერგო
ქართველებს ევროპელობა,
უცბად ისწავლეს სიბილწე,
სოლომონ-გომორის ხელობა.
„ხბოს სასკორავზე ეტყობა
საფურესა და სახარეს“,
მგონი, ევროპულ მოდელით
ჩვენი სამარე გათხარეს!

ქალი კი
გართლას ქარბია,
გაგრაგ ქალი
ყავს ავიო,
ისა ვერ მიეკარავი,
თუ არ გაქვს ორი
თავიო.

გია მაჭარაძის ხუმრობები

„რა ვაკეთოთ?“

გორბაჩოვის ხანაში ალკოჰოლიანი
სასმელები რომ შეზღუდეს, გია ამ-
ბობდა — ეს იდიოტები ჩერნოშეცკი-
ით დამანერინებენ წიგნს „რა ვაკე-
თოთ?“ — „ო.“

„გლუშიტელი“

გიაბ თქვა — „გლუშიტელი“ უნდა
ვიშოვო.

— რად გინდა?

— რად მინდა და დაგიყენებდი
პირზე და დავისვენებდიო.

გაცვეთილი ფაქსაცველი

გიაბ თქვა, ისეთი გაცვეთილი
ჰქონდა ფეხსაცმლის ძირები, რომ
ქუჩაში სიარულისას კენჭები ფეხის-
გულს უღიტინებდა და უაზროდ
იცინოდაო.

კალიგრაფია

გია ხუმრობდა, ერთხელ ჯარიდან
მამაჩემს წერილი მოვწერე და ერთ
კვირაში მამაჩემი ჩამოფრინდა, სა-
დაც ვმსახურობდი, თითქმის დეპეშა
გამეგზავნოს. რომ შევეკითხე, სულ
ახალი წამოსული ვარ ჯარში და
ამხელა გზაზე რამ ჩამოგიყვანა-თქო,
გამომიწოდა ჩემი გაგზავნილი წერ-
ილი და მითხრა, წამიკითხე, შვილო,
ეგ წერილი და გამაგებინე რა გინ-
და, მე ვერაფერი გავარჩიე მაგ წერ-
ილშიო.

რაა, ორი მილიარდი...

ჩვენ გვეგონა თურმე ვალი
ორი მილიარდი,
მაგრამ გულს არ გავიკაროთ,
ერთი წუთით დარდი,
ჩვენზე ზრუნავს მთავრობა და
თავად ედუარდი,
მაშ ვილხინოთ, დრო ვატაროთ,
გავაგოროთ ნარდი.

რა არის სიყვარული?

თავმჯდომარე: სიყვარული — ეს
ავადმყოფობაა, რომელიც ითხოვს
წოლით რეჟიმს.

ექიმი: ეს როგორი ავადმყოფობაა,
როცა ისარჯება ენერგია? ეს მუშაობაა.
ინჟინერი: ეს როგორი მუშაობაა,
როცა ყველა წამოწოლილია, ხოლო
შრომის იარაღი კი დგას? ეს პრო-
ცესია.

ადვოკატი: ეს როგორი პროცესია,
როცა ერთი აძლევს მეორეს? ეს
ქრთამია.

პროკურორი: ეს როგორი ქრთამია,
როცა ორივე მხარე კმაყოფილია? ეს
ხელოვნებაა.

მასხიობი: ეს როგორი ხელოვნებაა,
როცა არა ჰყავს მყურებელი? ეს
მეცნიერებაა.

პროფესორი: ეს რა მეცნიერებაა,
როცა ყველაზე ჩამორჩენილ სტუ-
დენტს შეუძლია გააკეთოს ის, რასაც
მე ვერ ვაკეთებ? ეს შეთანხმებაა.

ებრაელი: ბოდიში, გენაცვალეთ,
მაგრამ ეს რა შეთანხმებაა, როცა
გაიღებ ბევრს და უკან იღებ ცო-
ტას? ეს სუფთა ძარცვაა.

30 გეოგ. კვლევა

[illegible]

19.00, 20.30 ინფორმაცია.
19.15 ჩიპო. 19.45 ატლასორი-
ტი. 20.05 „საქართველო ხელ-
ფეხების ოსტატები“. 21.00
„სერიალი „ანტონოვო““. 22.00 ფა-
ბრიკატი. 22.30 მფე. „დღანე-
შობიანი“ აპრილი“. 0.15 პიტ-
მარაღი.

8.00, 11.30 მუსიკა. 9.00,
18.00, 21.00, 4.40, 3.15 კუ-
რიერი. 9.10 მულტსერიალი.
9.40, 18.40 საბავშვო. 10.10
ფილმო-ბავშვებს. 12.00 „სიზ-
ვსონები“. 12.30, 19.40 „შირი-
მონი“. 13.20, 15.20, 19.10 „მანსტრაის
ოქსები“. 18.20 აუნა მატატა. 20.35

10.02. 22.50 ტელესკოპი. 23.00 ფე-
ხურიტი. ევროპის ჩემპიონატის
მესამე ტურნირის მატჩი: ნორვე-
გია - საქართველო (პირველი
ნორვეგიელი). მსყიდვეთა - მაჰმად
1.05 თე. თე.

19.00 „ვერადილი“. მულ-
ტსერიალი, კინოფანტაზია.
გაილიტი. ანტარტიკა, სუპერ-
მანტი, კინოფანტაზია, ძველი
ალბომი, პა-სენი, ანტა, ლამის ქა-
ქი, პიტ-მარაღი, ანტარტიკა.

8.00, 11.30 მუსიკა. 9.00,
18.00, 1.00, 2.55 კულტურა. 9.10
მულტსერიალი. 9.40, 18.40
საბავშვო. 10.10 ფილმო-
ბავშვებს. 12.00, 0.30 „სიზ-
ვსონები“. 12.30, 19.40 „შირი-
მონი“. 13.20, 15.20, 19.10 „მანსტრაის
ოქსები“.

სპორტპროგრამა. 21.50 დსთკო - მსფ.
 "ინტერნალი ღმრთი" 0.50
 "ფანტაზიები" 1.20 მსფ. "შირად-
 ინი მკვრივი ძალიანი სისხლის".
 3.25 ღმრთის ჯგუზი.
 8.00, 10.00, 16.00, 19.00,
 22.00, 1.00 სახლი აზგები.
 8.10 ნახტ. 8.40, 18.50 ოვა-
 ცია. 8.55, 19.25 ბურთი და
 მუიდან. 9.10, 12.00, 18.15, 20.35, 21.10
 დოკუტ. 9.55, 20.00 ძელი პანგები.
 10.10 ნოსტალიგია. 10.15 მსფ. "მუაღუ-
 ლი მსხმრნი". 11.40, 12.25, 14.00, 16.15,
 18.05, 21.05 მუსკატალაფი. 11.45, 17.50
 ოქროს გუნდი. 12.30 მსფ. "ნოტრ-
 სტრასიკო ოქსანი" 18.20 აუგა-
 ბატეა. 20.30 სპორტპროგრამა. 21.00
 კვირა. 21.50 მსფ. "ჩვენი ღმრთის
 ანოპალიზისნი". 1.10 მსფ. "მად-
 ამ ბარტოლმანი". 3.05 ჟღესკი.
 8.00, 10.00, 16.00, 22.00,
 0.00 სახლი აზგები. 8.10, 9.10,
 9.55, 10.15, 12.20, 14.25, 15.50,
 16.10, 18.25 ძელი პანგები.
 8.15 ნახტ. 8.25 ჟღესკი კამერა. 8.45
 ოვაჯია. 8.55 ბურთი და მუიდან.
 9.15, 13.55 დოკუტ. 11.00 ოქროს გუნ-
 დი. 11.25 მსფ. "ინგლისური პანკი-
 ნები". 14.30 ჟღესკი. "სიყვარუ-
 ლი გვილას უნდა" 16.15 ოლმე-
 ბაგუბები. "ბანისი კანკაუნი". 18.15
 სახლი. 18.30 მსფ. "შირადნიბა და

[illegible][illegible][illegible]

1ST 8.00 ტრეილი. 10.10, 12.15, 13.50, 15.35, 19.30, 21.15, 23.00, 1.00 მუსიკა. 10.30 მხტ. „მთავარი მოქალაქის უფროსი“.

12.25, 18.00 მულტფილი. 14.00 მხტ. „ჩინური სპირიტი“. 15.45 კლბი-მეტი. 18.40 დოკ. 19.40 მხტ. „მის ნიჭის ნაწილი“. 21.25 მხტ. „სტუდენტი დღე“. 23.15 მხტ. „ბრძოლი დღე სიზმრებში“. 1.15 მხტ. 3.20 ნონ-სტოპი.

8.50 ფილმ „ZASTAVA В ГОРАХ“. 10.25 Слово пастыря. 10.45 Домашняя библиотечка. 11.00 Новости. 11.15 Программа для тинейджеров "100%". 11.45 Утренняя почта. 12.20 Календарь. 12.50 Смак. 13.10 "Жизнь

1ST 8.00 ტრეილი. 10.10, 12.20, 13.40, 16.00, 19.30, 21.25, 0.25 მუსიკა. 10.30 მხტ. „ბრძოლი დღე სიზმრებში“. 12.30, 18.00 მულტფილი. 13.50 მხტ. „ბაღის ბაღი“. 15.10 კლბი-მეტი. 18.40 დოკ. 19.40 მხტ. „ჩვენი ცრემლები და ბავშვები“. 21.35 მხტ. „მთელი ხალხი“. 0.40 მხტ. „ძილში“. 2.20 ნონ-სტოპი.

9.00 Дневник открытого чемпионата Франции по теннису. 9.10 фильм "МИРОВОЙ ПАРЕНЬ". 10.30 Дисней-клуб "Русалочка". 11.00 Новости. 11.15 "Непутевые заметки" Д. Крылова. 11.30 Покра все дома. 12.10 Утренняя звезда. 13.00 Армейский магазин. 13.30. Мировой чемпионат по хоккею. 14.00

замечательных людей". Кинорежиссер Марлен Хуциев. 13.50 фильм "ПОСЛЕСЛОВИЕ". 15.35 Кирилл и Мефодий. К дню славянской письменности и культуры. 16.00 Новости. 16.15 В мире животных. 16.55 "Как это было". Тайна гибели линкора "Новороссийск". 17.40 "Ролан Гаррос". Дневник открытого чемпионата Франции по теннису. 17.55 Чемпионат России по футболу. "Торпедо" - "Спартак". В перерыве - 18.50 - Новости. 19.50 Ералаш. 20.00 фильм "ПЕРЕКЛЮЧАЯ КАНАЛЫ". 22.00 Время. 22.50 Serial "СЕКРЕТНЫЕ МАТЕРИАЛЫ". 23.45 Новости спорта. 0.00 Конкурс песни "Евровидение-99". По окончании - Открытый канал.

Крестьянские ведомости. 14.30 Док.сернал "Все путешествия команды Кусто". 15.25 "Смехопанорамы" Е.Петросяна. 16.00 Новости. 16.15 Клуб путешественников. 17.05 Футбольное обозрение. 17.35 Дисней-клуб "Тимон и Пумба". 18.00 Дисней-клуб "Аладдин". 18.30 Программа В.Вульфса "Серебряный шар". 19.15 Колесо истории. 19.55 Ералаш. 20.15 Комедия "БЕЛЫЕ РОСЫ". 22.00 Время. 22.35 Комедия "ГАРРИ И ХЕНДЕРСОНЫ". 0.30 Новости культуры. 0.50 Программа А.Макаревича "Аббаур". Наталья Андрейченко. 1.15 Открытый чемпионат Франции по теннису. 2.05 Драма "ИСПОВЕДЬ СОДЕРЖАНКИ".

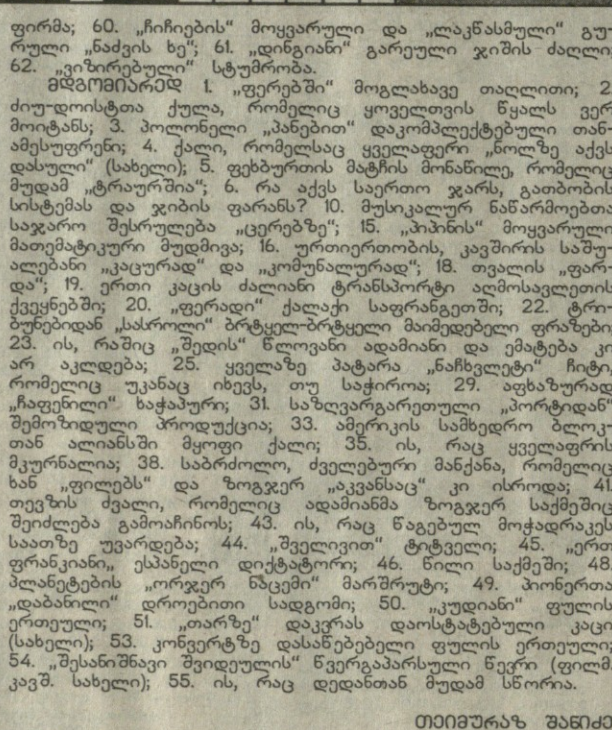
11.35, 19.20 Serial "СТАНДИНГ И БЛОЖИНГ"

НТВ
КИНО
11.35, 19.05 Сериал "СТЕПЛИ И ЕГО ЖЕНЩИНЫ". 12.25 "Крупный пал". 12.40 триллер "ПЛОХАЯ КОМПАНИЯ". 14.10 драма "ЭТОТ ГЛАЗ, ЭТО НЕБО". 15.55 фильм "СНОВА В ДЕЛЕ". 17.25 боевик "ОПАСНОСТЬ В РАЮ". 18.55 комедия "ОДНО И ТО ЖЕ". 20.00 фильм "ЭЛЬ Сид". 23.00 комедия "ФАРГО". 0.35 триллер "НОЧНЫЕ ГЛАЗА". 2.10 боевик "БРАТВА".

DISCOVERY
CHANEL
12.00 Операция на орбите. 12.55 После потепления. 13.50 Наука невозможного. 14.45, 15.15, 15.45, 16.15, 16.45, 17.15, 17.45, 18.15, 18.45, 19.15, 19.45, 20.15, 20.45, 21.15, 21.45, 22.15, 22.45, 23.15, 23.45, 24.15, 24.45, 25.15, 25.45, 26.15, 26.45, 27.15, 27.45, 28.15, 28.45, 29.15, 29.45, 30.15, 30.45, 31.15, 31.45, 32.15, 32.45, 33.15, 33.45, 34.15, 34.45, 35.15, 35.45, 36.15, 36.45, 37.15, 37.45, 38.15, 38.45, 39.15, 39.45, 40.15, 40.45, 41.15, 41.45, 42.15, 42.45, 43.15, 43.45, 44.15, 44.45, 45.15, 45.45, 46.15, 46.45, 47.15, 47.45, 48.15, 48.45, 49.15, 49.45, 50.15, 50.45, 51.15, 51.45, 52.15, 52.45, 53.15, 53.45, 54.15, 54.45, 55.15, 55.45, 56.15, 56.45, 57.15, 57.45, 58.15, 58.45, 59.15, 59.45, 60.15, 60.45, 61.15, 61.45, 62.15, 62.45, 63.15, 63.45, 64.15, 64.45, 65.15, 65.45, 66.15, 66.45, 67.15, 67.45, 68.15, 68.45, 69.15, 69.45, 70.15, 70.45, 71.15, 71.45, 72.15, 72.45, 73.15, 73.45, 74.15, 74.45, 75.15, 75.45, 76.15, 76.45, 77.15, 77.45, 78.15, 78.45, 79.15, 79.45, 80.15, 80.45, 81.15, 81.45, 82.15, 82.45, 83.15, 83.45, 84.15, 84.45, 85.15, 85.45, 86.15, 86.45, 87.15, 87.45, 88.15, 88.45, 89.15, 89.45, 90.15, 90.45, 91.15, 91.45, 92.15, 92.45, 93.15, 93.45, 94.15, 94.45, 95.15, 95.45, 96.15, 96.45, 97.15, 97.45, 98.15, 98.45, 99.15, 99.45, 100.15, 100.45, 101.15, 101.45, 102.15, 102.45, 103.15, 103.45, 104.15, 104.45, 105.15, 105.45, 106.15, 106.45, 107.15, 107.45, 108.15, 108.45, 109.15, 109.45, 110.15, 110.45, 111.15, 111.45, 112.15, 112.45, 113.15, 113.45, 114.15, 114.45, 115.15, 115.45, 116.15, 116.45, 117.15, 117.45, 118.15, 118.45, 119.15, 119.45, 120.15, 120.45, 121.15, 121.45, 122.15, 122.45, 123.15, 123.45, 124.15, 124.45, 125.15, 125.45, 126.15, 126.45, 127.15, 127.45, 128.15, 128.45, 129.15, 129.45, 130.15, 130.45, 131.15, 131.45, 132.15, 132.45, 133.15, 133.45, 134.15, 134.45, 135.15, 135.45, 136.15, 136.45, 137.15, 137.45, 138.15, 138.45, 139.15, 139.45, 140.15, 140.45, 141.15, 141.45, 142.15, 142.45, 143.15, 143.45, 144.15, 144.45, 145.15, 145.45, 146.15, 146.45, 147.15, 147.45, 148.15, 148.45, 149.15, 149.45, 150.15, 150.45, 151.15, 151.45, 152.15, 152.45, 153.15, 153.45, 154.15, 154.45, 155.15, 155.45, 156.15, 156.45, 157.15, 157.45, 158.15, 158.45, 159.15, 159.45, 160.15, 160.45, 161.15, 161.45, 162.15, 162.45, 163.15, 163.45, 164.15, 164.45, 165.15, 165.45, 166.15, 166.45, 167.15, 167.45, 168.15, 168.45, 169.15, 169.45, 170.15, 170.45, 171.15, 171.45, 172.15, 172.45, 173.15, 173.45, 174.15, 174.45, 175.15, 175.45, 176.15, 176.45, 177.15, 177.45, 178.15, 178.45, 179.15, 179.45, 180.15, 180.45, 181.15, 181.45, 182.15, 182.45, 183.15, 183.45, 184.15, 184.45, 185.15, 185.45, 186.15, 186.45, 187.15, 187.45, 188.15, 188.45, 189.15, 189.45, 190.15, 190.45, 191.15, 191.45, 192.15, 192.45, 193.15, 193.45, 194.15, 194.45, 195.15, 195.45, 196.15, 196.45, 197.15, 197.45, 198.15, 198.45, 199.15, 199.45, 200.15, 200.45, 201.15, 201.45, 202.15, 202.45, 203.15, 203.45, 204.15, 204.45, 205.15, 205.45, 206.15, 206.45, 207.15, 207.45, 208.15, 208.45, 209.15, 209.45, 210.15, 210.45, 211.15, 211.45, 212.15, 212.45, 213.15, 213.45, 214.15, 214.45, 215.15, 215.45, 216.15, 216.45, 217.15, 217.45, 218.15, 218.45, 219.15, 219.45, 220.15, 220.45, 221.15, 221.45, 222.15, 222.45, 223.15, 223.45, 224.15, 224.45, 225.15, 225.45, 226.15, 226.45, 227.15, 227.45, 228.15, 228.45, 229.15, 229.45, 230.15, 230.45, 231.15, 231.45, 232.15, 232.45, 233.15, 233.45, 234.15, 234.45, 235.15, 235.45, 236.15, 236.45, 237.15, 237.45, 238.15, 238.45, 239.15, 239.45, 240.15, 240.45, 241.15, 241.45, 242.15, 242.45, 243.15, 243.45, 244.15, 244.45, 245.15, 245.45, 246.15, 246.45, 247.15, 247.45, 248.15, 248.45, 249.15, 249.45, 250.15, 250.45, 251.15, 251.45, 252.15, 252.45, 253.15, 253.45, 254.15, 254.45, 255.15, 255.45, 256.15, 256.45, 257.15, 257.45, 258.15, 258.45, 259.15, 259.45, 260.15, 260.45, 261.15, 261.45, 262.15, 262.45, 263.15, 263.45, 264.15, 26

16,20 Первые полеты. 16,40 Полет над
налево в Иорданию. 16,35 Крылья над
морем. 17,30 Специально. 18,25,
19,10 Кастрофа. 20,00 Танки и исто-
рия. 21,00 Стелла, 4,00, 5,00 Пол-
сражений. 23,00 Суперконструкции,
0,00 Сила штурма. 1,00 Страх инжене-
ров. 2,00 Архивы ФБР. 3,00 Журнал
открытий. 4,00, 5,00, 6,00, 7,00, 8,00,
9,00, 10,00, 11,00, 12,00, 13,00, 14,00,
15,00, 16,00, 17,00, 18,00, 19,00, 20,00,
21,00, 22,00, 23,00, 24,00, 25,00, 26,00,
27,00, 28,00, 29,00, 30,00, 31,00, 32,00,
33,00, 34,00, 35,00, 36,00, 37,00, 38,00,
39,00, 40,00, 41,00, 42,00, 43,00, 44,00,
45,00, 46,00, 47,00, 48,00, 49,00, 50,00,
51,00, 52,00, 53,00, 54,00, 55,00, 56,00,
57,00, 58,00, 59,00, 60,00, 61,00, 62,00,
63,00, 64,00, 65,00, 66,00, 67,00, 68,00,
69,00, 70,00, 71,00, 72,00, 73,00, 74,00,
75,00, 76,00, 77,00, 78,00, 79,00, 80,00,
81,00, 82,00, 83,00, 84,00, 85,00, 86,00,
87,00, 88,00, 89,00, 90,00, 91,00, 92,00,
93,00, 94,00, 95,00, 96,00, 97,00, 98,00,
99,00, 100,00, 101,00, 102,00, 103,00,
104,00, 105,00, 106,00, 107,00, 108,00,
109,00, 110,00, 111,00, 112,00, 113,00,
114,00, 115,00, 116,00, 117,00, 118,00,
119,00, 120,00, 121,00, 122,00, 123,00,
124,00, 125,00, 126,00, 127,00, 128,00,
129,00, 130,00, 131,00, 132,00, 133,00,
134,00, 135,00, 136,00, 137,00, 138,00,
139,00, 140,00, 141,00, 142,00, 143,00,
144,00, 145,00, 146,00, 147,00, 148,00,
149,00, 150,00, 151,00, 152,00, 153,00,
154,00, 155,00, 156,00, 157,00, 158,00,
159,00, 160,00, 161,00, 162,00, 163,00,
164,00, 165,00, 166,00, 167,00, 168,00,
169,00, 170,00, 171,00, 172,00, 173,00,
174,00, 175,00, 176,00, 177,00, 178,00,
179,00, 180,00, 181,00, 182,00, 183,00,
184,00, 185,00, 186,00, 187,00, 188,00,
189,00, 190,00, 191,00, 192,00, 193,00,
194,00, 195,00, 196,00, 197,00, 198,00,
199,00, 200,00, 201,00, 202,00, 203,00,
204,00, 205,00, 206,00, 207,00, 208,00,
209,00, 210,00, 211,00, 212,00, 213,00,
214,00, 215,00, 216,00, 217,00, 218,00,
219,00, 220,00, 221,00, 222,00, 223,00,
224,00, 225,00, 226,00, 227,00, 228,00,
229,00, 230,00, 231,00, 232,00, 233,00,
234,00, 235,00, 236,00, 237,00, 238,00,
239,00, 240,00, 241,00, 242,00, 243,00,
244,00, 245,00, 246,00, 247,00, 248,00,
249,00, 250,00, 251,00, 252,00, 253,00,
254,00, 255,00, 256,00, 257,00, 258,00,
259,00, 260,00, 261,00, 262,00, 263,00,
264,00, 265,00, 266,00, 267,00, 268,00,
269,00, 270,00, 271,00, 272,00, 273,00,
274,00, 275,00, 276,00, 277,00, 278,00,
279,00, 280,00, 281,00, 282,00, 283,00,
284,00, 285,00, 286,00, 287,00, 288,00,
289,00, 290,00, 291,00, 292,00, 293,00,
294,00, 295,00, 296,00, 297,00, 298,00,
299,00, 300,00, 301,00, 302,00, 303,00,
304,00, 305,00, 306,00, 307,00, 308,00,
309,00, 310,00, 311,00, 312,00, 313,00,
314,00, 315,00, 316,00, 317,00, 318,00,
319,00, 320,00, 321,00, 322,00, 323,00,
324,00, 325,00, 326,00, 327,00, 328,00,
329,00, 330,00, 331,00, 332,00, 333,00,
334,00, 335,00, 336,00, 337,00, 338,00,
339,00, 340,00, 341,00, 342,00, 343,00,
344,00, 345,00, 346,00, 347,00, 348,00,
349,00, 350,00, 351,00, 352,00, 353,00,
354,00, 355,00, 356,00, 357,00, 358,00,
359,00, 360,00, 361,00, 362,00, 363,00,
364,00, 365,00, 366,00, 367,00, 368,00,
369,00, 370,00, 371,00, 372,00, 373,00,
374,00, 375,00, 376,00, 377,00, 378,00,
379,00, 380,00, 381,00, 382,00, 383,00,
384,00, 385,00, 386,00, 387,00, 388,00,
389,00, 390,00, 391,00, 392,00, 393,00,
394,00, 395,00, 396,00, 397,00, 398,00,
399,00, 400,00, 401,00, 402,00, 403,00,
404,00, 405,00, 406,00, 407,00, 408,00,
409,00, 410,00, 411,00, 412,00, 413,00,
414,00, 415,00, 416,00, 417,00, 418,00,
419,00, 420,00, 421,00, 422,00, 423,00,
424,00, 425,00, 426,00, 427,00, 428,00,
429,00, 430,00, 431,00, 432,00, 433,00,
434,00, 435,00, 436,00, 437,00, 438,00,
439,00, 440,00, 441,00, 442,00, 443,00,
444,00, 445,00, 446,00, 447,00, 448,00,
449,00, 450,00, 451,00, 452,00, 453,00,
454,00, 455,00, 456,00, 457,00, 458,00,
459,00, 460,00, 461,00, 462,00, 463,00,
464,00, 465,00, 466,00, 467,00, 468,00,
469,00, 470,00, 471,00, 472,00, 473,00,
474,00, 475,00, 476,00, 477,00, 478,00,
479,00, 480,00, 481,00, 482,00, 483,00,
484,00, 485,00, 486,00, 487,00, 488,00,
489,00, 490,00, 491,00, 492,00, 493,00,
49

25 — 31 გულისი, 1999 წელი.

პოპოლარული
ზარაველყოფა
აბა ღაბიშვილი
სოსო გენაშვილი
ზურა აბაშიძე
ნანა ჩხვიშვილი
გარინა ფარაძე
ირაკ გურაშვილი